EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 558 final

2021/0203 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o energetskoj učinkovitosti (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 558 final} - {SWD(2021) 623 final} - {SWD(2021) 624 final} -
{SWD(2021) 625 final} - {SWD(2021) 626 final} - {SWD(2021) 627 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Donošenjem europskog zelenog plana u prosincu 2019.[1], Komisija je utvrdila novu strategiju rasta „kojom se EU nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa. Usto, nastoji se zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital EU-a te zaštititi zdravlje i dobrobit građana od rizika povezanih s okolišem i utjecaja okoliša na njih". Kako bi se postigli ti ciljevi, „energetska učinkovitost mora biti prioritet".

Tom prilikom Komisija je najavila i da će predstaviti plan s procjenom učinka za odgovorno povećanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije za 2030. te se obvezala da će „preispitati relevantno zakonodavstvo o energiji i, prema potrebi, predložiti njegovu reviziju do lipnja 2021."[2].

Komisija je u ožujku 2020. podnijela prijedlog europskog propisa o klimi za dekarbonizaciju Europe do 2050. Komisija je u svojem Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030. (CTP)[3] predložila povećanje ambicija Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. za barem 55 % u odnosu na razine iz 1990., što je znatno povećanje u odnosu na postojeći cilj od 40 %. U Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030. navedene su i mjere potrebne u svim sektorima gospodarstva, uključujući revizije ključnih zakonodavnih instrumenata kako bi se ostvarile te povećane ambicije i ispunila obveza preuzeta u okviru Komunikacije o europskom zelenom planu[4] prema kojoj je potrebno iznijeti sveobuhvatan plan za odgovorno povećanje cilja Europske unije za 2030. na 55 %. Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. u skladu je i s ciljem Pariškog sporazuma da se porast globalne temperature zadrži znatno ispod 2 °C i da se radi na zadržavanju porasta ispod 1,5 °C. U prosincu 2020. Europsko vijeće podržalo je obvezujući cilj EU-a da se do 2030. neto domaće emisije stakleničkih plinova smanje za najmanje 55 % u odnosu na 1990.[5] Europsko vijeće zaključilo je da je potrebno povećati klimatske ambicije na način kojim bi se potaknuo održiv gospodarski rast, stvorila kvalitetna radna mjesta, ostvarile koristi za zdravlje i okoliš za građane Unije te pridonijelo dugoročnoj globalnoj konkurentnosti gospodarstva Unije promicanjem inovacija u zelenim tehnologijama. Europski parlament i Vijeće 22. travnja 2021. postigli su privremeni politički dogovor o ostvarenju smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. Time se utvrđuje okvir za djelovanje u cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova u narednim desetljećima, ali ga je potrebno provesti posebnim zakonodavstvom kako bi se osiguralo da do tih smanjenja zaista dođe. Projekcije upućuju na to da bi uz potpunu provedbu trenutačnih politika smanjenje emisija stakleničkih

---

1 Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

2 Prilog Komunikaciji o zelenom planu, stranica 2.

3 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA – Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana, COM/2020/562 final.

4 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA – Europski zeleni plan, COM/2019/640 final.

5 https://www.consilium.europa.eu/media/47330/1011-12-20-euco-conclusions-hr.pdf

plinova do 2030. iznosilo približno 45 % ako se isključe emisije i apsorpcije iz korištenja zemljišta te približno 47 % ako se uključi korištenje zemljišta, u usporedbi s razinama iz 1990. Stoga se u Planu za postizanje klimatskih ciljeva za 2030. predviđa niz mjera potrebnih u svim sektorima gospodarstva i pokretanje revizija ključnih zakonodavnih instrumenata za ostvarivanje tih povećanih ambicija.

Kako bi se to provelo, u programu rada Europske komisije za 2021.[6] najavljen je paket "Za cilj od 55 %" za smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. i postizanje klimatski neutralne Europe do 2050. Tim će paketom biti obuhvaćen širok raspon područja politika, uključujući energetsku učinkovitost, obnovljive izvore energije, korištenje zemljišta, oporezivanje energije, raspodjelu tereta i trgovanje emisijama.

Energetska učinkovitost ključno je područje djelovanja bez kojeg se ne može postići potpuna dekarbonizacija gospodarstva Unije[7]. Direktiva o energetskoj učinkovitosti dovela je do trenutačne politike energetske učinkovitosti Unije kako se ne bi propustile troškovno učinkovite prilike za uštedu energije. U prosincu 2018. Direktiva o energetskoj učinkovitosti izmijenjena je u okviru paketa „Čista energija za sve Europljane", posebno kako bi se u nju uključio novi glavni cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije od najmanje 32,5 % do 2030. (u usporedbi s predviđenom potrošnjom energije 2030.) te kako bi se obveza uštede energije produljila i ojačala nakon 2020.

Iako je cilj povećanja energetske učinkovitosti do 2020. možda postignut zbog iznimnih okolnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, ukupni nacionalni doprinosi koje su države članice dostavile u okviru nacionalnih energetskih i klimatskih planova manji su od cilja Unije od 32,5 % u 2030. Zajednički doprinosi doveli bi do smanjenja od 29,4 % za krajnju potrošnju energije i 29,7 % za potrošnju primarne energije u usporedbi s predviđanjima iz referentnog scenarija iz 2007. za 2030. To bi značilo da razlika u kolektivnoj razini ambicije iznosi 2,8 postotnih bodova za potrošnju primarne energije i 3,1 postotni bod za krajnju potrošnju energije za EU27. Ta razlika utječe i na razinu napora potrebnih za postizanje ambicioznijih ciljeva energetske učinkovitosti. U procjeni učinka Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030. zaključuje se da nije vjerojatno da će se potrebne više razine energetske učinkovitosti postići samo tržišnim silama, trenutačnom organizacijom tržišta i tehnološkim razvojem, što znači da je potrebno uložiti dodatne napore. Prema procjeni učinka[8] priloženoj ovoj Direktivi, trebat će ostvariti znatna poboljšanja u pogledu energetske učinkovitosti u odnosu na trenutačnu razinu ambicije od 32,5 %.

Viša razina ambicije zahtijeva snažnije promicanje energetske učinkovitosti, kad god je to isplativo, u svim područjima energetskog sustava i u svim relevantnim sektorima u kojima aktivnost utječe na potražnju za energijom, kao što su sektori prometa, voda i poljoprivrede. Rješavanje pitanja povezanosti voda i energije posebno je važno zbog sve veće potrebe za vodom i energijom odnosno sve većeg pritiska na vodne resurse zbog klimatskih promjena.

---

6 COM(2020) 690 final.

7 Komunikacija: Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo (COM/2018/773 final), u kojoj se procjenjuje uloga energetske učinkovitosti kao nezaobilaznog uvjeta za svu dekarbonizaciju.

8 SWD(2021) 623.

Direktiva o energetskoj učinkovitosti važna je za postizanje klimatske neutralnosti do 2050., prema kojoj se energetska učinkovitost treba smatrati zasebnim izvorom energije. Ključnu ulogu energetske učinkovitosti podupire načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu. Prepoznato je kao vodeće načelo energetske politike Unije i trebalo bi ga uzeti u obzir u svim sektorima, a ne samo u energetskom sustavu, i na svim razinama, uključujući u financijskom sektoru. Pri utvrđivanju novih pravila za opskrbu i druga područja politika, rješenja koja uključuju energetsku učinkovitost trebalo bi smatrati prvom opcijom u odlukama o planiranju i ulaganjima. Navedeno načelo prepoznato je kao ključni element strategije za integraciju energetskog sektora[9].

Iako je potencijal za uštedu energije i dalje velik u svim sektorima, poseban izazov predstavljaju promet, jer je odgovoran za 30 % krajnje potrošnje energije, i zgrade, jer je energetska učinkovitost 75 % fonda zgrada Unije loša. Sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), koji je odgovoran za 5–9 % ukupne svjetske potrošnje električne energije i više od 2 % svih emisija, još je jedan važan sektor kojem se posvećuje sve veća pozornost. Potrošnja energije podatkovnih centara u Uniji 2018. iznosila je 76,8 TWh. Očekuje se da će se potrošnja do 2030. povećati na 98,5 TWh, što je porast za 28 %. Taj se porast, osim u apsolutnoj vrijednosti, može promatrati i relativno: u EU-u su 2018. podatkovni centri činili 2,7 % potražnje za električnom energijom te će do 2030. činiti 3,21 %, ako se razvoj nastavi prema trenutačnoj putanji[10]. U europskoj digitalnoj strategiji[11] već je istaknuta potreba za energetski visokoučinkovitim i održivim podatkovnim centrima i mjerama transparentnosti za telekomunikacijske operatore u pogledu njihova ekološkog otiska.

Javni sektor sam je po sebi važan gospodarski akter i odgovoran je za oko 5–10 % ukupne krajnje potrošnje energije u Uniji[12]. Općenito, udio Unije u ugovorima o javnoj nabavi s tijelima središnje uprave procjenjuje se na približno 16 %. Na razini država članica taj se udio kreće između 5 % i 86 %[13]. Procjenjuje se da potrošnja javnih zgrada iznosi oko 2 % krajnje potrošnje energije u Uniji. Potencijal za troškovno učinkovitu uštedu energije i dalje postoji u cijelom javnom sektoru, kako u obnovi tako i u gospodarenju energijom postojećih zgrada, kao i u budućoj nabavi energetski učinkovitih zgrada, proizvoda i usluga.

Industrija je jedan od sektora u kojem su u posljednjem desetljeću ostvarena znatna poboljšanja u pogledu energetske učinkovitosti. Međutim, i dalje postoji troškovno učinkovit potencijal za uštedu[14]. Na sektor grijanja i hlađenja otpada polovina krajnje potrošnje energije Unije, što ga čini najvećim sektorom krajnje potrošnje energije. I dalje postoji velik potencijal za smanjenje potrošnje energije u tom sektoru, uz istodobno postizanje potrebnih temperatura[15]. Grijanje i hlađenje stoga imaju ključnu ulogu u ambiciji Unije da do 2050.

---

9 COM(2020) 299 final.

10 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market.

11 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Izgradnja digitalne budućnosti Europe, COM(2020) 67 final.

12 SWD(2021) 623, odjeljak 2.2.2.

13 Ocjena članaka 6. i 7. Direktive o energetskoj učinkovitosti (2012/27/EU) (SWD(2016)403 final; https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/3_en_autre_document_travail_service_part1_v3.pdf).

14 SWD(2021) 623, Prilog H.

15 SWD(2021) 623, odjeljak 2.2.2.

prijeđe na čisto i ugljično neutralno gospodarstvo. Potrebno je uložiti mnogo rada u bolju izolaciju zgrada, ali postoji i potencijal za učinkovitiju opskrbu potrebnom toplinom ili hladnoćom[16]. Gubici energije u pretvorbi, prijenosu i distribuciji mogu biti značajni[17]. Zbog nepostojanja zajedničkih metodologija i praksi izvješćivanja teško je uspoređivati mreže ili operatore ili ispitivati učinkovitost. Zapravo, ne postoji jedinstvena definicija gubitaka energije u Uniji, zbog čega kvaliteta podataka nije optimalna te ju treba poboljšati.

Sektor kućanstava čini oko četvrtinu ukupne krajnje potrošnje energije u Uniji. Ponašanje potrošača i građana znatno utječe na navedenu potrošnju energije, a Direktiva o energetskoj učinkovitosti sadrži nekoliko odredbi kojima se podupire jačanje uloge građana i potrošača. Zbog nedovoljnog fokusa na ponašanju potrošača i jačanju uloge potrošača u promicanju energetske učinkovitosti, posebno na lokalnoj razini, ne postoje dovoljni poticaji koji bi potrošačima omogućili poboljšanje energetske učinkovitosti te riješili problem visokih početnih troškova i podjele poticaja[18].

Iako se Direktivom o energetskoj učinkovitosti već pružaju poticaji državama članicama za rješavanje problema energetskog siromaštva, kriza uzrokovana bolešću COVID-19 pokazala je da je potrebno hitno riješiti problem energetskog siromaštva ako Unija želi stvoriti socijalnu Europu, u skladu s dogovorom u zajedničkoj izjavi iz Porta o preuzetim socijalnim obvezama[19], koja zadovoljava potrebe svih svojih građana time što im omogućuje aktivnu ulogu u zelenoj tranziciji, ublažavajući negativne učinke i ne ostavljajući nikoga zapostavljenim. Razine energetskog siromaštva u državama članicama bit će u središtu pozornosti jer si sve više Europljana možda neće moći priuštiti pristup osnovnim energetskim uslugama, posebno zbog rasta troškova energije i nezaposlenosti. Osim toga, kućanstva sa srednjim dohotkom u bliskoj budućnosti mogla bi biti izložena sve većem riziku od energetskog siromaštva jer već danas većina kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom pripada kućanstvima s (nižim) srednjim dohotkom. Energetska učinkovitost prepoznata je kao najučinkovitije rješenje za ublažavanje energetskog siromaštva i prevladavanje nekih od mogućih negativnih distribucijskih učinaka mjera određivanja cijena[20]. U skladu sa zahtjevima iz europskog zelenog plana, Direktiva o energetskoj učinkovitosti i druge inicijative u okviru paketa “Za cilj od 55 %”, a prije svega socijalni fond za klimatsku politiku, pomoći će u rješavanju dvostrukog izazova te pretvoriti i klimatske i socijalne potrebe u prilike.

U tom će se kontekstu izmjenama pridonijeti jačanju Direktive o energetskoj učinkovitosti kako bi se bolje riješio problem preostalih tržišnih prepreka i nedostataka uzimajući u obzir šire ciljeve europskog zelenog plana, kojim se nastoji nikoga ne zapostaviti i ostvariti održivo gospodarstvo. Prijedlogom će se stoga ojačati različite odredbe Direktive o energetskoj učinkovitosti kako bi se osigurao optimalan doprinos postizanju višeg klimatskog cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova za 2030. od najmanje 55 %, kako je utvrđeno Planom za postizanje klimatskog cilja.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

---

16 Strategija EU-a za grijanje i hlađenje (COM/2016/051 final).

17 Vidjeti na primjer; Drugo izvješće Vijeća europskih energetskih regulatora o gubicima električne energije; Vijeće europskih energetskih regulatora; 2020.

18 SWD(2021) 623, odjeljak 2.2.2.

19 https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/

20 SWD(2021) 623, odjeljak 2.2.2. i Prilog L.

Prijedlog je dio šireg okvira politika energetske učinkovitosti koje se bave potencijalima za povećanje energetske učinkovitosti u određenim područjima politike, uključujući zgrade (Direktiva 2010/31/EZ[21] (Direktiva o energetskoj učinkovitosti zgrada)), proizvode (Direktiva 2009/125/EZ, Uredba (EU) 2017/1369 i Uredba (EU) 2020/740[22]) i Uredbu o upravljanju (EU) 2018/1999. Te politike imaju vrlo važnu ulogu u ostvarivanju uštede energije pri zamjeni proizvoda ili izgradnji ili obnovi zgrada[23]. Prijedlog je u skladu s prijedlogom revizije Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora[24][25].

Ovim se prijedlogom preinake Direktive o energetskoj učinkovitosti uspostavlja okvir za druge politike energetske učinkovitosti utvrđivanjem ciljeva energetske učinkovitosti i određivanjem glavnih međusektorskih, kao i specifičnih mjera. Usmjeren je na uštedu energije u javnom sektoru, pri čemu su uključene obveze godišnje obnove javnih zgrada te se uzima u obzir energetska učinkovitost u nabavi robe, usluga, radova i zgrada. Posebno je usmjeren na zgrade javnog sektora čime služi kao dopuna Direktivi o energetskim svojstvima zgrada kojom se utvrđuju standardi i posebne tehničke obveze povezane sa zgradama. Javni sektor opslužuje stanovništvo u cjelini, uključujući ranjive kupce i one kojima prijeti energetsko siromaštvo, čime se osigurava da nitko ne bude zapostavljen u skladu s ciljevima europskog zelenog plana. Posebna usmjerenost Direktive o energetskoj učinkovitosti na javni sektor ključna je za njegovu uspostavu kao primjera energetske učinkovitosti. Komisija je započela s preispitivanjem Direktive o energetskim svojstvima zgrada kako bi krajem 2021. iznijela svoj prijedlog. Iako u ovom trenutku nije moguće prejudicirati ishod tog preispitivanja, ovim se prijedlogom poštuje posebna uloga Direktive o energetskim svojstvima zgrada u utvrđivanju troškovno optimalnih zahtjeva u pogledu energetskih svojstava te se istodobno jačaju odredbe Direktive o energetskoj učinkovitosti koje se odnose na ulogu javnih tijela kao primjera, posebno u pogledu zgrada (članci 5. i 6.) i javne nabave (članak 7.), čime se osigurava potreban horizontalan okvir za djelovanje.

Direktivom o energetskoj učinkovitosti utvrđuje se okvir za planiranje grijanja i hlađenja za utvrđivanje energetske učinkovitosti i potencijala za energiju iz obnovljivih izvora u državama članicama. Njome se predviđaju i politike praćenja i mjere za iskorištavanje tog potencijala. Tim se politikama i mjerama izravno podupire postizanje cilja u području energije iz obnovljivih izvora u okviru cilja za sektor grijanja i hlađenja utvrđenog člankom 24. Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora. Na primjer, revidiranom definicijom učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja (članak 2. stavak 43. Direktive o energetskoj učinkovitosti) izravno bi se promicala uporaba energije iz obnovljivih

---

21 Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada.

22 Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju; Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i Uredba (EU) 2020/740 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge parametre.

23 Štoviše, provedbom postupka revizije proizvoda u skladu s Planom rada za ekološki dizajn u razdoblju 2020.–2024. i akcijskim planom „val obnove”, uključujući reviziju Direktive o energetskim svojstvima zgrada, znatno će se doprinijeti ostvarivanju cilja povećanja energetske učinkovitosti za 2030.

24 Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, PE/48/2018/REV/1, SL L 328, 21.12.2018., str. 82.–209.

25 SWD(2021) 623, Prilog M.

izvora za centralizirano grijanje i hlađenje. S druge strane, ti dodatni ciljevi pridonijeli bi postizanju općih ciljeva energetske učinkovitosti iz Direktive o energetskoj učinkovitosti.

Nadalje, mjere planiranja za sektor grijanja i hlađenja obuhvaćene Direktivom o energetskoj učinkovitosti uskladit će se s vremenskim okvirima nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Time se poboljšava usklađenost među nacionalnim energetskim i klimatskim planovima, sveobuhvatnim procjena i procjenama potencijala energije iz obnovljivih izvora te uporabe otpadne topline i hladnoće u sektoru grijanja i hlađenja u skladu s člankom 15. stavkom 7. Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

Pojedinosti o izvješćivanju o različitim odredbama Direktive o energetskoj učinkovitosti utvrđene su Uredbom o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999[26]). U skladu s ovom Uredbom svaka država članica mora uspostaviti desetogodišnji integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za razdoblje 2021.–2030. u kojem se navodi kako namjerava doprinijeti, među ostalim, cilju energetske učinkovitosti za 2030. Uredba o upravljanju sadrži i posebne zahtjeve za utvrđivanje ciljeva energetske učinkovitosti, obveza izvješćivanja, praćenja napretka i korektivnih mjera koje treba poduzeti u slučajevima u kojima se smatra da su ambicije ili ostvareni napredak nedovoljni. Bit će potrebno analizirati učinke promjena u ovoj Direktivi, što bi moglo zahtijevati naknadne izmjene Uredbe o upravljanju kako bi se osigurala usklađenost tih dvaju pravnih akata. Nove odredbe, posebno one koje se odnose na utvrđivanje nacionalnih okvirnih doprinosa, mehanizme za rješavanje nedosljednosti i obveze izvješćivanja, trebalo bi prenijeti i uskladiti s Uredbom o upravljanju, nakon njezine revizije, kako bi se izbjeglo preklapanje zahtjeva. Neke odredbe Uredbe o upravljanju također bi se trebale preispitati s obzirom na promjene predložene u ovoj Direktivi.

Direktiva o energetskoj učinkovitosti u interakciji je s drugim zakonodavstvom o energetskoj učinkovitosti, odnosno Direktivom o energetskim svojstvima zgrada, Unijinom Direktivom o ekološkom dizajnu i propisima Unije o označivanju energetske učinkovitosti i guma[27]. Tim se instrumentima postavljaju minimalni standardi učinkovitosti, ali se ne zahtijeva ubrzanje stopa zamjene ili odabira učinkovitijih rezultata koji nadilaze minimum. Poticanje zamjene energetski neučinkovitih uređaja i poticanje učinkovitijih odabira glavni su mehanizmi dostupni državama članicama za povećanje uštede energije iznad prirodne stope kako bi se ispunili zahtjevi Direktive o energetskoj učinkovitosti. Svaki instrument bavi se različitim aspektima energetske učinkovitosti, dok u konačnici svi vode k istom cilju, poboljšanju energetske učinkovitosti i postizanju općeg cilja energetske učinkovitosti Unije. U drugim područjima Direktivom o energetskoj učinkovitosti dopunjuje se drugo zakonodavstvo kako bi se povećala usmjerenost na energetsku učinkovitost i time povećao ukupan iznos uštede energije, primjerice mjerama za javnu nabavu, energetske mreže te grijanje i hlađenje.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Promjene u strukturi politike Direktive o energetskoj učinkovitosti u interakciji su s postojećim i planiranim politikama i mjerama, uključujući mehanizme i mjere koji se odnose na određivanje cijena te one koji se na njih ne odnose. Direktiva o energetskoj učinkovitosti,

---

[26] SL L 328, 21.12.2018., str. 1.–77.
[27] SWD(2021) 623, Prilog M.

koja je usmjerena na pitanje postojećih tržišnih prepreka energetskoj učinkovitosti, usko je povezana s uvođenjem trgovanja emisijama za goriva koja se upotrebljavaju u zgradama, čime će se skratiti vrijeme povrata ulaganja u energetsku učinkovitost i ojačati poslovni argumenti koji idu u prilog mjerama energetske učinkovitosti diljem Unije. Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. pokazao je da je potrebna kombinacija regulatorne intervencije i određivanja cijena ugljika kako bi se otvorio troškovno najučinkovitiji put prema postizanju cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova od 55 %. Postizanje ravnoteže između određivanja cijena ugljika i regulatornih politika ključno je za ostvarivanje povećanog klimatskog cilja na troškovno učinkovit način, uz istodobno ublažavanje svih učinaka troškova ugljika koji se najviše prenose na osjetljive kupce i krajnje korisnike. Istodobno, trgovanje emisijama stvorit će dodatne prihode od dražbi emisijskih jedinica koji se mogu preraspodijeliti među državama članicama i unutar država članica kako bi se ugroženim i energetski siromašnim krajnjim korisnicima pomoglo pri plaćanju računa i provođenju obnove zgrada.

Paketom "Za cilj od 55 %" objedinjuju se relevantni instrumenti politika koji mogu doprinijeti cilju smanjenja emisije stakleničkih plinova od 55 %, a to se nastoji postići na usklađen i proporcionalan način uz ostale relevantne uredbe i direktive. To se posebno odnosi na Direktivu o energetskoj učinkovitosti, Direktivu o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, sustav EU-a za trgovanje emisijama, Uredbu o raspodjeli tereta, korištenje zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvo, oporezivanje energije i norme za emisije CO_2 za vozila. Usklađenost različitih inicijativa u okviru paketa "Za cilj od 55 %" prepoznata je kao ključna kako bi se osiguralo da različiti instrumenti politika iz paketa, uključujući Direktivu o energetskoj učinkovitosti, doprinose postizanju višeg klimatskog cilja od 55 % na najučinkovitiji način. Te politike EU-a doprinose postizanju općih ciljeva Direktive o energetskoj učinkovitosti, posebno u pogledu cilja povećanja energetske učinkovitosti. Ciljevima i mjerama predviđenim Direktivom o energetskoj učinkovitosti osigurat će se učinkovitije poveznice i sinergije s ostalim politikama Unije[28].

Postoje važne poveznice između Direktive o energetskoj učinkovitosti i Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, posebno u pogledu grijanja i hlađenja, s obzirom na to da obje pridonose i postizanju ciljeva strategije za integraciju energetskog sektora. Direktivom o energetskoj učinkovitosti osigurava se osnaženi okvir za planiranje u pogledu utvrđivanja energetske učinkovitosti i potencijala energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju te se od država članica zahtijeva da provedu politike i mjere za iskorištavanje tog potencijala. Tim se politikama i mjerama izravno podupire postizanje cilja u pogledu energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja utvrđenog člankom 23. Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora. S druge strane, tim se ciljevima pridonosi postizanju ciljeva povećanja energetske učinkovitosti utvrđenih u članku 23. Direktive o energetskoj učinkovitosti, kao i u Direktivi u cjelini.

U okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama utvrđena je gornja granica za emisije stakleničkih plinova, koja se s vremenom smanjuje. Uredbom o raspodjeli tereta utvrđuju se obvezujuće godišnje ciljne vrijednosti emisija stakleničkih plinova za države članice usmjerene na smanjenje emisija stakleničkih plinova iz sektora koji nisu obuhvaćeni sustavom EU-a za trgovanje emisijama, uključujući zgrade, promet i poljoprivredu. Uredba o raspodjeli tereta u skladu je s Direktivom o energetskoj učinkovitosti, posebno s obvezom uštede energije. Zahtjevom dodatnosti u okviru obveze uštede energije potiču se države

[28] SWD(2021) 623, Prilog M.

članice na provedbu nacionalnih politika i mjera kojima se premašuju minimalne razine zahtjeva energetskih svojstava na razini Unije (npr. stroži nacionalni građevinski propisi i programi kojima se promiču viši razredi uređaja). Zahvaljujući mjerama određivanja cijena kao što su sustav EU-a za trgovanje emisijama[29] i Direktiva o oporezivanju energije[30], ulaganja u energetsku učinkovitost postala su financijski privlačnija, ali se njima ne uklanjaju tržišne prepreke koje vode do neoptimalne razine ulaganja. Njima se stoga dopunjuje zakonodavstvo o energetskoj učinkovitosti, ali ga one ne zamjenjuju.

Prije nego što sve mjere i ciljevi predloženi u okviru paketa "Za cilj od 55 %" u potpunosti stupe na snagu i oslobode europske građane od ovisnosti o fosilnim gorivima i rastućih troškova energije, tijekom prijelaznog razdoblja neke mjere mogu imati znatne distribucijske učinke. Očekuje se da će proširenje sustava EU-a za trgovanje emisijama na građevinski i prometni sektor dovesti do povećanja cijena energije jer će opskrbljivači gorivom troškove ugljika vjerojatno prenijeti na potrošače, što bi moglo utjecati na ranjive kupce i krajnje korisnike koji se oslanjaju na fosilna goriva ili na osobe kojima prijeti energetsko siromaštvo. Ciljane mjere olakšat će tranziciju na europskoj i nacionalnoj razini. Paketom "Za cilj od 55 %" predlažu se posebne mjere u okviru Direktive o energetskoj učinkovitosti, kao i novi instrument financiranja koji se temelji na prihodima od novog sustava za trgovanje emisijama kako bi se ublažio učinak viših troškova za potrošače zbog uvođenja cijene ugljika u sektor cestovnog prometa i građevinarstva. Ključno je osigurati prisutnost ulaganja u energetsku učinkovitost među najranjivijima u našim društvima. Mjere potpore za jačanje obveze uštede energije te za osnaživanje i zaštitu ranjivih kupaca, kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom ili izloženih riziku od energetskog siromaštva te, prema potrebi, osoba koje žive u socijalnim stanovima, mogu pomoći ublažiti spomenute učinke. Kombinirani učinak predloženih mjera u okviru Direktive o energetskoj učinkovitosti i novog instrumenta financiranja koji se temelji na prihodima od trgovanja emisijama u novim sektorima djelotvorno i u duhu solidarnosti pomoći će u rješavanju pitanja mogućih negativnih socijalnih učinaka. Prihodi od sustava EU-a za trgovanje emisijama, među ostalim od trgovanja emisijama u novim sektorima, bit će dostupni i državama članicama za financiranje mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, sustava centraliziranog grijanja i izolacije ili za pružanje financijske potpore kućanstvima s nižim ili srednjim dohotkom.

Kako bi se riješilo pitanje socijalnih učinaka trgovanja emisijama u dvama novim sektorima građevinarstva i cestovnog prometa, osniva se socijalni fond za klimatsku politiku (Fond). Kako bi se osiguralo da proračun Unije može podnijeti dodatne rashode za Fond, Komisija usporedno s ovom uredbom o Fondu predlaže izmjenu uredbe o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2021. do 2027. i Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 („Odluka o vlastitim sredstvima"). Konkretno, dio prihoda od trgovanja emisijama za cestovni promet i zgrade bit će uplaćen u proračun Unije. Fondom bi se trebala osigurati sredstva državama članicama za potporu njihovim mjerama i ulaganjima kojima je cilj povećanje energetske učinkovitosti zgrada, poboljšanje energetske učinkovitosti, obnova zgrada te dekarbonizacija grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, i

---

29 Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ.

30 Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51.–70.).

financiranje mobilnosti s nultom ili niskom stopom emisija. Države članice mogle bi razmotriti i privremenu izravnu potporu ugroženim kućanstvima uz ulaganja kojima bi se ubrzale daljnje strukturne promjene.

Nadalje, u skladu sa strategijom „vala obnove”, financijska potpora Unije ulaganjima u energetsku učinkovitost i obnovu zgrada kojima će se pomoći u rješavanju ili sprečavanju energetskog siromaštva prisutna je u okviru niza novih i postojećih programa VFO-a i instrumenta Next Generation EU.

Još jedan ključni izvor financiranja ulaganja u energetsku učinkovitost osigurava se Mehanizmom za oporavak i otpornost, kojim će se državama članicama staviti na raspolaganje ukupno 672,5 milijardi EUR u obliku bespovratnih sredstava i zajmova. U okviru općeg cilja da 37 % sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost bude namijenjeno mjerama u području klime, države članice planiraju znatna ulaganja u obnovu zgrada, u skladu sa smjernicama Europske komisije, uz posebnu usmjerenost na zgrade s najgorim svojstvima i energetski siromašna kućanstva.

U okviru fondova kohezijske politike, u skladu s općim klimatskim ciljem od 30 % i tematskom koncentracijom na cilj politike 2., važan udio proračuna Unije i dalje će biti namijenjen ulaganjima u energetsku učinkovitost i obnovu zgrada, dok će se u okviru fonda InvestEU, s pomoću namjenskih financijskih instrumenata i tehničke pomoći, posebno s pomoću instrumenta ELENA, mobilizirati odgovarajuća privatna i javna ulaganja u državama članicama.

Fond za pravednu tranziciju, s ukupnim proračunom od 17,5 milijardi EUR, bit će usmjeren na ublažavanje socijalnih i gospodarskih troškova koji proizlaze iz prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo, među ostalim ulaganjima u energetsku učinkovitost i obnovu zgrada, iz čega proizlazi dvostruka korist u obliku stvaranja lokalnih radnih mjesta i trajnog rješavanja pitanja energetskog siromaštva.

Naposljetku, programi pod središnjim upravljanjem, kao što su LIFE ili Obzor Europa, imat će prioritete financiranja kojima će se podupirati pravedna i zelena tranzicija, u skladu s ciljevima konkretnih programa i njihovom prirodom, odnosno s ciljem tehnoloških i tržišnih inovacija te razvoja najboljih praksi u provedbi politike energetske učinkovitosti. Zakonodavstvom EU-a o emisiji CO_2 iz cestovnih vozila propisano je da proizvođači moraju smanjiti prosječne emisije CO_2 iz ispušnih cijevi za vozni park novih vozila iz svoje ponude. Uvedeni su propisi za teška vozila te za osobne automobile i laka gospodarska vozila[31]. U skladu s tim propisima proizvođači moraju ili uvesti tehnologiju za poboljšanje energetske učinkovitosti vozila (na primjer smanjenjem njihove aerodinamike ili otpora kotrljanja ili učinkovitosti pogonskog sustava) ili upotrebljavati izvor energije sa smanjenim emisijama CO_2 prilikom uporabe. Prijelazom na potpuno električne pogonske sklopove izbjegavaju se gubici energije iz motora s unutarnjim izgaranjem, a takav prelazak rezultira samo dijelom krajnje potrošnje energije po kilometru. Smanjenje potrošnje energije u prometnom sektoru kao rezultat zakonodavstva o emisijama CO_2 vozila odražava se u kvantifikaciji općeg cilja povećanja energetske učinkovitosti EU-a. Direktivom o energetskoj učinkovitosti stvorit će se sinergije s mjerama Strategije za održivu i pametnu mobilnost. Iako se državama članicama daje potpuna fleksibilnost i diskrecija u pogledu odabira mjera za postizanje smanjenja potrošnje energije u prometu, Direktivom će se potaknuti uvođenje mjera energetske

[31] Uredba (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO_2 za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila.

učinkovitosti u prometnom sektoru. Direktiva o energetskoj učinkovitosti dopunjuje se i akcijskim planom za kružno gospodarstvo. Dizajniranje proizvoda i infrastruktura s dužim vijekom trajanja ili ponovna uporaba i recikliranje sirovina dovodi do smanjenja potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa proizvoda i infrastruktura. Strategija „vala obnove" usmjerena je na osiguravanje veće energetske učinkovitosti europskih zgrada, smanjenja emisija ugljika tijekom njihova cijelog životnog ciklusa i veće održivosti. Načela kružnog gospodarstva mogu pridonijeti smanjenju onečišćenja i emisija stakleničkih plinova povezanih s materijalima upotrebljavanim pri obnovi zgrada.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlog se temelji na članku 194. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji je pravna osnova mjera u području energetike. Predloženim mjerama nastoji se poboljšati energetska učinkovitost u svim sektorima i u cijelom energetskom lancu te se stoga nastoji ostvariti jedan od ciljeva iz članka 194., odnosno promicanje energetske učinkovitosti i uštede energije u skladu s člankom 194. stavkom 1. točkom (c). S obzirom na to da Ugovor obuhvaća posebnu pravnu osnovu za područje energetike, njegova je primjena primjerena.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Načelo solidarnosti dio je ovog Prijedloga jer Unija nema isključive nadležnosti u području energetske politike. Prijedlog se nadovezuje na sve veću važnost energetske učinkovitosti kao političkog i ekonomskog izazova i njezinu blisku povezanost s područjima politike za sigurnost opskrbe energijom, klimatske promjene, unutarnje tržište i društveno-gospodarski razvoj.

Potreba za djelovanjem EU-a

Djelovanje EU-a stoga je opravdano na temelju supsidijarnosti u skladu s člankom 191. UFEU-a jer koordinacija na europskoj razini zapravo povećava energetsku sigurnost te doprinosi očuvanju okoliša i klime. Temeljni problemi koji uzrokuju nedostatnu uštedu energije (u usporedbi s optimalnom razinom iz perspektive društva) isti su diljem EU-a i svugdje su prisutni[32].

Potrebno je djelovanje na razini Unije kako bi se osiguralo da države članice doprinesu obvezujućem cilju povećanja energetske učinkovitosti na razini EU-a te da se on kolektivno i troškovno učinkovito ostvari. Države članice moraju utvrditi vlastite razine ambicija, uključujući načine na koje će ih ostvariti, a koji odgovaraju njihovim nacionalnim okolnostima i kontekstu. Priroda instrumenta i činjenica da cilj povećanja energetske učinkovitosti nije obvezujući na nacionalnoj razini u skladu su s načelom supsidijarnosti. Uzimajući u obzir nacionalni kontekst i posebnosti, države članice zadržat će istu razinu fleksibilnosti u pogledu odabira kombinacije politika, sektora i pristupa za postizanje potrebnih ušteda energije do 2030.

S obzirom na viši klimatski cilj, djelovanjem Unije dopunit će se i ojačati nacionalne i lokalne mjere za povećanje napora u području energetske učinkovitosti. Uredbom o upravljanju već je

[32] SWD(2021) 623, odjeljak 2.

predviđena obveza Komisije da djeluje u slučaju nedostatka ambicija država članica za postizanje ciljeva Unije, čime se *de facto* službeno priznaje ključna uloga djelovanja Unije u tom kontekstu te je djelovanje EU-a stoga opravdano na temelju supsidijarnosti u skladu s člankom 191. UFEU-a.

Temeljni problemi koji uzrokuju nedostatnu uštedu energije (u usporedbi s optimalnom razinom iz perspektive društva) isti su diljem Unije i svugdje su prisutni. S obzirom na vanjske troškove potrošnje energije (npr. emisije stakleničkih plinova, emisije onečišćujućih tvari, energetska sigurnost), mjere za povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje potrošnje energije vjerojatno će donijeti koristi izvan nacionalnih granica. Kad je riječ o prekograničnim problemima, nije vjerojatno da će djelovanje država članica dovesti do optimalnih ishoda. U slučaju višeg klimatskog cilja, koji uključuje viši cilj povećanja energetske učinkovitosti, djelovanjem Unije mora se poduprijeti i jačati djelovanje na nacionalnoj i lokalnoj razini.

Osim toga, priroda instrumenta i činjenica da cilj energetske učinkovitosti nije obvezujući na nacionalnoj razini u skladu su s načelom supsidijarnosti. Države članice zadržavaju istu razinu fleksibilnosti u pogledu odabira kombinacije politika, sektora i pristupa za postizanje potrebnih ušteda energije do 2030., uzimajući u obzir nacionalni kontekst i posebnosti. Međutim, energija je područje politike s velikim potrebama za ulaganjima.

Koordiniranim pristupom na razini Unije mogu se stvoriti povjerenje, pouzdanost i kontinuitet, čime se povećava vjerojatnost da će različiti dionici ulagati i uključivati se. Osim toga, politikama na razini Unije može se osigurati pravedna i poštena tranzicija za zemlje i regije s gospodarstvima na koja bi znatno mogle utjecati promjene u industrijskoj strukturi ili zapošljavanju uzrokovane energetskom tranzicijom prema dekarbonizaciji.

Nadalje, koordiniranim djelovanjem na razini Unije omogućuje se bolje sagledavanje različitih sposobnosti djelovanja država članica. Vanjski trošak nastaje kada se proizvodnjom ili potrošnjom robe ili usluge nameće trošak (negativan učinak) trećoj strani.

Dodana vrijednost EU-a

Politike energetske učinkovitosti ključan su mehanizam za smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinose ostvarivanju okolišnih, gospodarskih i socijalnih koristi kao što su bolja kvaliteta zraka, smanjeni računi za energiju i bolje zdravlje. Energetski i klimatski ciljevi Unije za 2030. zajednički su ciljevi. U tom pogledu, usklađene politike Unije imaju veće izglede da preobraze Uniju u klimatski neutralan kontinent do 2050. Zajednički pristup najučinkovitiji je način da se osigura ispunjenje međunarodnih obveza.

Potrebno je poduzeti konkretne mjere za smanjenje potrošnje energije na razini država članica. Međutim, na razini Unije potreban je učinkovit okvir za te mjere. Koordiniran i usklađen pristup na razini Unije omogućit će i poboljšati djelovanje država članica te osigurati četiri slobode. Zajednički pristup na razini Unije doprinijet će, na primjer, stvaranju većih tržišta za europske dobavljače, radnike i robu te osigurati primjenu istih obveza i pravila za sve. Time će se zaštititi i potaknuti tržišno natjecanje. Zajednički pristup na razini Unije osigurat će svim potrošačima ista temeljna prava te usporedive i prepoznatljive informacije diljem Unije. Zajednički pristup energetskoj učinkovitosti na razini Unije omogućit će rješavanje posebnih zajedničkih pitanja kao što je potreba za ublažavanjem energetskog siromaštva.

Iskustvo stečeno provedbom Direktive o energetskoj učinkovitosti pokazalo je da je zajednički okvir Unije socijalno pravedan, da smanjuje troškove, povećava koristi od

unutarnjeg tržišta i omogućuje nacionalnim tvorcima politika da uče jedni od drugih. Direktivom o energetskoj učinkovitosti uspješno se dopunjuju i potiču druge nacionalne mjere i mjere na razini Unije. Politike donesene na razini Unije odražavaju usku povezanost politika u području klimatskih promjena, sigurnosti opskrbe, održivosti, okoliša, unutarnjeg tržišta te društvenog i gospodarskog razvoja. Stoga se pri odlučivanju o politikama i mjerama te njihovoj provedbi mogu uzeti u obzir učinci na jedinstveno tržište u pogledu rasta, ulaganja i stvaranja radnih mjesta. To je podržala radna skupina za ulaganje napora država članica za ostvarivanje ciljeva energetske učinkovitosti EU-a do 2020., koja je pozvala na uspostavu snažnog, usmjerenog i zajedničkog političkog okvira za energetsku učinkovitost kako bi se privukla potrebna ulaganja i osiguralo da se uštede energije ostvare na pravedan i pošten način.

Osim toga, jedinstveno tržište Unije snažno potiče troškovnu učinkovitost u postizanju smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Zajedničkim djelovanjem Unije osigurat će se zajedničko ostvarivanje ciljeva politike uz najmanji mogući trošak. Stoga, kako bi se zajednički ostvarili opći ciljevi, koordiniranim djelovanjem na razini Unije mogu se omogućiti i pojačati nastojanja na nacionalnoj razini osiguravanjem usklađenijeg pristupa, pružanjem pomoći u stvaranju tržišta razmjera za europske dobavljače i osiguravanjem da se na njih primjenjuju iste obveze i pravila.

Okvirom na razini Unije osigurat će se i veća sigurnost za ulagače. Služit će kao opći poticaj za ulaganja u energetski učinkovitije proizvode svih vrsta na cijelom jedinstvenom tržištu. Iz utvrđenih ciljeva Unije i nacionalnih ciljeva jasno je vidljivo koliko se napora očekuje u pogledu energetske učinkovitosti te oni pomažu u utvrđivanju veličine tržišta energetski učinkovitih proizvoda i usluga. Time će se dobavljačima i proizvođačima poslati poruka da ulože više napora u razvoj proizvoda u tom pogledu.

Za postizanje energetske učinkovitosti uz istodobno osnaživanje potrošača potrebne su smislene, točne i razumljive informacije o uporabi energije, povezanim troškovima i jednostavnom pristupu konkurentnom tržištu građevinskih materijala (prozori, izolacija itd.), rješenjima za grijanje i hlađenje te drugim proizvodima koji pomažu u poboljšanju energetske učinkovitosti.

Sektorske mjere, na primjer one usmjerene na sektor grijanja i hlađenja, kako bi se osigurala odgovarajuća pozornost sektorima u kojima je potrebno postići najveće smanjenje emisija stakleničkih plinova. Usklađeno planiranje osigurava usporedivu kvalitetu nacionalnih politika i mjera. Osigurava i dostupnost strukturiranih informacija o sektorskim ciljevima i planovima u državama članicama, pomažući tako državama članicama i sudionicima na tržištu u planiranju svojih aktivnosti. U slučaju grijanja i hlađenja pomaže osigurati dostatno tržište sa zajedničkim standardima za dobavljače opreme visoke učinkovitosti za centralizirano grijanje i kogeneraciju kako bi se smanjili troškovi i kako bi ih se motiviralo za inovacije i poboljšanje ponude.

Djelovanjem na razini Unije može se ukloniti nekoliko prepreka javnim i privatnim ulaganjima, čime se rješava nedostatak koordinacije među različitim nadležnim tijelima na nacionalnoj razini i potiču administrativni kapaciteti za provedbu prekograničnih projekata i sustava potpore.

Direktivom o energetskoj učinkovitosti u osnovi se postavlja opći cilj energetske učinkovitosti, ali državama članicama prepušta se većina radnji koje treba poduzeti kako bi se taj cilj postigao. Primjenom načela „energetske učinkovitosti na prvom mjestu” državama članicama omogućuje se fleksibilnost. Direktivom o energetskoj učinkovitosti postavljaju se obvezujući ciljevi energetske učinkovitosti na razini Unije, ali ne uspostavljaju se obvezujući

ciljevi na nacionalnoj razini za razdoblja do 2020. i 2030. Države članice moraju utvrditi svoj doprinos zajedničkom postizanju cilja Unije o energetskoj učinkovitosti uzimajući u obzir formulu iz Direktive o energetskoj učinkovitosti. Obveza postizanja godišnjeg smanjenja potrošnje energije u javnom sektoru osigurat će da javni sektor služi kao uzor, dok države članice zadržavaju punu fleksibilnost u pogledu odabira mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se postiglo potrebno smanjenje konačne potrošnje energije. Nadalje, Direktivom o energetskoj učinkovitosti nastavit će se osiguravati potrebna godišnja stopa obnove povezana s ukupnom korisnom površinom poda zgrada. Opseg ove obveze proširen je na zgrade u vlasništvu svih javnih tijela na teritoriju države članice. Ova mjera osigurava da države članice nastavljaju biti primjerom poboljšanjem energetskog učinka zgrada u svojim nadležnostima, zadržavajući fleksibilnost u odabiru mjera. Osim toga, Direktivom o energetskoj učinkovitosti pružit će se neophodan okvir za osiguravanje visoke energetske učinkovitosti proizvoda, usluga, radova i zgrada koje kupuju javna tijela, te uzeti u obzir, prema potrebi, šira pitanja održivosti, socijalna, okolišna pitanja te pitanja kružnog gospodarstva. Usklađenim pristupom, uključujući razmatranje pitanja energetske učinkovitosti u postupcima javnog nadmetanja, očuvat će se konkurencija, osigurati dugoročna i isplativa ušteda energije i omogućiti nastavak ekonomije razmjera. Direktivom o energetskoj učinkovitosti povećat će se ušteda energije povećanjem stope uštede. Države članice trebale bi nastaviti s ostvarivanjem nove godišnje uštede energije provedbom mjera politike u svim sektorima. Budući da je obveza uštede energije djelotvorna mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u različitim sektorima, ona je također učinkoviti alat za podršku državama članicama u smanjenju energetskog siromaštva. Prema tome, obveza uštede energije zahtijevat će od država članica da postignu pojedinačno izračunati udio u ukupnoj količini uštede energije potrebne ranjivim kupcima i krajnjim korisnicima, osobama pogođenim energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnim stanovima. Usklađen pristup može pridonijeti pravednoj energetskoj tranziciji za sve europske građane. Pri obvezi štednje energije države članice zadržavaju potpunu fleksibilnost s obzirom na vrste mjera politike, njihov opseg, područje primjene i sadržaj. Direktivom o energetskoj učinkovitosti osigurat će se jednaka razina osnovnih ugovornih prava za sve europske građane u pogledu grijanja, hlađenja i tople vode u kućanstvima. Dok će se Direktivom o energetskoj učinkovitosti zahtijevati provedba određenih osnovnih ugovornih prava kupaca, nacionalne nadležnosti ne bi bile ograničene. Jednaki uvjeti u cijelom EU-u potrebni su i u pogledu informiranja potrošača i aktivnosti jačanja svijesti. Od država članica zahtijeva se da poduzmu odgovarajuće mjere, dok se konkretno planiranje takvih akcija vrši po njihovom nahođenju. Učinci gospodarske i zdravstvene krize diljem Unije pokazuju da je potreban i usklađen pristup za osnaživanje i zaštitu ranjivih kupaca i krajnjih korisnika te onih pogođenih energetskim siromaštvom.

Kako bi se osigurala ista razina zaštite i osnaživanja, Direktivom o energetskoj učinkovitosti zahtijevaju se provođenje i financiranje mjera poboljšanja energetske učinkovitosti u prvom redu među tim osobama, što će također pružiti potporu državama članicama u ublažavanju distribucijskih učinaka. Mreža stručnjaka olakšat će aktivnosti država članica u tom pogledu, a trebala bi se uspostaviti u svim državama članicama. Iako zahtijevaju obvezne energetske preglede za velika poduzeća, s obzirom na to da uštede energije mogu biti značajne, države članice zadržat će fleksibilnost u razvoju programa za poticanje malih i srednjih poduzeća da se podvrgnu energetskim pregledima. U pogledu sektora grijanja i hlađenja, države članice zadržavaju svoje nadležnosti za provođenje sveobuhvatne procjene potencijala za visokoučinkovitu kogeneraciju i učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje, te mogu odobriti izuzeća u području oporabe otpadne topline visokoučinkovitom kogeneracijom ili opskrbom mreže centraliziranog grijanja ili hlađenja. Direktivom o energetskoj učinkovitosti omogućit će se državama članicama da uvedu mjere i postupke za promicanje kogeneracijskih

postrojenja. Kako bi pridonijele stvaranju jedinstvenog tržišta, sve države članice, nacionalna regulatorna tijela, operatori prijenosnih i distribucijskih sustava trebali bi primjenjivati načelo „energetske učinkovitosti na prvom mjestu” i ukloniti sve regulatorne, tehničke i neregulatorne prepreke poboljšanjima energetske učinkovitosti u radu energetskih mreža. Razvoj tržišta energetskih usluga kako bi se osigurala dostupnost potražnje i opskrbe energetskim uslugama i dalje bi bio diskrecijsko pravo država članica. Direktivom o energetskoj učinkovitosti zadržala bi se fleksibilnost država članica da poduzmu mjere za utvrđivanje i uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka za poboljšanja energetske učinkovitosti. Države članice i regije poticalo bi se da u potpunosti iskoriste strukturne i investicijske fondove i druge mogućnosti financiranja kako bi pokrenule ulaganja u mjere poboljšanja energetske učinkovitosti, smanjile energetsko siromaštvo i ublažile bilo kakve distribucijske učinke na ranjive kupce i krajnje korisnike, osobe pogođene energetskim siromaštvom i one koji žive u socijalnim stanovima.

Stoga je prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Na temelju priložene procjene učinka[33] i u skladu s načelom proporcionalnosti, sveukupno predložene izmjene ne nadilaze ono što je potrebno za postizanje ciljeva ambicioznije energetske učinkovitosti s obzirom na povećanje klimatskog cilja za 2030. Kad je riječ o ciljevima povećanja energetske učinkovitosti, izmjene su razmjerne potrebnoj ambicioznosti Unije u skladu s povećanim klimatskim ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 %, kako je predloženo u klimatskom planu. U nekoliko izmjena utvrđeni su posebni ciljevi i obveze za javne uprave u pogledu ušteda energije u određenim područjima – javnom sektoru i energetskom siromaštvu, koji će općenito biti razmjerni. U pogledu obveze uštede energije za javni sektor, javna tijela definirana su Direktivom o javnoj nabavi 2014/24/EU (javni naručitelji). Države članice trebale bi uspostaviti bazu podataka javnih tijela, uključujući njihovu godišnju potrošnju energije. Predloženom obvezom smanjenja potrošnje energije državama članicama ostavlja se znatna fleksibilnost u pogledu toga gdje i kako ostvariti uštedu energije. S obzirom na troškove i koristi koji bi bili rezultat provedbe mjera uštede, ovaj se napor smatra učinkovitim, a ne pretjeranim. Prijedlogom se nastoje riješiti i distribucijski učinci proširenja trgovanja emisijama na zgrade i promet. Utvrđivanje definicija i obveza, osobito povezano s grijanjem i hlađenjem, bilo bi razmjerno dodatnim uštedama energije i sinergijama s drugim instrumentima koje bi se mogle ostvariti u tom sektoru. Proporcionalnost dodatnih zahtjeva praćenja i izvješćivanja ovisi o ravnoteži između povećanih troškova i ušteda postignutih zbog boljeg razumijevanja utjecaja relevantnih mjera.

Nametnuta ograničenja stoga su proporcionalna cilju.

- **Odabir instrumenta**

Odabrani je instrument direktiva koju države članice moraju provesti. Direktiva je odgovarajući instrument jer jasno definira ciljeve Unije koje treba postići, a državama članicama ostavlja dovoljnu fleksibilnost da je provedu na način koji odgovara njihovim posebnim nacionalnim okolnostima.

---

[33] SWD(2021) 623.

Prijedlog objedinjuje kodifikaciju i izmjenu Direktive o energetskoj učinkovitosti. U kontekstu Europe građana Komisija veliku važnost pridaje pojednostavnjenju i objašnjenju prava Unije kako bi ono bilo jasnije i pristupačnije građanima te kako bi se građanima dala mogućnost i prilika da ostvare svoja posebna prava koja su im njime dana. Prijedlog podrazumijeva značajnu izmjenu Direktive o energetskoj učinkovitosti, koja je nekoliko puta izmijenjena.

Kako bi uskladila ta dva postupka, postupak revizije i postupak kodifikacije, Komisija predlaže preinaku Direktive o energetskoj učinkovitosti. Tehnika preinake doprinosi pojednostavnjenju zakonodavstva Unije tako što omogućuje usvajanje jedinstvenog zakonodavnog teksta, kojim se istodobno donosi željena izmjena, kodificira ta izmjena i prethodne kao nepromijenjene odredbe ranijeg akta, te se ukida taj akt i prethodni akti o izmjenama i dopunama. Stoga je preinaka Direktive odgovarajući instrument i u skladu je s obvezama koje je Komisija preuzela na temelju stavka 46. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva.[34]. Novim pravnim aktom zamijenit će se i staviti izvan snage prethodni akt 2012/27/EU.

U slučajevima kada su člancima dani novi brojevi, korelacija između starih i novih brojeva prikazana je u tablici u Prilogu XVI. preinačenoj Direktivi.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINKA

- ***Ex-post* evaluacija postojećeg zakonodavstva**[35]

Direktiva o energetskoj učinkovitosti ostaje relevantna za postizanje povećane energetske učinkovitosti u Uniji i doprinosi ostvarivanju povećanog klimatskog cilja od 55 %. Osim toga donosi druge koristi, poput smanjenja ovisnosti o uvozu energije te poticanja inovacija i konkurentnosti. Evaluacija pokazuje da se Direktivom o energetskoj učinkovitosti mora osigurati da države članice na odgovarajući način poduzmu radnje u određenim područjima potrošnje energije. Razne studije koje je provela Komisija, kao i dokazi dionika[36], pokazuju da, čak uz postojeće tehnologije, još uvijek postoji značajan prostor za ulaganja u energetsku učinkovitost i troškovno učinkovite uštede u gospodarskim sektorima država članica i u društvu u cjelini.

Međutim, redovnim poslovanjem, a posebno zbog nepovoljnih društveno-ekonomskih učinaka i gubitaka prihoda zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, veliki udio ovog potencijala energetske učinkovitosti i uštede energije ostao bi neiskorišten, između ostalog zbog tržišnih i regulatornih nedostataka, koji sprječavaju troškovno učinkovita ulaganja u energetsku učinkovitost i mjere energetske učinkovitosti. S obzirom na znatan potencijal za uštedu energije, potrebno je dodatno promicati mjere energetske učinkovitosti i ukloniti trajne prepreke za energetski učinkovito ponašanje, među ostalim za ulaganja.

Evaluacija ukazuje na moguću nespremnost u javnim sektorima da zahtjeve energetske učinkovitosti sustavno uključe u javnu nabavu, uglavnom zbog nabavne cijene. Prema tome,

---

34 SL L 123, 12. svibnja 2016., str. 1.
35 SWD(2021) 623.
36 Vidjeti npr. https://www.eiif.org/sites/default/files/2020-12/EiiF_White%20paper_2020_REV.15.pdf.

postoji prostor za jačanje i pojednostavnjenje Direktive o energetskoj učinkovitosti kako bi se njome doprinijelo postizanju višeg klimatskog cilja i ciljeva europskog zelenog plana. Osim toga, Direktiva o energetskoj učinkovitosti ima potencijal za bolje rješavanje socioekonomskih izazova kao što su zaštita i osnaživanje ranjivih kupaca i krajnjih korisnika te ublažavanje energetskog siromaštva. Kad je riječ o industrijama, evaluacija pokazuje da je ključna prepreka vjerojatno to što većina poduzeća nema stručno znanje o dostupnim tehničkim mogućnostima uštede energije ili o tome koje bi ekonomske koristi one mogle imati za poduzeće.

U pogledu djelotvornosti, Direktiva o energetskoj učinkovitosti dovela je do poboljšanja energetske učinkovitosti u Uniji zahvaljujući svojim ciljevima (osobito člankom 3. i člankom 5.) i obvezujućim mjerama (osobito člankom 7. o obvezama uštede energije), iako napredak u ostvarivanju ciljeva povećanja energetske učinkovitosti Unije za 2020. nije bio dovoljan. Postizanje potrebne razine poboljšanja energetske učinkovitosti uvelike ovisi o ambicijama država članica pri postavljanju ciljeva i njihovim naporima pri razvoju i provedbi mjera energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini. Iako se Direktivom o energetskoj učinkovitosti utvrđuju konačna i primarna ograničenja potrošnje energije za Uniju u cjelini, a Uredbom o upravljanju predviđaju se daljnje mjere Unije ako ciljevi nisu ispunjeni, indikativna priroda cilja ne podupire njegovo ostvarenje. Članak 7. ostaje učinkovita mjera odgovorna za stvaranje ušteda energije uglavnom u građevinskom sektoru. Obveze za javni sektor (članci 5. i 6.) pokazale su se ključnim da središnja tijela državne uprave budu uzor u promicanju energetske učinkovitosti kroz obnove i javnu nabavu. Međutim, mjere su provedene u ograničenom opsegu, a brojna ograničenja sprječavaju iskorištavanje potencijala uštede energije u javnom sektoru. Direktiva o energetskoj učinkovitosti također je bila ključna za promicanje primjene energetskih pregleda u cijeloj Uniji (članak 8.). Međutim, i dalje postoje važna ograničenja, poput praćenja pregleda i izazova povezanih s primjenom definicije MSP-ova, nedostatkom zahtjeva i poticaja za provođenje sustava gospodarenja energijom. Zahtjevi iz članka 14. o grijanju i hlađenju, a posebno zahtjev za uspostavom sveobuhvatnih procjena, pomogli su u povećanju opće važnosti i širenju informacija o grijanju i hlađenju u svim državama članicama. Međutim, analiza je pokazala da je ukupni učinak bio prilično nizak, osobito zbog nedostatka praćenja nalaza sveobuhvatnih procjena provedenih u skladu s člankom 14., te široke uporabe dopuštenih izuzeća. Direktiva o energetskoj učinkovitosti uvelike je pridonijela razvoju tržišta energetskih usluga i ugovora o energetskom učinku (članak 18.). Međutim, još se moraju ukloniti važne prepreke.

U pogledu poboljšanja učinkovitosti, općenito se Direktivom o energetskoj učinkovitosti pridonijelo postizanju ušteda energije u Uniji na troškovno učinkovit način. Nekoliko odredbi podložnih „uvjetovanostima” (npr. u člancima 5., 6., 9.–11., 14.) potrebnih za djelovanje, ako je to troškovno učinkovito/ekonomski ili tehnički izvedivo. Državama članicama omogućena je znatna fleksibilnost u odabiru mjera. Međutim, države članice ne prikazuju uvijek na koji je način utvrđena izvedivost. Ne postoje naznake značajnih razlika u veličini troškova među državama članicama za većinu odredbi Direktive o energetskoj učinkovitosti, osim članka 7. (troškovi ovise o strukturi i području primjene mjere).

U smislu usklađenosti, Direktiva o energetskoj učinkovitosti općenito je usklađena sa širim energetskim i klimatskim politikama, međutim, sve veća povezanost s obnovljivom energijom i sustavom EU-a za trgovanje emisijama zahtijevaju odgovarajuće pojednostavnjenje i pobliže razmatranje smanjenja administrativnog opterećenja. Nadalje, odredbe Direktive o energetskoj učinkovitosti potrebno je prilagoditi kako bi podržale ciljeve dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja u kontekstu inicijativa iz europskog zelenog plana.

U pogledu dodane vrijednosti Unije, intervencija Unije bila je ključna za postizanje poboljšanja energetske učinkovitosti u cijeloj Uniji. Jasno je da bez cilja na razini EU-a i obvezujućih mjera to ne bi bilo postignuto do utvrđene razine. Međutim, postoji prostor za jačanje i pojednostavnjenje nekih odredbi kako bi se osiguralo da se Direktivom o energetskoj učinkovitosti ostvare potrebni napori s obzirom na viši klimatski cilj Unije od najmanje 55 % do 2030.

- **Savjetovanja s dionicima**

Plan evaluacije i početna procjena učinka objavljeni su 3. kolovoza 2020. i dostupni do 21. rujna 2020.

Komisija je primila 189 odgovora, a 99 dionika uz svoje je odgovore dostavilo dopunske izjave i informacije. Najveći broj odgovora primljen je od poslovnih udruga (80 odgovora), a zatim od poduzeća (36 odgovora) i nevladinih organizacija (26 odgovora). Nadalje, u razdoblju od rujna do listopada 2020. organizirano je devet namjenskih sastanaka s ciljanim skupinama dionika za određene teme, a 10. studenoga 2020. održan je sastanak posebne stručne skupine za Direktivu o energetskoj učinkovitosti. Komisija je također pokrenula javnu raspravu na internetu od 17. studenoga 2020. do 9. veljače 2021., u skladu s pravilima Komisije za bolju regulativu. Upitnik se sastojao od pitanja s više ponuđenih odgovora i otvorenih pitanja. Obuhvatio je širok raspon aspekata koji se odnose na *ex-post* evaluaciju i mogućnosti za reviziju Direktive o energetskoj učinkovitosti. Zaprimljeno je ukupno 344 odgovora. Najveću skupinu ispitanike činila su poslovna udruženja (132 odgovora), a nakon njih slijede pojedinačna poduzeća i društva (92 odgovora) i nevladine organizacije (34 podneska). Odgovore je poslao i 21 pojedinac. Odgovorila su 24 javna tijela, uključujući nacionalna tijela iz 9 država članica (Cipar, Češka, Estonija, Finska, Francuska, Litva, Nizozemska, Španjolska i Švedska).

Velika većina dionika (86 % ispitanika) izrazila je stajalište da bi energetska učinkovitost trebala imati ključnu ulogu u podržavanju ambicioznijih klimatskih ciljeva do 2030., a s obzirom na postizanje ugljične neutralnosti Unije do 2050. Dionici su po tom pitanju uvelike podržali jačanje Direktive o energetskoj učinkovitosti. Većina dionika (53 %) podržala je obvezujuće ciljeve povećanja energetske učinkovitosti, uključujući one na nacionalnoj razini (47 %). Dionici smatraju da su potrebni dodatni napori u pogledu energetske učinkovitosti u zgradama (76 %) i prijevozu (62 %), zatim u industriji (52 %) te IKT-u (40 %).

Stajališta dionika izražena u javnom savjetovanju i tijekom radionica uzeta su u obzir pri izradi različitih političkih opcija za relevantna područja politike u procjeni učinka.

U lipnju je Europska komisija održala raspravu s europskim socijalnim partnerima o paketu "Za cilj od 55 %". Od europskih socijalnih partnera zatraženo je da iznesu svoje početne reakcije na ovaj paket i izraze svoje mišljenje o tome koje bi se popratne mjere i mehanizmi mogli uvesti kako bi bili sigurni da nitko nije zapostavljen. Istaknuta je potreba za jačom interakcijom između europskog stupa socijalnih prava i europskog zelenog plana te je objašnjeno da bi ciljevi obiju dimenzija trebali biti dva lica iste medalje.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Popratna studija konzorcija COWI bila je jedini ugovor koji je izričito namijenjen izravnoj potpori izrade procjene učinka. U mnogim drugim izvješćima pružene su relevantne informacije. U slučaju zahtjevâ energetskog pregleda, provedena je posebna procjena problemâ u primjeni definicije iz članka 8. stavka 4. Direktive o energetskoj učinkovitosti.

- **Procjene učinka**

Opća ambicija uštede energije i razina obveza uštede energije posljedica su troškovno učinkovitog pristupa ostvarivanju ukupnog cilja smanjenja stakleničkih plinova za 55 %. Mjere koje se razmatraju u procjeni učinka[37] dodatni su elementi za potporu i omogućavanje mjera uštede energije kojima će se olakšati ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti i tako smanjiti ukupni trošak postizanja ciljeva uštede energije i smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Mjere su razmatrane u deset različitih područja koja nisu međusobno isključiva. One variraju i pokrivaju neregulatorne i regulatorne mjere. Istražene su različite regulatorne mjere nejednake strogosti. Za utvrđivanje najpoželjnije opcije potrebna je prosudba o optimalnom učinku za svako područje u usporedbi s regulatornim naporima i administrativnim opterećenjem.

Glavni učinak mjere bit će to da Unija troši manje energije, bez utjecaja na pružanje željenih usluga. Ovo smanjenje potrošnje energije bit će popraćeno usporednim koristima kao što su poboljšana energetska sigurnost i smanjeni utjecaji na okoliš. Manji utjecaji na okoliš prvenstveno su posljedica otprilike 8 % nižih emisija onečišćivača zraka, ali za okoliš se očekuju i koristi od smanjene potrebe za opskrbom gorivom, smanjenih infrastrukturnih potreba i nižih emisija u vodu, primjerice iz opreme za pročišćavanje dimnih plinova. Odgovarajuće usmjerena javna potpora za obnovu zgrada također može donijeti značajne društvene koristi zahvaljujući smanjenju energetskog siromaštva i razmjernom poboljšanju zdravlja ljudi.

U svim se područjima uglavnom očekuje da će se uštede energije ostvariti ulaganjima u uštedu energije kojima se u nekoliko godina vraća kapitalni trošak. Informacije o očekivanom vremenu povrata daju se po sektoru i prema vrsti ulaganja.

- **Prikladnost propisa i pojednostavnjenje**

Revizija je preinaka Direktive. Procjenom učinka[38] utvrđene su mogućnosti za pojednostavnjenje postojećeg zakonodavstva i smanjenje regulatornih troškova, istodobno težeći učinkovitosti predloženih izmjena. Uklanjanjem alternativnog pristupa obnovi zgrada javnih tijela pojednostavit će se odredbe jer bi se naglasak stavio samo na obnove. Brišu se posebni tehnički aspekti povezani s javnim zgradama i određena izuzeća s obzirom na to da su uređeni Direktivom o energetskoj učinkovitosti zgrada. Uklanjanjem uvjeta troškovne učinkovitosti, tehničke ili gospodarske izvedivosti u pogledu zahtjeva energetske učinkovitosti u javnoj nabavi pojednostavit će se provedba zahtjeva povezana s energetskom učinkovitosti jer će se oni jednako primjenjivati na sva javna tijela. Odluke o razvoju i nabavi u području IT-a podlijegat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost.

Usmjeravanjem energetskih pregleda na veće korisnike energije postići će se razmjerno veće uštede energije, što bi dovelo do znatnog smanjenja opterećenja za poduzeća s manjom potrošnjom energije i za javne uprave jer bi one imale i jednostavniji kriterij za procjenu potrebe za pregledima i manji broj poduzeća koja trebaju provjeriti. Očekuje se da će se povećani troškovi usklađivanja za poduzeća koja su i dalje obuhvaćena područjem primjene odredbe nadoknaditi povećanom primjenom troškovno učinkovitih mjera poboljšanja.

---

[37] SWD(2021) 623.
[38] SWD(2021) 623.

Izmjenama će se ojačati postojeće obveze praćenja i izvješćivanja, posebno u pogledu mjera usmjerenih na energetsko siromaštvo u okviru obveze uštede energije (članak 8.) i obnove zgrada za javni sektor, čime bi se osigurali učinkovitiji ishodi, ali i povećalo administrativno opterećenje za tijela javne vlasti. Zahtijevanjem dodatnih obveza praćenja i izvješćivanja u pogledu javne nabave i ugovora o energetskom učinku dodatno bi se poboljšala učinkovitost tih odredbi, ali bi se u određenoj mjeri moglo povećati administrativno opterećenje za poduzeća i tijela javne vlasti.

Pružanje daljnjih smjernica i podrške s obzirom na aktivnosti država članica, npr. informiranja, dovest će do kratkoročnog povećanja administrativnog opterećenja jer bi države članice morale uspostaviti različite informativne kampanje, razmjenu znanja ili sustave potpore, no očekuje se da će to biti srednjoročno troškovno učinkovito zbog veće uštede energije.

Dodatnim obvezama izvješćivanja i praćenja neće se stvoriti novi sustavi izvješćivanja, ali bi se na njih primjenjivao postojeći okvir za praćenje i izvješćivanje u skladu s Uredbom o upravljanju (EU/2018/1999).

- **Temeljna prava**

Prijedlog je u skladu s člankom 37. Povelje o temeljnim pravima Europske unije kojim se zahtijeva da visoka razina zaštite okoliša i poboljšavanje kakvoće okoliša budu uključeni u politike Unije i osigurani u skladu s načelom održivog razvoja.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema nikakav utjecaj na proračun Unije. Izmjene bi dovele do umjerenih administrativnih troškova za tijela javne vlasti.

5. OSTALI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nakon što suzakonodavci usvoje ovu preinačenu Direktivu, Komisija će tijekom razdoblja prenošenja poduzeti sljedeće mjere kako bi olakšala njezino prenošenje:

– izrada korelacijske tablice koja služi kao kontrolni popis za prenošenje i za države članice i za Komisiju;

– organiziranje sastanaka sa stručnjacima iz država članica zaduženima za prenošenje različitih dijelova Direktive kako bi se raspravilo o načinu njihova prenošenja i riješile dvojbe, bilo u kontekstu usklađenog djelovanja za prenošenje Direktive o energetskoj učinkovitosti (CA-EED) ili u obliku odbora;

– dostupnost za bilateralne sastanke i pozive s državama članicama u slučaju posebnih pitanja o prijenosu Direktive;

– nakon isteka roka za prenošenje Komisija će provesti opsežnu procjenu jesu li države članice u potpunosti i ispravno prenijele Direktivu.

Uredbom (EU) 2018/1999 o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime uspostavljen je integrirani okvir za energetsko i klimatsko planiranje, praćenje i izvješćivanje radi praćenja napretka u ostvarivanju klimatskih i energetskih ciljeva u skladu sa zahtjevima transparentnosti iz Pariškog sporazuma. Države članice morale su do kraja 2019. Komisiji

dostaviti svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove koji obuhvaćaju pet dimenzija energetske unije za razdoblje 2021.–2030. Države članice moraju svake dvije godine izvješćivati o napretku u provedbi planova, a osim toga, do 30. lipnja 2023. moraju obavijestiti Komisiju o svojim nacrtima ažuriranja planova, a rok za konačna ažuriranja je 30. lipnja 2024. Tim bi se ažuriranjem obuhvatili svi novi ciljevi dogovoreni u reviziji Direktive o energetskoj učinkovitosti. Taj sustav izvješćivanja utvrđen Uredbom o upravljanju smatra se učinkovitim u praćenju napretka država članica u pogledu doprinosa energetskoj učinkovitosti na razini Unije i na nacionalnoj razini.

Ovaj prijedlog sadrži nove odredbe, uglavnom one koje se odnose na utvrđivanje nacionalnih doprinosa, mehanizme za rješavanje nedosljednosti i obveze izvješćivanja. Ti bi se prijedlozi trebali prenijeti i uskladiti s Uredbom o upravljanju (EU) 2018/1999 nakon njezine revizije kako bi se izbjeglo preklapanje zahtjeva. Neke odredbe Uredbe o upravljanju također bi se trebale uskladiti s obzirom na promjene predložene u ovoj Direktivi.

U članku 33. ove preinačene Direktive predlaže se ocjena razine ambicije iz članaka 4., 5., 6. i 8.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Direktivom o energetskoj učinkovitosti uvodi se novi članak (članak 3.) o načelu „energetska učinkovitost na prvom mjestu” kako bi se osiguralo da se to načelo primjenjuje prema potrebi i da se pravilno prati na svim razinama. U Direktivi se ne navodi kako bi se to trebalo učiniti s obzirom na široko područje primjene tog načela. Kako bi se olakšala provedba odredbi Direktive o energetskoj učinkovitosti, Europska komisija izdat će preporuku državama članicama, uključujući smjernice o tome kako bi se to načelo trebalo tumačiti i primjenjivati u različitim kontekstima. Ovim uputama trebalo bi se pridonijeti većoj operativnosti načela.

Nakon presude Suda Europske unije u predmetu Komisija protiv Belgije (predmet C-543/17), države članice uz svoje obavijesti o nacionalnim mjerama za prenošenje moraju dostaviti dovoljno jasne i precizne informacije, navodeći kojim se odredbama nacionalnih propisa prenose odredbe direktive. To moraju obaviti za svaku obvezu, a ne samo na „razini članka”.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Najvažnije odredbe kojima se znatno mijenja Direktiva 2012/27/EU ili kojima se uvode novi elementi su:

člancima 1. i 4. utvrđeni su povećani obvezujući cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije za krajnju potrošnju energije i potrošnju primarne energije te okvirni nacionalni doprinosi energetskoj učinkovitosti, a državama članicama daje se formula za izračun njihovih doprinosa. Ciljevi Unije utvrđeni su u smislu razina krajnje potrošnje energije i potrošnje primarne energije koje treba ostvariti 2030., a razina ambicije izražava se usporedbom tih razina s projekcijama referentnih scenarija za 2030. izrađenih 2020. Razina ambicije izražena na taj način odražava dodatne napore u usporedbi s naporima koji su uloženi ili navedeni u nacionalnim energetskim i klimatskim planovima. Usporedbe s prethodnom osnovom, odnosno projekcijama referentnih scenarija za 2030. iz 2007. i povijesnim vrijednostima iz 2005., zadržane su u uvodnim izjavama.

Nacionalni doprinosi i dalje su indikativni s obzirom na snažno protivljenje većine država članica obvezujućim nacionalnim ciljevima izraženima u javnom savjetovanju i drugim forumima. Međutim, predlažu se referentne vrijednosti i novi mehanizmi za prevladavanje jaza u ostvarenju ciljeva kojima se dopunjuju oni predloženi u Uredbi o upravljanju.

Člankom 3. uvodi se nova odredba o načelu „energetske učinkovitosti na prvom mjestu” kako bi se osigurala pravna osnova za primjenu tog načela, a administrativno opterećenje svelo na najmanju moguću mjeru. Uključuje obvezu razmatranja rješenja za energetsku učinkovitost pri donošenju odluka o politikama i ulaganjima u energetske sustave i neenergetske sektore, uključujući socijalno stanovanje.

Člankom 5. uvodi se obveza javnog sektora da smanji svoju potrošnju energije za javne usluge i instalacije javnih tijela. To se može postići u svim podsektorima javnog sektora, uključujući, među ostalim, prijevoz, javne zgrade, prostorno planiranje te gospodarenje vodama i otpadom.

Člankom 6. proširuje se područje primjene obveze obnove. Obveza će se sada primjenjivati na sva javna tijela na svim razinama uprave i u svim sektorima aktivnosti javnih tijela, uključujući zdravstvenu skrb, obrazovanje i socijalno stanovanje, gdje su zgrade u vlasništvu javnih tijela. Ovime će se prednosti obnove javnih zgrada približiti svim građanima u svim državama članicama, a obnove u javnom sektoru će se umnožiti. Svrha članka 6. jest obnova u skladu s normom zgrada približno nulte energije (nZEB), koja je poboljšani troškovno učinkoviti standard za obnovu. Stopa obnove i dalje iznosi najmanje 3 %, što je najniži zajednički nazivnik za minimalnu stopu obnove, a uviđa se da su neke države članice, regije i gradovi već donijeli više zahtjeve i norme za obnovu u javnom sektoru. Konačno, brišu se alternative koje su državama članicama omogućile da ostvare slične uštede energije drugim mjerama osim obnovama. Takve mjere mogu se i dalje smatrati obvezama uštede energije na temelju članka 8. i doprinijeti ispunjenju obveze iz članka 8. Svrha članka 6. jest obnova u skladu sa strategijom za „val obnove”.

Člankom 7. jačaju se odredbe o javnoj nabavi proširenjem obveze tako da se uzmu u obzir zahtjevi energetske učinkovitosti za sve razine javne uprave te uklone uvjetovanosti u pogledu troškovne učinkovitosti, tehničke i ekonomske izvedivosti. Izmjene će uključivati odredbu prema kojoj države članice mogu zahtijevati da javna tijela razmotre, prema potrebi, aspekte kružnog gospodarstva i kriterije za zelenu javnu nabavu u praksama javne nabave. Od država članica očekuje se da podržavaju javna tijela pružanjem smjernica i metodologija za procjenu troškova životnog ciklusa, uspostavom centara za potporu kompetencija i poticanjem uporabe objedinjene nabave i digitalne nabave. Države članice imale bi obvezu objavljivanja informacija o odabranim ponudama (u skladu s pragovima utvrđenima u direktivama o javnoj nabavi).

U okviru uloge javnog sektora kao uzora članak 7. sadržava i odredbu prema kojoj javni naručitelji mogu zahtijevati da ponuda sadržava potencijal globalnog zagrijavanja novih zgrada (numerički pokazatelj u kg CO_2 e/m² (unutarnje ukupne korisne površine poda) za svaku fazu životnog ciklusa u prosjeku za jednu godinu referentnog razdoblja studije od 50 godina), posebno za nove zgrade veće od 2 000 kvadratnih metara. Povezana je s odredbom čiji je cilj podizanje svijesti o kružnom gospodarstvu i cijelom životnom ciklusu emisija ugljika u praksama javne nabave.

Izmjenama članka 8. povećava se godišnja obveza štednje energije na 1,5 % za sve države članice (uključujući Cipar i Maltu) i uključuju posebni zahtjevi za ublažavanje energetskog siromaštva. Potrebno je prioritetno provesti mjere politike među ranjivim kupcima i krajnjim korisnicima, osobama pogođenima energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnim stanovima te na najbolji mogući način iskoristiti javno financiranje i, prema potrebi, razmotriti uporabu prihoda od emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama. Člankom 8. od država članica zahtijeva se da osiguraju da kombinacija nacionalnih politika nema negativnih učinaka na ranjive kupce i krajnje korisnike, osobe pogođene energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, na osobe koje žive u socijalnim

stanovima te da se tim politikama učinkovito ublaži i smanji energetsko siromaštvo. Člankom 8. od država članica zahtijeva se da ostvare udio u ukupnom iznosu zahtijevane uštede energije u krajnjoj potrošnji među ranjivim kupcima i krajnjim korisnicima, osobama pogođenima energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnim stanovima. Člankom 8. uspostavlja se mehanizam za prevladavanje jaza u isporuci u pogledu potrebnog iznosa uštede energije koji se treba ostvariti u određenom razdoblju obveze. Obvezom štednje energije ne predviđa se primjena fleksibilnih mogućnosti za alternativni izračun potrebnog iznosa uštede energije od 1. siječnja 2024. (članak 8. stavci 6.–9.). Člankom 9. obuhvaćeni su operatori prijenosnih sustava kao potencijalne stranke obveznice, a državama članicama omogućuje se da od stranaka obveznica zahtijevaju da ostvare određenu uštedu energije među ranjivim kupcima i krajnjim korisnicima, osobama pogođenima energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnim stanovima. U Prilogu V. isključena je ušteda energije iz mjera politike koje se odnose na uporabu tehnologija izravnog izgaranja fosilnih goriva, pojašnjava se da se smanjenje potrošnje energije mjerama u okviru Direktive o sustavu trgovanja emisijskim jedinicama EU-a ne može računati kao ispunjenje obveze uštede energije te se jača zahtjev dodatnosti u pogledu mjera oporezivanja.

Člankom 11. kriterij za energetske preglede i sustave gospodarenja energijom prebacuje se s vrsta poduzeća na razine potrošnje energije te se zahtijeva da uprava poduzeća potvrdi preporuke pregleda. Njime se zahtijeva i uvođenje sustava gospodarenja energijom za najveća poduzeća koja upotrebljavaju energiju, koja će po svoj prilici biti učinkovitija u osiguravanju većeg ulaganja u uštedu energije uz vjerojatno manje ukupno troškovno opterećenje za poduzeće. Konačno, člankom se uvodi obveza praćenja energetske učinkovitosti podatkovnih centara s ciljem kasnijeg utvrđivanja skupa „pokazatelja održivosti podatkovnih centara”.

Člankom 20. jača se zaštita potrošača uvođenjem osnovnih ugovornih prava za centralizirano grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu, u skladu s pravima koja su u pogledu električne energije uvedena Direktivom (EU) 2019/944.

Člankom 21. jačaju se obveze prema potrošačima, posebno dostupnost i pružanje informacija, mjere osvješćivanja te tehnički i financijski savjeti ili pomoć koji se nude. Uspostavom sustava za pružanje usluga na jednom mjestu, jedinstvenih kontaktnih točaka i izvansudskih mehanizama za rješavanje sporova stvorene su strukture koje će znatno pomoći u osnaživanju potrošača i krajnjih korisnika. Konačno, člankom su obuhvaćene obveze utvrđivanja i uklanjanja prepreka relevantnih za suprotstavljene interese stanara i vlasnika ili među vlasnicima.

Članak 22. odnosi se na koncept ugroženih kupaca, koji države članice moraju utvrditi u skladu s člancima 28. i 29. Direktive (EU) 2019/944 i člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/73/EZ. Člankom 22. od država članica zahtijeva se da utvrde taj koncept uzimajući u obzir i krajnje korisnike koji nemaju izravan ni pojedinačan ugovor s dobavljačima energije.

Člankom 22. uvodi se obveza za države članice da prioritetno provedu mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti među ranjivim kupcima, osobama pogođenima energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnim stanovima, kako bi se ublažilo energetsko siromaštvo. Od država članica zahtijeva se da provedu mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi ublažile distribucijske učinke drugih politika i mjera, kao što su mjere oporezivanja provedene u skladu s člankom 9. ove Direktive ili primjena trgovanja emisijama u skladu s Direktivom o sustavu trgovanja emisijskim jedinicama EU-a, te kako bi potaknule uvođenje mogućnosti financiranja i financijskih alata. Člankom 22. jača se uloga mreža stručnjaka.

Člancima 23. i 24. utvrđuje se strože planiranje i praćenje cjelovitih procjena grijanja i hlađenja, uključujući promicanje lokalne i regionalne razine. Člancima se uvode minimalni zahtjevi za učinkovite sustave centraliziranog grijanja i hlađenja, širi zahtjevi u pogledu troškova i koristi te obveze u pogledu ponovne uporabe otpadne topline. Minimalni zahtjevi za učinkovito centralizirano grijanje postupno će se povećavati kako bi se do 2050. osigurala potpuno dekarbonizirana opskrba toplinom ili hlađenjem u sustavima učinkovitog centraliziranog grijanja ili hlađenja. Zahtjevi za visokoučinkovitu kogeneraciju dopunit će se kriterijem o izravnim emisijama CO_2 iz kogeneracije ako se ne upotrebljava energija iz obnovljivih izvora ili otpada.

Člankom 25. pojašnjava se i jača uloga nacionalnih regulatornih tijela u provedbi načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” u planiranju i radu energetskih mreža. Također se koristi znanjem Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E), Europske mreže operatora transportnih sustava za plin (ENTSOG) i europskog tijela za operatore distribucijskih sustava (EU DSO) za praćenje napretka. Zbog vrlo velikog broja operatora sustava prednost se daje neizravnom pristupu.

Člankom 26. pojašnjavaju se i jačaju odredbe o dostupnosti kvalifikacijskih, akreditacijskih i certifikacijskih programa za različite pružatelje energetskih usluga, energetske revizore, upravitelje energijom te instalatere. Novim odredbama od država članica zahtijevat će se da ocijene programe svake četiri godine počevši od prosinca 2024.

Člankom 27. uvode se dodatni zahtjevi za povećanje primjene ugovora o energetskom učinku.

Člankom 28. uvodi se obveza država članica da izvješćuju o ulaganjima u energetsku učinkovitost, među ostalim o sklopljenim ugovorima o energetskom učinku (u okviru Uredbe o upravljanju). Države članice morat će uspostaviti mehanizme za pomoć u razvoju projekata na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se promicala ulaganja u energetsku učinkovitost radi lakšeg postizanja viših ciljeva energetske učinkovitosti.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

2021/0203 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o energetskoj učinkovitosti~~, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ~~ (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[39],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[40],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

⇩ novo

(1) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća[41] znatno je izmijenjena nekoliko puta[42]. S obzirom na daljnje izmjene tu bi direktivu radi jasnoće trebalo preinačiti.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 1. (prilagođeno)

~~Unija je suočena s izazovima bez presedana proizišlima iz sve veće ovisnosti o uvozu energije i oskudnim izvorima energije te potrebom za ograničavanjem klimatskih promjena i prevladavanjem gospodarske krize. Energetska je učinkovitost vrijedno sredstvo za odgovaranje na navedene izazove. Njome se poboljšava sigurnost opskrbe Unije tako što se smanjuju potrošnja primarne energije i uvoz energije. Ona na troškovno učinkovit način~~

39 SL C […], […], str. […].

40 SL C […], […], str. […].

41 Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

42 Vidjeti dio A Priloga XV.

~~doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova te time ublažavanju klimatskih promjena. Prelaskom na energetski učinkovitije gospodarstvo trebalo bi se također ubrzati širenje inovativnih tehnoloških rješenja i poboljšati konkurentnost industrije u Uniji te time potaknuti gospodarski rast i otvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta u nekoliko područja povezanih s energetskom učinkovitošću.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 2. (prilagođeno)

~~U zaključcima Europskog vijeća od 8. i 9. ožujka 2007. istaknuta je potreba za povećanjem energetske učinkovitosti u Uniji radi ostvarivanja cilja uštede 20 % potrošnje primarne energije u Uniji do 2020. u usporedbi s projekcijama. U zaključcima Europskog vijeća od 4. veljače 2011. istaknuto je da se mora postići, kako je dogovoreno na zasjedanju Europskog vijeća u lipnju 2010., cilj povećanja energetske učinkovitosti za 20 % do 2020. koji se trenutačno ne ostvaruje prema planu. Projekcije izrađene 2007. pokazale su da će 2020. biti potrošeno 1 842 Mtoe primarne energije. Smanjenje od 20 % rezultira potrošnjom od 1 474 Mtoe 2020., odnosno smanjenjem od 368 Mtoe u usporedbi s projekcijama.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 3. (prilagođeno)

~~U zaključcima Europskog vijeća od 17. lipnja 2010. cilj povećanja energetske učinkovitosti potvrđen je kao jedan od krovnih ciljeva nove strategije Unije za radna mjesta i pametan, održiv i uključiv rast („Strategija Europa 2020.”). U okviru tog procesa i s ciljem provedbe navedenog cilja na nacionalnoj razini, države članice moraju u bliskom dijalogu s Komisijom odrediti nacionalne ciljeve te u svojim nacionalnim programima reformi navesti kako ih namjeravaju ostvariti.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 4. (prilagođeno)

~~U Komunikaciji Komisije od 10. studenoga 2010. o Energiji 2020. energetska je učinkovitost stavljena u središte energetske strategije Unije za 2020. i istaknuta je potreba za novom strategijom za energetsku učinkovitost kojom će se svim državama članicama omogućiti odvajanje uporabe energije od gospodarskog rasta.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 5. (prilagođeno)

~~U svojoj rezoluciji od 15. prosinca 2010. o reviziji Akcijskog plana za energetsku učinkovitost Europski je parlament pozvao Komisiju da u svoj revidirani Akcijski plan za energetsku učinkovitost uključi mjere za zatvaranje razlike s ciljem ostvarivanja općeg cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije u 2020.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 6. (prilagođeno)

~~Jedna od inicijativa Strategije Europa 2020. je vodeća inicijativa za učinkovitu Europu u pogledu izvora koju je 26. siječnja 2011. usvojila Komisija. U njoj je energetska učinkovitost prepoznata kao glavni element u osiguravanju održivosti uporabe izvora energije.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 7. (prilagođeno)

~~U zaključcima Europskog vijeća od 4. veljače 2011. potvrđeno je da se cilj povećanja energetske učinkovitosti Unije ne ostvaruje prema planu i da je potrebno odlučno djelovanje kako bi se iskoristio značajan potencijal za veću uštedu energije u zgradama, prometu, proizvodima i procesima. U tim je zaključcima također predviđeno preispitivanje cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije do 2013. i, prema potrebi, razmatranje daljnjih mjera.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 8. (prilagođeno)

~~Dana 8. ožujka 2011. Komisija je donijela Komunikaciju o Planu za energetsku učinkovitost 2011. U Komunikaciji je potvrđeno da Unija ne ostvaruje cilj povećanja energetske učinkovitosti prema planu. Cilj se ne ostvaruje usprkos napretku u nacionalnim politikama za energetsku učinkovitost opisanim u prvim nacionalnim akcijskim planovima za energetsku učinkovitost koje su dostavile države članice u okviru ispunjavanja zahtjeva iz Direktive 2006/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o energetskoj učinkovitosti u krajnjoj potrošnji i energetskim uslugama[43]. Početna analiza drugih akcijskih planova potvrđuje da Unija ne ostvaruje cilj prema planu. Kako bi se to riješilo, u Planu za energetsku učinkovitost 2011. naveden je niz politika i mjera za povećanje energetske učinkovitosti kojima su obuhvaćeni cjelokupni energetski lanac, uključujući proizvodnju, prijenos i distribuciju energije, vodeća uloga javnog sektora u energetskoj učinkovitosti, zgrade i uređaji, industrija te potreba za osnaživanjem krajnjih kupaca za upravljanje vlastitom potrošnjom energije. Istodobno se u Bijeloj knjizi o prometu koja je usvojena 28. ožujka 2011. razmatrala energetska učinkovitost u prometnom sektoru. U Inicijativi 26. Bijele knjige posebno se zahtijevaju odgovarajuće norme za emisije CO_2 za vozila za sve vrste prometa koje su, prema potrebi, dopunjene zahtjevima u vezi s energetskom učinkovitošću kako bi se obuhvatile sve vrste pogonskih sustava.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 9. (prilagođeno)

~~Dana 8. ožujka 2011. Komisija je također usvojila plan za prelazak na konkurentno niskougljično gospodarstvo u 2050. u kojem je iz ove perspektive prepoznata potreba za većom usredotočenošću na energetsku učinkovitost.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 10. (prilagođeno)

~~U tom je smislu neophodno ažurirati pravni okvir Unije za energetsku učinkovitost direktivom o ostvarivanju općeg cilja povećanja energetske učinkovitosti putem uštede potrošnje primarne energije Unije za 20 % do 2020. i dodatnih poboljšanja energetske~~

~~43 SL L 114, 27.4.2006., str. 64.~~

~~učinkovitosti nakon 2020. U tu bi se svrhu ovom Direktivom trebao uspostaviti zajednički okvir za promicanje energetske učinkovitosti unutar Unije i trebale bi se utvrditi posebne mjere za provedbu nekih od prijedloga iz Plana za energetsku učinkovitost 2011. i za ostvarivanje znatnih nerealiziranih potencijala za uštedu energije utvrđenih u njemu.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 11. (prilagođeno)

~~U Odluci br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ispunjavanja obveza Zajednice u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2020.[44] od Komisije se zahtijeva da do 2012. ocijeni napredak Unije i njezinih država članica prema ostvarenju cilja smanjenja potrošnje energije za 20 % do 2020. u usporedbi s projekcijama i izvijesti o njemu. U njoj je također navedeno da, kako bi pomogla državama članicama u ispunjenju obveza Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, Komisija bi do 31. prosinca 2012. trebala predložiti pojačane ili nove mjere za ubrzavanje poboljšanja energetske učinkovitosti. Ova Direktiva predstavlja odgovor na taj zahtjev. Njome se također doprinosi ostvarivanju ciljeva navedenih u planu za prelazak na konkurentno niskougljično gospodarstvo u 2050., posebno putem smanjenja emisija stakleničkih plinova iz energetskog sektora, i ostvarivanju proizvodnje električne energije bez emisija do 2050.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 12. (prilagođeno)

~~Kako bi se iskoristio cjelokupni postojeći potencijal za uštedu energije, uključujući uštede u opskrbi energijom i sektorima u krajnjoj potrošnji, potrebno je primijeniti integrirani pristup. Istodobno bi trebalo ojačati odredbe Direktive 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o promicanju kogeneracije na temelju potražnje korisne topline na unutarnjem tržištu energije[45] i Direktive 2006/32/EZ.~~

⇩ novo

(2) Komisija je u Planu za postizanje klimatskog cilja[46] predložila povećanje Unijine ambicioznosti tako da cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. bude barem 55 % ispod razina iz 1990. To je znatno povećanje u odnosu na trenutačni cilj, 40 %. Prijedlog je rezultat obećanja iz Komunikacije o europskom zelenom planu[47] da se predloži sveobuhvatan plan za povećavanje cilja Unije do 2030. na 55 % na odgovoran način. To je također u skladu s ciljevima 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama („Pariški sporazum”) da se prosječno

---

44 ~~SL L 140, 5.6.2009., str. 136.~~

45 ~~SL L 52, 21.2.2004., str. 50.~~

46 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. – Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana, COM(2020) 562 final.

47 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final

globalno povećanje temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C i nastoji zadržati na razini do 1,5 °C.

(3) Europsko vijeće je u prosincu 2020. podržalo Unijin obvezujući klimatski cilj domaćeg smanjenja neto emisija stakleničkih plinova do 2030. od barem 55 % u odnosu na 1990.[48]. Europsko vijeće je zaključilo da se klimatska ambicioznost treba povećati tako da se potakne održiv gospodarski razvoj, otvaraju radna mjesta, građanima Unije stvore koristi za zdravlje i okoliš te doprinese dugoročnoj globalnoj konkurentnosti gospodarstva Unije promicanjem ulaganja u zelene tehnologije.

(4) Radi ostvarivanja tih ciljeva u Programu rada Komisije za 2021.[49] najavljen je paket „Za cilj od 55 %" („Fit for 55 %") za smanjenje emisija stakleničkih plinova od barem 55 % do 2030. i postizanje klimatski neutralne Europske unije do 2050. Taj paket obuhvaća brojna područja politika, među ostalim energetsku učinkovitost, energiju iz obnovljivih izvora, korištenje zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvo, oporezivanje energije, raspodjelu tereta i trgovanje emisijama.

(5) Projekcije ukazuju na to da bi uz potpunu provedbu trenutačnih politika smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2030. bilo približno 45 % u odnosu na razine iz 1990. bez emisija i apsorpcija iz korištenja zemljišta te približno 47 % s tim emisijama i apsorpcijama. Da bi se postigao taj veći cilj, u Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030. predviđene su brojne potrebne mjere u svim sektorima gospodarstva i revizije ključnih zakonodavnih instrumenata.

(6) Među ključnim područjima za mjere je energetska učinkovitost, bez koje se potpuna dekarbonizacija gospodarstva Unije ne može postići.[50] Iz potrebe da se iskoriste troškovno učinkovite mogućnosti za uštedu energije nastala je trenutačna Unijina politika u području energetske učinkovitosti. U prosincu 2018. utvrđen je novi Unijin glavni cilj energetske učinkovitosti do 2030. od barem 32,5 % (u odnosu na predviđenu potrošnju energije u 2030.) u paketu „Čista energija za sve Europljane".

(7) Procjena učinka uz Plan za postizanje klimatskog cilja pokazala je da bi poboljšanja energetske učinkovitosti trebala biti znatno veća od trenutačnog cilja od 32,5 % ako se želi postići veći klimatski cilj.

(8) Ukupan zbroj nacionalnih doprinosa koje su države članice prijavile u svojim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima (NECP-ovi) nije dostatan za Unijinu razinu ambicioznosti od 32,5 %. Zajednički bi se tim doprinosima postiglo smanjenje potrošnje primarne energije od 29,7 % i krajnje potrošnje energije od 29,4 % u odnosu na predviđanja za 2030. iz referentnog scenarija iz 2007. To bi značilo da za EU-27 nedostaje ukupno 2,8 postotnih bodova za potrošnju primarne energije i 3,1 postotni bod za krajnju potrošnju energije.

(9) Iako i dalje postoji znatan potencijal za uštedu energije u svim sektorima, posebno se ističu promet, jer na njega otpada više od 30 % krajnje potrošnje energije, i zgrade, jer

---

48 https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf.

49 KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Program rada Komisije za 2021. Vitalna Unija u nestabilnom svijetu, COM(2020) 690 final.

50 Komunikacija „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo" (COM(2018) 773 final), u kojoj je energetska učinkovitost nužan element svih dekarbonizacijskih scenarija.

su energetska svojstva 75 % fonda zgrada u Uniji slaba. Sve važniji sektor je onaj informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), koji je odgovoran za 5–9 % ukupne svjetske potrošnje električne energije i za više od 2 % svih emisija. Udio podatkovnih centara u potrošnji električne energije u EU-28 2018. bio je 2,7 %. Energetski učinkovite tehnologije računalstva u oblaku i politike za ekološki prihvatljivo tržište računalstva u oblaku. U tom je kontekstu u digitalnoj strategiji Unije[51] istaknuta potreba za energetski visokoučinkovitim i održivim podatkovnim centrima i za mjerama transparentnosti za telekomunikacijske operatere u pogledu njihova ekološkog otiska. Trebalo bi i uzeti u obzir da bi potrošnja energije u ovom sektoru mogla porasti zbog njegove dekarbonizacije, posebno kad je riječ o dekarbonizaciji energetski intenzivnih procesa.

(10) Veća ambicioznost zahtijeva intenzivnije promicanje troškovno učinkovitih mjera energetske učinkovitosti u svim područjima energetskog sustava i u svim relevantnim sektorima u kojima aktivnost utječe na potrošnju energije, kao što su prometni, vodni i poljoprivredni sektor. Povećanjem energetske učinkovitosti u cijelom energetskom lancu, uključujući proizvodnju, prijenos, distribuciju i krajnju potrošnju energije, ostvarit će se koristi za okoliš, poboljšati kvaliteta zraka i javno zdravlje, smanjiti emisije stakleničkih plinova, povećati energetska sigurnost, sniziti izdvajanja za energiju u kućanstvima i poduzećima i pomoći ublažiti energetsko siromaštvo, a povećat će se i konkurentnost, otvoriti više radnih mjesta i povećati gospodarska aktivnost u cijelom gospodarstvu, čime će se poboljšati kvaliteta života građana. To je u skladu s obvezama Unije preuzetima u okviru energetske unije i globalnog klimatskog programa uspostavljenoga Pariškim sporazumom iz 2015.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 1.

~~Smanjenje potražnje za energijom jedna je od pet dimenzija strategije energetske unije utvrđene Komunikacijom Komisije od 25. veljače 2015. pod naslovom „Okvirna strategija za otpornu energetsku uniju s naprednom klimatskom politikom”: Povećanjem energetske učinkovitosti diljem cijelog energetskog lanca, uključujući proizvodnju, prijenos, distribuciju i krajnju potrošnju energije, ostvarit će se koristi za okoliš, poboljšati kvaliteta zraka i javno zdravlje, smanjiti emisije stakleničkih plinova, poboljšati energetska sigurnost smanjenjem ovisnosti o uvozu energije iz područja izvan Unije, sniziti troškovi energije u kućanstvima i poduzećima, pomoći ublažiti energetsko siromaštvo te će ono dovesti do veće konkurentnosti, više radnih mjesta i povećane gospodarske aktivnosti u cjelokupnom gospodarstvu, čime će se poboljšati kvaliteta života građana. To je u skladu s obvezama Unije preuzetima u okviru energetske unije i globalnog klimatskog programa uspostavljenoga Pariškim sporazumom o promjeni klime iz 2015., koji je uslijedio nakon 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime[52] („Pariški sporazum”), u kojem se obvezuje na zadržavanje povećanja globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te ulaganje napora u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju.~~

---

[51] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Izgradnja digitalne budućnosti Europe (COM(2020) 67 final).

[52] ~~SL L 282, 19.10.2016., str. 4.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 2. (prilagođeno)
⇨ novo

(11) ⌦ Ova ⌫ Direktiva ~~2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća[53] element je u smjeru napretka~~ ⇨ je korak ⇦ prema ~~energetskoj uniji~~ ⇨ klimatskoj neutralnosti do 2050. ⇦ , prema kojoj se energetska učinkovitost treba smatrati zasebnim izvorom energije. Načelo energetska učinkovitost na prvom~~e~~ mjestu ⇨ je opće načelo koje bi se trebalo ⇦ uzeti u obzir ⇨ u svim sektorima, ne samo u energetskom sustavu, na svim razinama, uključujući financijski sektor. Rješenja za energetsku učinkovitost trebala bi biti prvi odabir u odlukama o politikama, planiranju i ulaganjima kad se određuju nova ⇦ ~~pri određivanju novih~~ pravila za proizvodnju i za ostala područja politike. ⇨ Iako bi se načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu trebalo primjenjivati ne dovodeći u pitanje druge pravne obveze, ciljeve ili načela, te obveze, ciljevi i načela ne bi trebali sprečavati primjenu niti biti izuzeti od primjene tog načela. ⇦ Komisija bi trebala osigurati da se energetska učinkovitost i upravljanje potrošnjom mogu natjecati pod jednakim uvjetima kao i proizvodni kapaciteti. ~~Energetska učinkovitost treba se uzeti u obzir pri donošenju odluka u vezi s planiranjem energetskog sustava ili u vezi s financiranjem.~~ Poboljšanja energetske učinkovitosti trebaju se provesti kad god su troškovno učinkovitija od jednakovrijednih rješenja u pogledu ponude. Time ⌦ bi se trebalo ⌫ ~~se treba~~ doprinijeti ostvarivanju višestrukih koristi energetske učinkovitosti za Uniju, osobito za građane i poduzeća. ⇨ Provedba mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti trebala bi biti i prioritet u smanjivanju energetskog siromaštva. ⇦

↓ 2018/2002 uvodna izjava 3.
⇨ novo

(12) Energetska učinkovitost trebala bi biti prepoznata kao ključan element i prioritet u budućim odlukama o ulaganjima u energetsku infrastrukturu Unije. ⇨ Načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu trebalo bi se primjenjivati tako da se prvenstveno razmotre pristup učinkovitosti sustava i društvena perspektiva. Stoga bi primjena načela trebala pomoći da se poveća učinkovitost pojedinačnih sektora krajnje potrošnje i cijelog energetskog sustava. Trebala bi i poduprijeti ulaganja u energetski učinkovita rješenja kojima se doprinosi ciljevima u području okoliša iz Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[54]. ⇦

⇩ novo

(13) Načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu je definirano u Uredbi (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[55] i osnovni element Strategije za integraciju

[53] ~~Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).~~

[54] SL L 198, 22.6.2020., str. 13.–43.

[55] Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br.

energetskog sustava[56]. Iako je temelj načela troškovna učinkovitost, njegova primjena ima šire posljedice, koje se mogu razlikovati ovisno o okolnostima. Komisija je izradila namjenske smjernice da bi objasnila načelo i njegovu primjenu u kojima predlaže specifične alate i daje primjere primjene u više sektora. Komisija je također izdala preporuku za države članice koja se temelji na zahtjevima ove Direktive i pozvala na specifične mjere koje se odnose na primjenu načela.

(14) Da bi načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu imalo učinka, donositelji odluka trebaju ga dosljedno primjenjivati u svim relevantnim odlukama o politikama, planiranju i velikim ulaganjima – to znači ulaganja velikih razmjera pojedinačne vrijednosti veće od 50 milijuna EUR, odnosno 75 milijuna EUR ako je riječ o projektima prometne infrastrukture – koji utječu na potrošnju energije ili opskrbu energijom. Za odgovarajuću primjenu načela potrebna je primjerena metodologija analize troškova i koristi na temelju koje će se stvoriti uvjeti za energetski učinkovita rješenja i pravilno praćenje. Fleksibilnost na strani potrošnje može donijeti znatne koristi potrošačima i općenito društvu, povećati učinkovitost energetskog sustava i smanjiti troškove energije, npr. smanjivanjem troškova rada sustava čime se postižu niže tarife za sve potrošače. Države članice trebale bi u primjeni načela energetska učinkovitost na prvom mjestu uzeti u obzir potencijalne koristi fleksibilnosti na strani potrošnje pa prema potrebi razmotriti mogućnost da upravljanje potrošnjom, skladištenje energije i pametna rješenja budu dio njihova rada na povećavanju učinkovitosti integriranog energetskog sustava.

(15) Načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu uvijek bi se trebalo primjenjivati razmjerno, a zbog zahtjeva ove Direktive ne bi trebale nastati preklapajuće ili proturječne obveze državama članicama u slučajevima u kojima se primjena načela izravno propisuje drugim zakonodavstvom. To bi se moglo dogoditi kod projekata od zajedničkog interesa s popisa Unije na temelju [članka 3. revidirane Uredbe o TEN-E-u], kojim se uvode zahtjevi da se u izradi i ocjenjivanju tih projekata razmotri načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu.

(16) Poštena tranzicija prema klimatski neutralnoj Uniji do 2050. je središnji element europskog zelenog plana. Energetsko siromaštvo je ključni pojam konsolidiran u zakonodavnom paketu „Čista energija za sve Europljane”, kojim se želi olakšati pravedna energetska tranzicija. Na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća[57] Komisija je dala okvirne smjernice za prikladne pokazatelje za mjerenje energetskog siromaštva i definiciju značenja „znatnog broja kućanstava u energetskom siromaštvu”[58]. Direktivom (EU) 2019/944 i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[59] od država se članica

---

715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, PE/55/2018/REV/1, SL L 328, 21.12.2018., str. 1.–77.

[56] Strategija EU-a za integraciju energetskog sustava, COM(2020) 299 final.

[57] Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

[58] Preporuka Komisije o energetskom siromaštvu, C(2020) 9600 final.

[59] Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

zahtijeva da poduzmu primjerene mjere radi ublažavanja energetskog siromaštva ondje gdje je ono utvrđeno, uključujući u širem kontekstu siromaštva.

(17) Kućanstvima sa srednjim i niskim dohotkom, ugroženim kupcima, uključujući krajnje korisnike, i ljudima koji se suočavaju s energetskim siromaštvom ili koji su u opasnosti od njega trebala bi pomoći primjena načela energetska učinkovitost na prvom mjestu. Mjere energetske učinkovitosti trebale bi se prioritetno provesti da se poboljša stanje tih pojedinaca i kućanstava ili da se ublaži energetsko siromaštvo. Sveobuhvatan pristup u izradi politika i u provođenju politika i mjera zahtijeva od država članica da se pobrinu da druge politike i mjere nemaju negativan učinak na te pojedince ni kućanstva.

(18) Ova je Direktiva dio šireg okvira politika za energetsku učinkovitost usmjerenih na potencijalnu energetsku učinkovitost u određenim područjima politika, među ostalim zgrada (Direktiva 2010/31/EZ[60]), proizvoda (Direktiva 2009/125/EZ, Uredba (EU) 2017/1369 i Uredba (EU) 2020/740[61]) i mehanizma upravljanja (Uredba (EU) 2018/1999). Te su politike vrlo važne da bi se postigle uštede energije u slučaju zamjene proizvoda ili izgradnje ili obnove zgrada[62].

🡻 2018/2002 uvodna izjava 4. (prilagođeno)
⇨ novo

~~(19)~~ Postizanje ambicioznih ciljeva energetske učinkovitosti zahtijeva uklanjanje prepreka kako bi se pojednostavnilo ulaganje u mjere energetske učinkovitosti. ⇨ Iz potprograma Prelazak na čistu energiju Programa za okoliš i klimatske aktivnosti namjenski će se financirati podrška izradi najboljih europskih rješenja u provedbi politika energetske učinkovitosti kojima će se energetskoj učinkovitosti uklanjati prepreke u ponašanju, na tržištu i u regulativi. ⇦ ~~Korak u tom smjeru jest pojašnjenje Eurostata od 19. rujna 2017. o načinu evidentiranja ugovora o energetskom učinku u nacionalnim računima, čime se uklanjaju nejasnoće i olakšava upotreba takvih ugovora.~~

🡻 2018/2002 uvodna izjava 5. (prilagođeno)

(20) Europsko vijeće na sastanku od 23. i 24. listopada 2014. podržalo je cilj energetske učinkovitosti od 27 % do 2030. na razini Unije, koji bi trebalo preispitati do 2020. vodeći računa o cilju od 30 % na razini Unije. U svojoj rezoluciji od 15. prosinca

---

[60] Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada (preinaka).

[61] Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka); Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i Uredba (EU) 2020/740 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge parametre.

[62] Provedba revizije proizvoda iz Plana rada za ekološki dizajn za 2020.–2024. i akcijskog plana „Val obnove” i revizija Direktive o energetskim svojstvima zgrada znatno će doprinijeti postizanju cilja uštede energije za 2030.

2015. pod naslovom „Ususret europskoj energetskoj uniji” Europski parlament pozvao je Komisiju da dodatno procijeni održivost cilja energetske učinkovitosti od 40 % za isto razdoblje. ~~Stoga je primjereno izmijeniti Direktivu 2012/27/EU kako bi se prilagodila perspektivi za 2030.~~

⇩ novo

(21) Predviđa se da bi se na temelju cilja energetske učinkovitosti u Uniji za 2030. od 32,5 % i drugim instrumentima politike iz postojećeg okvira do 2030. postiglo smanjenje emisija stakleničkih plinova od približno 45 %[63]. U procjeni učinka Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030. ocijenjeno je koliko bi se trebalo postići u pojedinim područjima politika ako se želi postići veći klimatski cilj, smanjenje od 55 % emisija stakleničkih plinova do 2030. Zaključak je da bi u odnosu na osnovni scenarij postizanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova na troškovno optimalan način značilo da se potrošnja primarne energije mora smanjiti za barem 39–41 %, a potrošnja krajnje energije za barem 36–37 %.

(22) Unijin cilj energetske učinkovitosti izvorno je zadan i izračunan uzimajući kao osnovni scenarij predviđanja za 2030. iz referentnog scenarija iz 2007. Zbog promjena Eurostatove metodologije za izračun energetske ravnoteže i poboljšanja kasnijih predviđanja iz modeliranja potrebno je promijeniti osnovni scenarij. Stoga se, koristeći isti pristup za definiranje cilja, tj. uspoređivanjem s budućim osnovnim predviđanjima, ambicioznost Unijina cilja energetske učinkovitosti do 2030. postavlja u odnosu na predviđanja za 2030. iz referentnog scenarija iz 2020., odražavajući nacionalne doprinose iz nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Unija će na temelju tako ažuriranog osnovnog scenarija trebati povećati ambicioznost za energetsku učinkovitost u 2030. za najmanje 9 % u odnosu na potrebnu razinu iz referentnog scenarija iz 2020. Novi način iskazivanja razine ambicioznosti Unijinih ciljeva ne utječe na stvarnu razinu koju je potrebno postići i znači smanjenje od 36 % za potrošnju krajnje energije i 39 % za potrošnju primarne energije u odnosu na predviđanja za 2030. iz referentnog scenarija iz 2007.

(23) Metodologija izračuna krajnje potrošnje energije i potrošnje primarne energije usklađena je s Eurostatovom metodologijom, ali pokazatelji za potrebe ove Direktive imaju drugačiji opseg – tj. za cilj za krajnju potrošnju energije ne obuhvaćaju okolnu toplinu i obuhvaćaju potrošnju energije u međunarodnom zračnom prometu. Korištenje novih pokazatelja znači i da se sve promjene potrošnje energije visokih peći sad vide samo u potrošnji primarne energije.

[63] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci – Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo (COM(2018) 773 final).

↓ 2018/2002 uvodna izjava 6. (prilagođeno) ⇨ novo

(24) Potrebu da Unija ~~ostvari~~ ⇨ poveća ⇦ svoje ciljeve energetske učinkovitosti ~~na razini Unije izražene~~ ⇨ trebalo bi izražavati ⇦ u potrošnji primarne energije ~~ili krajnjoj potrošnji energije trebalo bi jasno navesti u obliku cilja od najmanje 32,5 % do 2030.~~ i krajnjoj potrošnji energije~~ Projekcije iz 2007. pokazuju potrošnju primarne energije u 2030. od 1887 Mtoe, a krajnju potrošnju energije od 1416 Mtoe. Smanjenje od 32,5 % ima za rezultat 1273 Mtoe odnosno 956 Mtoe u 2030. Taj bi cilj, koji je iste naravi kao cilj Unije do 2020., Komisija trebala preispitati s ciljem njegova povećavanja do 2023. u slučaju znatnih smanjenja troškova ili, prema potrebi, kako bi se ispunile međunarodne obveze Unije u pogledu dekarbonizacije.~~ ⇨ koje se treba postići 2030., uključujući dodatnu potrebnu razinu u odnosu na mjere koje su već uspostavljene ili planirane u nacionalnim energetskim i klimatskim planovima. U referentnom scenariju iz 2020. predviđeno je da će 2030. biti postignute krajnja potrošnja energije od 864 Mtoe i potrošnja primarne energije od 1 124 Mtoe (bez okolne topline i s međunarodnim zračnim prometom). Dodatno smanjenje od 9 % daje 787 Mtoe, odnosno 1 023 Mtoe u 2030. To znači da bi se u odnosu na razine iz 2005. krajnja potrošnja energije u Uniji smanjila za oko 23 %, a potrošnja primarne energije za oko 32 %. ⇦ Ne postoje obvezujući ciljevi na razini država članica za~~razdoblja do~~ 2020. i 2030.~~ te~~ ⇨ nego bi države članice trebale same odrediti svoj doprinos postizanju Unijina cilja energetske učinkovitosti uzimajući u obzir formulu u ovoj Direktivi. ⇦ ~~ne bi smjelo ograničavati slobodu država članica~~ ⌦ Države članice trebale bi biti slobodne ⌫ da odrede svoje nacionalne ~~doprinose~~ ⇨ ciljeve ⇦ na temelju potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije ili uštede primarne ili krajnje energije ili na temelju energetskog intenziteta. ⇨ Ovom se Direktivom mijenja način na koji države članice izražavaju svoje nacionalne doprinose cilju Unije. Doprinosi država članica cilju Unije trebali bi se izražavati kao potrošnja primarne energije i krajnja potrošnja energije radi dosljednosti i praćenja njihova ostvarivanja. ⇦ ~~Države članice trebale bi odrediti svoje nacionalne okvirne doprinose energetskoj učinkovitosti uzimajući u obzir da potrošnja energije Unije u 2030. ne smije iznositi više od 1273 Mtoe primarne energije i/ili više od 956 Mtoe krajnje energije. To znači da bi potrošnju primarne energije u Uniji trebalo smanjiti za 26 %, a krajnju potrošnju energije za 20 % u odnosu na razine iz 2005.~~ Potrebno je redovito ocjenjivati napredak postignut u ostvarivanju ciljeva Unije za 2030., kako je predviđeno u Uredbi (EU) 2018/1999.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 13. ⇨ novo

(25) Cilj ~~povećanja~~ energetske učinkovitosti ~~za 20 %~~ bilo bi poželjno ostvariti kao rezultat kumulativne provedbe posebnih nacionalnih i europskih mjera za promicanje energetske učinkovitosti u različitim područjima. Od država članica trebalo bi zahtijevati da utvrde ~~okvirne~~ nacionalne ~~ciljeve, sustave i programe~~ ⇨ politike i mjere ⇦ za povećanje energetske učinkovitosti. Te bi ⇨ politike i mjere ⇦ ~~ciljeve~~ i pojedinačna nastojanja svake države članice trebala ocijeniti Komisija, zajedno s podacima o ostvarenom napretku, kako bi se procijenilo kolika je vjerojatnost ostvarivanja općeg cilja Unije i u kojoj su mjeri pojedinačna nastojanja dovoljna za ostvarivanje zajedničkog cilja. ~~Stoga bi Komisija trebala pažljivo pratiti provedbu~~

~~nacionalnih programa za energetsku učinkovitost putem revidiranog zakonodavnog okvira i u sklopu procesa Europa 2020. Prilikom određivanja okvirnih nacionalnih ciljeva za povećanje energetske učinkovitosti, države članice trebale bi moći uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije kao što su preostali troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije, promjene u uvozu i izvozu energije, razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearnu energiju, hvatanje i skladištenje ugljika i pravodobno djelovanje. Prilikom oblikovanja modela, Komisija bi se trebala pravodobno i transparentno savjetovati s državama članicama o pretpostavkama modela i preliminarnim rezultatima modela. Potrebna je poboljšana izrada modela učinka mjera za povećanje energetske učinkovitosti te raspoloživosti i učinkovitosti tehnologija.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 14. (prilagođeno)

~~U Direktivi 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora[64] navedeno je da se Cipar i Malta zbog svoje otočne i periferne prirode oslanjaju na zrakoplovstvo kao vrstu prijevoza, što je bitno za njihove državljane i gospodarstvo. Zbog toga Cipar i Malta imaju nerazmjerno visoku bruto krajnju potrošnju energije u nacionalnom zračnom prijevozu, koja je više od tri puta veća od prosjeka Zajednice u 2005. i na njih stoga nerazmjerno utječu postojeća tehnološka i regulatorna ograničenja.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 15. ⇨ novo

(26) ~~Ukupni opseg javne potrošnje iznosi 19 % bruto domaćeg proizvoda Unije.~~ ⇨ Javni sektor je odgovoran za približno 5–10 % ukupne krajnje potrošnje energije u Uniji. Javna tijela godišnje troše približno 1,8 bilijuna eura. To je oko 14 % bruto domaćeg proizvoda Unije. ⇦ Iz tog je razloga javni sektor važan pokretač transformacije tržišta prema učinkovitijim proizvodima, zgradama i uslugama te promjena u ponašanju građana i poduzeća u vezi s potrošnjom energije. Nadalje, smanjenjem potrošnje energije putem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti mogu se osloboditi javna sredstva za druge namjene. Javna tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini trebala bi biti uzor po pitanju energetske učinkovitosti.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 16. (prilagođeno)

~~Imajući na umu da je u zaključcima Vijeća od 10. lipnja 2011. o Planu za energetsku učinkovitost 2011. istaknuto da zgrade predstavljaju 40 % krajnje potrošnje energije Unije i da bi za iskorištavanje prilika za rast i zapošljavanje u obrtnom i građevinskom sektoru kao i u proizvodnji građevinskih proizvoda i profesionalnim djelatnostima, kao što su arhitektura, konzultantske usluge i inženjerstvo, države članice trebale uspostaviti dugoročnu strategiju nakon 2020. za poticanje ulaganja u obnovu stambenih i poslovnih zgrada s ciljem~~

---

64 ~~SL L 140, 5.6.2009., str. 16.~~

~~poboljšanja energetskih svojstava fonda zgrada. Tom bi se strategijom trebalo riješiti pitanje troškovno učinkovitih velikih radova obnove koja vode preuređenju kojim se u usporedbi s razinama prije obnove za značajan postotak smanjuje isporučena energija i krajnja potrošnja energije zgrade, što dovodi do vrlo visokih energetskih svojstava. Takvi bi se veliki radovi obnove mogli provoditi i u fazama.~~

⇩ novo

(27) Ako želi biti uzor, javni sektor trebao bi postaviti vlastite ciljeve za dekarbonizaciju i energetsku učinkovitost. Poboljšanja u području energetske učinkovitosti u javnom sektoru trebala bi odražavati nastojanja potrebna na razini Unije. Da bi se ispunio cilj za krajnju potrošnju energije, Unija bi trebala do 2030. smanjiti svoju krajnju potrošnju energije za 19 % u odnosu na prosječnu potrošnju energije u 2017., 2018. i 2019. Ako se uvede obveza godišnjeg smanjenja potrošnje energije u javnom sektoru od barem 1,7 %, javni sektor bi mogao poslužiti kao uzor. Države članice zadržavaju potpunu fleksibilnost u pogledu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti radi smanjenja krajnje potrošnje energije. Zahtijevanje godišnjeg smanjenja krajnje potrošnje energije je manje administrativno opterećenje nego utvrđivanje metoda za mjerenje ušteda energije.

(28) Da bi ispunile svoju obvezu, države članice trebale bi ciljati krajnju potrošnju energije svih javnih službi i postrojenja javnih tijela. Da bi odredile na koga se to odnosi, države članice trebale bi primjenjivati definiciju javnih naručitelja iz Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća[65]. Obveza se može ispuniti smanjenjem krajnje potrošnje energije u bilo kojem dijelu javnog sektora, među ostalim prijevozu, javnim zgradama, zdravstvu, prostornom planiranju, gospodarenju vodama i pročišćavanju otpadnih voda, odvodnji i pročišćavanju voda, gospodarenju otpadom, centraliziranom grijanju i hlađenju, distribuciji energije, opskrbi energijom i skladištenju energije, javnoj rasvjeti i planiranju infrastrukture. Da bi javnim tijelima smanjile administrativno opterećenje, države članice trebale bi uspostaviti digitalne platforme ili alate za prikupljanje agregiranih podataka o potrošnji od javnih tijela, njihovo javno objavljivanje i dostavljanje Komisiji.

(29) Države članice trebale bi biti uzor tako da svi ugovori o energetskom učinku i sustavi gospodarenja energijom u javnom sektoru budu u skladu s europskim ili međunarodnim normama ili tako da se energetski pregledi u velikoj mjeri koriste u dijelovima javnog sektora sa znatnom potrošnjom energije.

(30) Potiču se javna tijela da iskoriste podršku subjekata kao što su agencije za održivu energiju, uspostavljene prema potrebi na regionalnoj ili lokalnoj razini. Organizacija tih agencija obično odražava pojedinačne potrebe javnih tijela u nekoj regiji ili aktivnih u nekom javnom sektoru. Centralizirane agencije mogu bolje ispunjavati potrebe i raditi djelotvornije u drugim okolnostima, npr. u manjim ili centraliziranim državama članicama, ili kad je riječ o složenim ili prekograničnim aspektima, kao što je centralizirano grijanje i hlađenje. Agencije za održivu energiju mogu služiti kao jedinstvena kontaktna točka u skladu s člankom 21. Te su agencije često odgovorne za

[65] Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ, SL L 94, 28.3.2014., str. 65.

izradu lokalnih ili regionalnih planova za dekarbonizaciju, koji mogu sadržavati i druge mjere za dekarbonizaciju, npr. zamjena kotlova na fosilna goriva, i pružanje podrške javnim tijelima u provedbi politika povezanih s energijom. Agencije za održivu energiju ili drugi subjekti za pomoć regionalnim i lokalnim upravama mogu imati jasne nadležnosti, ciljeve i resurse u području održive energije. Agencije za održivu energiju mogle bi se poticati na razmatranje inicijativa poduzetih u okviru Sporazuma gradonačelnika, u kojem su okupljene lokalne samouprave koje su se dobrovoljno obvezale na ispunjavanje energetskih i klimatskih ciljeva Unije, i drugih postojećih inicijativa u tom području. Planovi za dekarbonizaciju trebali bi biti povezani s planovima teritorijalnog razvoja te bi se u njima trebale uzeti u obzir sveobuhvatne procjene koje bi trebale provoditi države članice.

(31) Države članice trebale bi javnim tijelima pružiti podršku u planiranju i uvođenju mjera za poboljšavanje energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, davanjem smjernica kojima će promicati stvaranje stručnosti, prilike za izobrazbu i suradnju među javnim tijelima, među ostalim i agencijama. U tu bi svrhu države članice mogle uspostaviti nacionalne centre stručnosti za složena pitanja, npr. savjetovanje lokalnih ili regionalnih energetskih agencija o centraliziranom grijanju ili hlađenju.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 17. (prilagođeno) ⇨ novo

~~(32) Treba povećati stopu obnove zgrada jer postojeći fond nekretnina predstavlja pojedinačni sektor s najvećim potencijalom za uštedu energije.~~ ⇨ Zgrade i promet su, uz industriju, glavni korisnici energije i izvori emisija[66]. Na zgrade otpada približno 40 % ukupne potrošnje energije i 36 % emisija stakleničkih plinova iz energije u Uniji[67]. U Komunikaciji Komisije Val obnove[68] razmatra se dvostruko pitanje učinkovitosti energije i resursa i cjenovne pristupačnosti u sektoru zgrada te se nastoji udvostručiti stopa obnove. Fokus je na najneučinkovitijim zgradama, energetskom siromaštvu i javnim zgradama. ⇦ Osim toga, zgrade su od ključnog značenja za ostvarivanje cilja ~~smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80-95 %~~ ⇨ klimatske neutralnosti u Uniji ⇦ do 2050~~. u usporedbi s 1990~~. Zgrade u vlasništvu javnih tijela čine znatan udio u fondu nekretnina i vrlo su vidljive u javnom životu. Stoga je prikladno odrediti godišnju stopu obnove zgrada u vlasništvu i uporabi ~~središnje vlasti~~ ⇨ javnih tijela ⇦ na državnom području države članice s ciljem nadogradnje njihovih energetskih svojstava. ⇨ Države članice pozvane su da odrede višu stopu obnove u slučajevima u kojima je to troškovno učinkovito u okviru obnove njihova fonda zgrada u skladu s dugoročnim strategijama obnove ili nacionalnim

---

[66] COM(2020) 562 final.

[67] Vidjeti IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020., i Izvješće Ujedinjenih naroda o odstupanju emisija za 2019. Ti se brojevi odnose na korištenje i funkcioniranje zgrada, uključujući neizravne emisije u sektoru energije i grijanja, ali ne na njihov puni životni vijek. Procjenjuje se da se na ugljik iz građevinarstva odnosi približno 10 % ukupnih svjetskih godišnjih emisija stakleničkih plinova, vidjeti IRP, Resource Efficiency and Climate Change, 2020., i Izvješće Ujedinjenih naroda o odstupanju emisija za 2019.

[68] COM(2020) 662 final.

programima obnove. ⇦ Tom se stopom obnove ne bi smjele dovoditi u pitanje obveze u vezi sa zgradama približno nulte energije ⌦ (nZEB-ovi) ⌫ određene u Direktivi 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada~~[69]. ⇨ U sljedećem preispitivanju Direktive 2010/31/EU Komisija bi trebala ocijeniti napredak koji su države članice ostvarile u obnovi zgrada javnih tijela. Komisija bi trebala razmotriti podnošenje zakonodavnog prijedloga za reviziju stope obnove uz uzimanje u obzir ostvarenog napretka država članica, bitnih gospodarskih ili tehničkih novosti i, prema potrebi, obveza Unije u pogledu dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. ⇦ Obveza obnove zgrada ~~središnje vlasti~~ ⇨ javnih tijela ⇦ iz ove Direktive dopunjuje tu direktivu na temelju koje države članice moraju osigurati da se u slučaju velikih radova obnove postojećih zgrada njihova energetska svojstva nadograde tako da ispunjavaju ~~minimalne~~ zahtjeve ~~energetskih svojstava~~ ⇨ za nZEB-ove ⇦ . ~~Države članice trebale bi imati mogućnost poduzeti alternativne troškovno učinkovite mjere za ostvarivanje jednakog poboljšanja energetskih svojstava zgrada središnje vlasti. Obveza obnove površine poda zgrade središnje vlasti trebala bi se primjenjivati na administrativne odjele s nadležnošću na cijelom državnom području države članice. Ako u određenoj državi članici i za određeno područje nadležnosti ne postoji takav relevantni administrativni odjel koji je nadležan na cijelom državnom području, obveza bi se trebala primjenjivati na one administrativne odjele koji su zajedno nadležni na cijelom državnom području.~~

⇩ novo

(33) Državama članicama potreban je pregled zgrada koje nisu na razini nZEB-a da bi mogle odrediti stopu obnove. Države članice stoga bi trebale objaviti i redovito ažurirati popis javnih zgrada u glavnoj bazi podataka s energetskim certifikatima. Taj popis trebao bi također omogućiti privatnim subjektima, među ostalim poduzećima za energetske usluge, da predlažu rješenja za obnovu, a te bi podatke mogla agregirati Promatračka skupina EU-a za obnovu zgrada.

⇩ 2012/27/EU uvodna izjava 18.
⇨ novo

(34) ⇨ Više od polovice svjetskog stanovništva 2020. je živjelo u urbanim područjima. Očekuje se da će taj postotak dosegnuti 68 % do 2050.[70]. Uz to, tek treba izgraditi pola urbanih infrastruktura do 2050.[71] Gradovi i metropolska područja su središta gospodarske aktivnosti, stvaranja znanja, inovacija i novih tehnologija. Gradovi utječu na kvalitetu života građana koji žive ili rade u njima. Države članice trebale bi tehnički i financijski podržavati općine. ⇦ Izvjestan broj općina i drugih javnih tijela u državama članicama već je uveo integrirane pristupe u vezi s uštedom energije i opskrbom energijom, na primjer putem akcijskih planova za održivu energiju, kao što su akcijski planovi razvijeni u okviru inicijative Sporazum gradonačelnika, i

---

69 Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

70 https://www.unfpa.org/world-population-trends

71 https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

integrirane gradske pristupe koji nadilaze pojedinačne zahvate na zgradama ili u vrstama prometa.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 19.
⇨ novo

(35) Prilikom kupnje određenih proizvoda i usluga te kupnje i zakupa zgrada, ~~središnja vlast~~ ⇨ naručitelji i javni naručitelji ⇦ koji~~a~~i sklapaju ugovore o javnim radovima, nabavi robe ili uslugama trebala bi predvoditi svojim primjerom i donositi energetski učinkovite odluke o kupnji ⇨ i primjenjivati načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu, uključujući za one javne ugovore i koncesije za koje u Prilogu IV. nisu propisani posebni zahtjevi ⇦ . To bi se trebalo odnositi na administrativne odjele s nadležnošću na cijelom državnom području države članice. Ako u određenoj državi članici i za određeno područje nadležnosti ne postoji takav relevantni administrativni odjel koji je nadležan na cijelom državnom području, obveza bi se trebala primjenjivati na one administrativne odjele koji su zajedno nadležni na cijelom državnom području. Međutim, ovo ne bi trebalo utjecati na odredbe direktiva Unije o javnoj nabavi. ⇨ Države članice trebale bi uklanjati unutarnje i prekogranične prepreke zajedničkoj javnoj nabavi ako se time mogu smanjiti troškovi i povećati koristi unutarnjeg tržišta tako što se stvaraju poslovne prilike za dobavljače i pružatelje energetskih usluga. ⇦

⇩ novo

(36) Svi javni subjekti koji ulažu javna sredstva putem nabave trebali bi u dodjeli ugovora i koncesija biti uzor odabirom proizvoda, usluga, radova i zgrada najviše energetske učinkovitosti, što uključuje i nabave koje ne podliježu posebnim zahtjevima iz Direktive 2009/30/EZ. U tom kontekstu u svim postupcima dodjele javnih ugovora i koncesija čija je vrijednost iznad pragova utvrđenih u člancima 6. i 7. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća[72], članka 2. stavka 1. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća[73] i članaka 3. i 4. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća mora se uzeti u obzir energetsku učinkovitost proizvoda, zgrada i usluga utvrđena Unijinim ili nacionalnim zakonodavstvom tako što će se u njima prioritetno razmotriti načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu.

(37) Važno je i da države članice prate kako naručitelji i javni naručitelji uzimaju u obzir zahtjeve energetske učinkovitosti u nabavi proizvoda, usluga, radova i zgrada tako što će se pobrinuti da informacije o učinku energetske učinkovitosti u pobjedničkim ponudama iznad pragova iz direktiva o nabavi budu javno objavljene. Tako dionici i građani mogu procijeniti ulogu javnog sektora u primjeni načela energetska učinkovitost na prvom mjestu u javnoj nabavi na transparentan način.

---

[72] Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji, SL L 94, 28.3.2014., str. 1.

[73] Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

(38) U europskom zelenom planu prepoznata je uloga kružnog gospodarstva u doprinosu općim Unijinim ciljevima dekarbonizacije. Javni sektor može doprinijeti tim ciljevima korištenjem svoje kupovne moći tako da ondje gdje je to primjereno odabere proizvode, usluge, radove i zgrade pogodne za okoliš služeći se dostupnim instrumentima za zelenu javnu nabavu, čime će dati važan doprinos smanjivanju potrošnje energije i utjecaja na okoliš.

(39) Važno je da države članice javnim tijelima pruže potrebnu potporu u prihvaćanju zahtjeva energetske učinkovitosti u javnoj nabavi i, prema potrebi, korištenju zelene javne nabave tako što će dati potrebne smjernice i metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš. Očekuje se da će dobro osmišljeni alati, prvenstveno digitalni, olakšati postupke nabave i smanjiti administrativne troškove, osobito u manjim državama članicama koje možda nemaju dovoljne kapacitete za pripremu javnih natječaja. U tom pogledu države članice trebale bi aktivno promicati korištenje digitalnih alata i suradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, radi razmjene najbolje prakse.

(40) Budući da su zgrade odgovorne za emisije stakleničkih plinova prije i poslije životnog vijeka u uporabi, države članice trebale bi također razmotriti emisije ugljika tijekom cijelog životnog vijeka zgrada. To se odvija u kontekstu nastojanja da se više pozornosti obrati svojstvima tijekom cijelog životnog vijeka, aspektima kružnog gospodarstva i utjecajima na okoliš, što je dio toga da javni sektor treba služiti kao uzor. Javna nabava na taj način može biti prilika da se rješava pitanje ugljika u zgradama tijekom njihova životnog vijeka. U tom su pogledu javni naručitelji važni akteri koji mogu poduzimati korake tako što u postupcima nabave nabavljaju nove zgrade u kojima je uzet u obzir potencijal globalnog zagrijavanja tijekom cijelog životnog vijeka.

(41) Potencijal globalnog zagrijavanja tijekom cijelog životnog vijeka mjeri emisije stakleničkih plinova povezanih sa zgradom u različitim fazama životnog vijeka. On je, dakle, mjera ukupnog doprinosa zgrade emisijama koje uzrokuju klimatske promjene. To se ponekad naziva i „procjenom ugljičnog otiska” ili „mjerenjem emisija ugljika tijekom cijelog životnog vijeka”. U njemu se zbrajaju emisije ugljika iz građevinskih materijala i izravne i neizravne emisije iz faze uporabe. Zgrade su znatan repozitorij materijala jer se u njima tijekom brojnih desetljeća nalaze resursi s visokom razinom emisija ugljika, pa je važno razmatrati projekte koji olakšavaju lakšu buduću ponovnu uporabu ili oporabu na kraju faze uporabe.

(42) Potencijal globalnog zagrijavanja je brojčani pokazatelj u $kgCO_2e/m^2$ (unutarnje ukupne korisne površine poda) za svaku fazu životnog vijeka izračunan kako jednogodišnji prosjek za referentno razdoblje studije od 50 godina. Odabir podataka, definiranje scenarija i izračuni provode se u skladu s normom EN 15978. Opseg dijelova zgrade i tehnička oprema utvrđeni su u pokazatelju 1,2 zajedničkog okvira Unije Level(s). Ako postoji nacionalni alat za izračun ili ako je takav alat potreban za objavljivanje ili dobivanje građevinskih dozvola, trebalo bi ga biti moguće koristiti za dobivanje potrebnih informacija. Trebalo bi biti moguće koristiti druge alate za izračun ako ispunjavanju minimalne kriterije utvrđene u zajedničkom okviru Unije Level(s).

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 20. (prilagođeno)

~~Procjena mogućnosti uspostavljanja sustava „bijelih potvrda” na razini Unije pokazala je da bi u sadašnjoj situaciji takav sustav stvorio prekomjerne administrativne troškove i da postoji rizik da bi uštede energije bile koncentrirane u određenom broju država članica, odnosno da ne bi bile ostvarene u cijeloj Uniji. Cilj takvog sustava na razini Unije mogao bi se bolje ostvariti, barem u ovoj fazi, putem nacionalnih sustava obveze energetske učinkovitosti za komunalna energetska poduzeća ili drugih alternativnih mjera politike kojima se ostvaruju jednake uštede energije. Primjereno je da se za takve sustave razina ciljeva utvrdi u sklopu zajedničkog okvira na razini Unije i da se istodobno državama članicama osigura dostatna fleksibilnost kako bi se u potpunosti uzeli u obzir nacionalna organizacija sudionika na tržištu, specifični kontekst energetskog sektora i navike krajnjih kupaca. Zajedničkim bi se okvirom komunalnim energetskim poduzećima trebala dati mogućnost da energetske usluge ponude svim krajnjim kupcima, a ne samo onima kojima prodaju energiju. Time se povećava tržišno natjecanje na tržištu energije jer komunalna energetska poduzeća mogu putem ponude dodatnih energetskih usluga osigurati da se njihov proizvod razlikuje od drugih. Zajedničkim bi se okvirom državama članicama trebalo omogućiti da u svoje nacionalne sustave uključe zahtjeve u vezi s ostvarivanjem socijalnih ciljeva, posebno kako bi se ugroženim kupcima osigurao pristup pogodnostima veće energetske učinkovitosti. Države članice trebale bi na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija odrediti koji bi distributeri energije ili poduzeća za maloprodaju energije trebali imati obvezu ostvarivanja cilja uštede energije u krajnjoj potrošnji utvrđenog u ovoj Direktivi.~~

~~Državama članica trebalo bi posebno omogućiti da ovu obvezu ne određuju malim distributerima energije, malim poduzećima za maloprodaju energije i malim energetskim sektorima kako bi se izbjeglo nerazmjerno visoko administrativno opterećenje. U Komunikaciji Komisije od 25. lipnja 2008. navedena su načela koja bi trebala uzeti u obzir one države članice koje donesu odluku o suzdržavanju od primjene ove mogućnosti. Kao sredstvo za pružanje podrške nacionalnim inicijativama za povećanje energetske učinkovitosti, stranke koje su se obvezale u sklopu nacionalnih sustava obveze energetske učinkovitosti mogle bi ispuniti svoje obveze uplatom godišnjeg doprinosa u nacionalni fond za energetsku učinkovitost u iznosu jednakom iznosu ulaganja koje se zahtijeva u sklopu sustava.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 21. (prilagođeno)

~~S obzirom na glavni zahtjev za ponovno uspostavljanje održivosti javnih financija i za fiskalnu konsolidaciju, pri provedbi određenih mjera obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive trebalo bi uzeti u obzir troškovnu učinkovitost provedbe mjera za povećanje energetske učinkovitosti na razini države članice na temelju odgovarajuće razine analize i ocjenjivanja.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 22. (prilagođeno)

~~Zahtjev za ostvarivanje uštede u godišnjoj prodaji energije krajnjim kupcima u odnosu na ukupnu količinu prodane energije ne predstavlja gornju granicu za prodaju ili potrošnju energije. Države članice trebale bi imati mogućnost da za izračun prodaje energije krajnjim~~

~~kupcima isključe cjelokupnu količinu ili dio količine prodane energije koja se upotrebljava u industrijskim djelatnostima navedenima u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice[74], budući da je prepoznato da određeni sektori ili podsektori u okviru navedenih djelatnosti mogu biti izloženi značajnom riziku od istjecanja ugljika. Primjereno je da su države članice upoznate s troškovima sustava kako bi mogle točno procijeniti troškove mjera.~~

⬇ 2012/27/EU uvodna izjava 23. (prilagođeno)

~~Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz članka 7. i s ciljem ograničavanja administrativnog opterećenja, svaka država članica može objediniti sve pojedinačne mjere politike za provedbu članka 7. u sveobuhvatni nacionalni program za energetsku učinkovitost.~~

⬇ 2018/2002 uvodna izjava 7.
⇨ novo

(43) ⇨ Direktivom 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća[75] uređuju se postrojenja koja doprinose proizvodnji energije ili koja koriste energiju radi proizvodnje, a informacije o energiji koja se koristi u postrojenju ili koju postrojenje proizvodi (članak 12. stavak 1. točka (b)) moraju biti unesene u zahtjeve za integrirane dozvole. U članku 11. te direktive utvrđeno je da je učinkovito korištenje energije jedno od općih načela za osnovne obveze operatera i jedan od kriterija za određivanje najboljih raspoloživih tehnika iz Priloga III. Direktivi 2010/75/EU. ⇦ Na operativnu učinkovitost energetskih sustava u svakom trenutku utječe sposobnost neometanog i fleksibilnog unosa električne energije proizvedene iz različitih izvora, s različitim stupnjem inercije i vremenom pokretanja, u mrežu. Poboljšanjem te učinkovitosti omogućit će se bolja upotreba obnovljive energije.

⬇ 2018/2002 uvodna izjava 8.

(44) Poboljšanjem energetske učinkovitosti može se doprinijeti većoj gospodarskoj proizvodnji. Države članice i Unija trebale bi težiti smanjenju potrošnje energije bez obzira na razine gospodarskog rasta.

⬇ 2018/2002 uvodna izjava 10. (prilagođeno)
⇨ novo*

(45) ~~U kontekstu klimatskog i energetskog okvira do 2030.~~ Oobveza uštede energije utvrđena tom dDirektivom ~~2012/27/EU~~ trebala bi se ⇨ povećati i ⇦ ~~produljiti~~ ⌦ primjenjivati i ⌫ nakon ~~2020.~~ ⇨ 2030. ⇦ . Time ~~produljenjem omogućila bi~~ se

---

74 ~~SL L 275, 25.10.2003., str. 32.~~

75 Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinačeno), SL L 334, 17.12.2010., str. 17.

⌦ omogućuje ⌫ veća stabilnost za ulagatelje te potaknuli dugoročna ulaganja i dugoročne mjere energetske učinkovitosti, kao što su veliki radovi obnove zgrada s dugoročnim ciljem olakšavanja troškovno učinkovite transformacije postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Obveza uštede energije ima važnu ulogu u omogućivanju lokalnog rasta, ~~i~~ otvaranja lokalnih radnih mjesta, ⇨ konkurentnosti i smanjivanju energetskog siromaštva. ⇦ ~~i trebala bi se zadržati kako bi se osiguralo~~ ⌦ Trebala bi osigurati ⌫ da Unija može ostvariti svoje energetske i klimatske ciljeve stvaranjem dodatnih prilika i kako bi se prekinula veza između energetske potrošnje i rasta. Suradnja s privatnim sektorom važna je kako bi se procijenili uvjeti pod kojima se mogu pokrenuti privatna ulaganja u projekte energetske učinkovitosti te kako bi se razvili novi modeli stvaranja prihoda za inovacije u području energetske učinkovitosti.

⇩ 2018/2002 uvodna izjava 11.

(46) Mjere poboljšanja energetske učinkovitosti imaju pozitivan učinak i na kvalitetu zraka jer energetski učinkovitije zgrade doprinose smanjenju potražnje za gorivima za ogrjev, uključujući kruta goriva za ogrjev. Zato se mjerama energetske učinkovitosti doprinosi poboljšanju kvalitete zraka u zatvorenim i otvorenim prostorima te pomaže da se na troškovno učinkovit način ostvare ciljevi politike Unije u vezi s kvalitetom zraka, koji su posebno utvrđeni u Direktivi (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća[76].

⇩ 2018/2002 uvodna izjava 12. (prilagođeno)
⇨ novo

~~(47)~~ Države članice dužne su ostvariti kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji tijekom cijelog razdoblja obveze ~~od 2021.~~ do 2030., koja je jednaka novoj godišnjoj uštedi od najmanje 0,8 % krajnje potrošnje energije ⇨ do 31. prosinca 2023. i od najmanje [xx] % od 1. siječnja 2024. ⇦ . Taj bi se zahtjev mogao ispuniti novim mjerama politike koje se donose tijekom ~~novog~~ razdoblja obveze od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. ili novim pojedinačnim mjerama koje proizlaze iz mjera politike donesenih tijekom ili prije prethodnog razdoblja, pod uvjetom da pojedinačne mjere koje dovode do uštede energije budu uvedene tijekom ⌦ sljedećeg ⌫ ~~novog~~ razdoblja. U tu svrhu države članice trebale bi ~~se~~ moći iskoristiti sustav~~om~~ obveze energetske učinkovitosti, alternativn~~im~~e mjer~~ama~~e politike ili ob~~ama~~oje. ~~Osim toga, državama članicama trebale bi se pružiti razne mogućnosti kako bi im se omogućila fleksibilnost pri izračunu iznosa njihove uštede energije, među ostalim da odluče hoće li energiju koja se upotrebljava u prometu uključiti, u cijelosti ili djelomično, u osnovni izračun, istodobno osiguravajući da se ostvari zahtijevana kumulativna ušteda energije u krajnjoj potrošnji koja je jednaka novoj godišnjoj uštedi od najmanje 0,8 %.~~

---

[76] Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ (SL L 344, 17.12.2016., str. 1.).

↓ 2018/2002 uvodna izjava 13. (prilagođeno)
⇨ novo

(48) ~~Međutim, bilo bi nerazmjerno uvesti takav zahtjev za Cipar i Malta. Energetsko tržište tih malih otočnih država članica ima posebna obilježja kojima se znatno ograničava raspon dostupnih mjera za ispunjavanje obveze uštede energije, poput postojanja jednog distributera električne energije, nedostatka mreža prirodnog plina i sustava centraliziranoga grijanja i centraliziranog hlađenja, kao i manjih poduzeća za distribuciju nafte. Tim posebnim obilježjima pridodana je i mala veličina energetskog tržišta tih država članica. Stoga~~ ⇨ Za razdoblje od 2021. do 31. prosinca 2023. ⇦ ~~bi se~~ od Cipra i Malte trebalo bi se zahtijevati da ostvare kumulativnu uštedu energije ~~samo~~ u krajnjoj potrošnji energije koja je jednaka novoj godišnjoj uštedi od 0,24 % krajnje potrošnje energije ⌦ samo ⌫ u razdoblju od 2021. do 2030. ⇨ Ta pojedinačna stopa uštede trebala bi se prestati primjenjivati od 1. siječnja 2024. ⇦

↓ 2018/2002 uvodna izjava 14. (prilagođeno)
⇨ novo

(49) Ako ~~se koriste sustavom obveze~~ ⌦ koriste sustav obveze ⌫ , države članice trebale bi na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija imenovati stranke obveznice među ⇨ operatorima prijenosnih sustava, ⇦ distributerima energije, poduzećima za maloprodaju energije i distributerima goriva za prijevoz ili poduzećima za maloprodaju goriva za prijevoz. Imenovanje ili izuzeće od imenovanja određenih kategorija takvih distributera ili poduzećima za maloprodaju ne bi smjelo shvatiti kao da nije u skladu s načelom nediskriminacije. Stoga su države članice u mogućnosti odabrati hoće li takvi ⇨ operatori prijenosnih sustava, ⇦ distributeri ili poduzeća za maloprodaju ili samo njihove određene kategorije biti imenovane kao stranke obveznice. ⇨ Da bi se osnažilo i zaštitilo ugrožene kupce, osobe pogođene energetskim siromaštvom i osobe koje žive u socijalnom stanovanju te da bi se za te ljude prioritetno provele mjere politike, države članice mogu zahtijevati od stranaka obveznica da kod tih osoba ostvare uštedu energije. U tu svrhu države članice mogu i utvrditi ciljeve smanjenja troškova energije. Stranke obveznice mogle bi postići te ciljeve promicanjem mjera kojima se postiže ušteda energije i financijska ušteda na računima na energiju, npr. ugradnjom izolacije i mjerama za grijanje. ⇦

⇩ novo

(50) U osmišljavanju mjera politike za ispunjavanje obveze uštede energije države članice trebale bi poštovati klimatske i okolišne standarde i prioritete Unije te poštovati načelo „ne nanosi bitnu štetu” u smislu Uredbe (EU) 2020/852[77]. Države članice ne bi trebale promicati aktivnosti koje nisu ekološki održive, npr. korištenje krutih fosilnih goriva. Cilj je obveze uštede energije pojačati odgovor na klimatske promjene tako što će se

[77] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088, SL L 198, 22.6.2020., str. 13.–43.

države članice poticati da uvedu održivu i čistu kombinaciju politika koja je održiva i ublažava klimatske promjene. Stoga od prenošenja ove Direktive energetske uštede iz mjera politike koje se odnose na korištenje izravnog izgaranja fosilnih goriva neće biti prihvatljive uštede energije za obvezu uštede energije. Direktiva će omogućiti usklađivanje obveze uštede energije s ciljevima europskog zelenog plana, Plana za postizanje klimatskog cilja i strategije Val obnove te prenijeti potrebu za mjerama koju je Međunarodna agencija za energiju utvrdila u svojem izvješću o nultoj energiji[78]. Cilj je ograničenja potaknuti države članice da troše javna sredstva samo na održive tehnologije primjerene za budućnost. Važno je da države članice sudionicima na tržištu osiguraju jasan okvir politika i sigurnost ulaganja. Primjena metodologije izračuna iz obveze uštede energije trebala bi omogućiti svim sudionicima na tržištu da prilagode svoje tehnologije u razumnom roku. U slučajevima u kojima države članice podupiru uvođenje učinkovitih tehnologija za fosilna goriva ili ranu zamjenu takvih tehnologija, npr. programima subvencioniranja ili programima za obvezu energetske učinkovitosti, moguće je da uštede energije više ne budu prihvatljive za obvezu energetske učinkovitosti. Iako uštede energije postignute npr. promicanjem kogeneracije koja se temelji na prirodnom plinu ne bi bile prihvatljive, to se ograničenje ne bi primjenjivalo na neizravno korištenje fosilnih goriva, npr. ako proizvodnja električne energije uključuje proizvodnju iz fosilnih goriva. Mjere politike usmjerene na promjene ponašanja radi smanjivanja potrošnje fosilnih goriva, npr. kampanjama informiranja ili ekološkom vožnjom, bile bi i dalje prihvatljive. Uštede energije iz mjera politike usmjerenih na obnovu zgrada mogle bi sadržavati mjere kao što je zamjena sustava za grijanje fosilnim gorivima uz poboljšanja strukture zgrada, što bi trebalo biti ograničeno na tehnologije kojima je moguće postići potrebne uštede energije u skladu s nacionalnim građevinskim propisima utvrđenima u državi članici. Države članice trebale bi neovisno o tome promicati modernizaciju sustava za grijanje kao dijela temeljite obnove u skladu s dugoročnim ciljem ugljične neutralnosti, tj. smanjivanja potrebe za grijanjem i pokrivanjem preostale potrebe za grijanjem iz energetskog izvora bez ugljika.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 15. (prilagođeno) ⇨ novo

(51) Mjere država članica za poboljšanje energetske učinkovitosti u prometu prihvatljive su da se uzmu u obzir za ostvarenje njihove obveze uštede energije u krajnjoj potrošnji. Takve mjere uključuju politike koje su, među ostalim, usmjerene na promicanje učinkovitijih vozila, promjenu načina prijevoza u korist vožnje biciklom, hodanja ili kolektivnog prijevoza, ili mobilnosti i urbanističkog planiranja kojima se smanjuje potražnja za prijevozom. Osim toga, programi kojima se ubrzava primjena novih učinkovitijih vozila ili politika za poticanje ~~prijelaza~~ prelaska na ~~učinkovitija~~ goriva ⇨ sa smanjenim razinama emisija, osim mjera politike u pogledu korištenja izravnog izgaranja fosilnih goriva, ⇦ kojima se smanjuje uporaba energije po kilometru također mogu biti prihvatljiva ~~u~~ i, podložno usklađenosti s pravilima o značajnosti i dodatnosti utvrđenima u Prilogu V. ovoj Direktivi ~~2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom~~

---

[78] IEA (Međunarodna agencija za energiju) (2021.), Net Zero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector, https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050.

~~Direktivom~~. ⇨ Mjere politika kojima se potiče uvođenje novih vozila na fosilna goriva ne bi se trebale smatrati prihvatljivim mjerama za obvezu uštede energije. ⇦ ~~Takve bi mjere, ako je to primjereno, trebale biti dosljedne okvirima politika država članica uspostavljenima na temelju Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća[79].~~

🡻 2018/2002 uvodna izjava 16. (prilagođeno)

(52) Mjere koje države članice poduzmu na temelju Uredbe (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća[80] koje za rezultat imaju provjerljiva, i mjerljiva ili procjenjiva, poboljšanja energetske učinkovitosti, mogu se smatrati troškovno učinkovitim načinom na koji države članice mogu ispuniti svoju obvezu uštede energije u skladu s ~~Direktivom 2012/27/EU kako je izmijenjena~~ ovom Direktivom.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 17. (prilagođeno)
⇨ novo

(53) Umjesto traženja od stranaka obveznica da ostvare iznos kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji koji se zahtijeva u skladu s člankom 8.~~7.~~ stavkom 1. ~~Direktive 2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom~~ ove Direktive, trebalo bi biti moguće da države članice, u okviru svojih sustava obveze, dopuste ili zatraže od stranaka obveznica da doprinesu nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost ⇨ , koji bi se mogao koristiti da se prioritetno provode mjere politike kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetskim siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju. ⇦

🡻 2018/2002 uvodna izjava 18. (prilagođeno)
⇨ novo

(54) ~~Ne dovodeći u pitanje članak 7. stavke 4. i 5. kako su uvedeni ovom D~~~~irektivom d~~ržave članice i stranke obveznice trebale bi iskoristiti sva raspoloživa sredstva i tehnologije⇨ , osim kad je riječ o korištenju tehnologija s izravnim izgaranjem fosilnih goriva, ⇦ kako bi ostvarile zahtijevane kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji~~.~~, među ostalim promicanjem održivih tehnologija u sustavima učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja, infrastrukture za učinkovito grijanje i hlađenje te energetskih pregleda ili jednakovrijednih sustava upravljanja, pod uvjetom da su iskazane uštede u skladu sa zahtjevima iz članka 8~~7~~. i Priloga V. ~~Direktive 2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom~~ovoj Direktivi. Države članice

---

[79] ~~Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).~~

[80] Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

trebale bi nastojati postići visoku razinu fleksibilnosti u osmišljavanju i provedbi alternativnih mjera politike. ⇨ Države članice trebale bi poticati mjere kojima se mogu postići uštede energije tijekom dugih životnih vjekova. ⇦

↓ 2018/2002 uvodna izjava 19.

(55) Dugoročnim mjerama energetske učinkovitosti ostvarivat će se ušteda energije i nakon 2020., no kako bi se doprinijelo cilju energetske učinkovitosti Unije za 2030., tim mjerama trebala bi se ostvariti nove uštede nakon 2020. S druge strane, ušteda energije ostvarena nakon 31. prosinca 2020. ne bi se smjela uračunavati u kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji koja se zahtijeva za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 20. (prilagođeno)
⇨ novo

(56) Nove uštede trebale bi se smatrati dopunom dotadašnjih mjera tako da se uštede do kojih bi ionako došlo ne bi smjele uračunavati u ispunjenje zahtjeva uštede energije. Kako bi se izračunao učinak uvedenih mjera, trebalo bi se uračunavati samo neto uštede koje se mjere kao promjena potrošnje energije koja se može izravno pripisati ~~dotičnoj~~određenoj mjeri energetske učinkovitosti ⇨ koja se provodi za potrebe članka 8. ove Direktive ⇦ . Kako bi se izračunale neto uštede, države članice trebale bi utvrditi osnovni scenarij ~~s pomoću~~na temelju kojeg bi se vidjelo kako bi se situacija razvila bez ~~dotične~~te mjere. Dotična mjera politike trebala bi se ocjenjivati u odnosu na taj osnovni scenarij. Države članice trebale bi uzeti u obzir ⇨ minimalne zahtjeve propisane u relevantnom zakonodavnom okviru na razini Unije i to ⇦ da će se u istom razdoblju možda poduzeti i druge mjere politike kojima će se također možda utjecati na iznos uštede energije, pa se sve promjene zapažene od uvođenja konkretne mjere politike koja se ocjenjuje ne mogu pripisati isključivo toj mjeri politike. Djelovanjima stranke obveznice, stranke sudionice ili ovlaštene stranke trebalo bi zaista doprinijeti ostvarivanju iskazane uštede energije kako bi se ispunio zahtjev značajnosti.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 21.
⇨ novo

(57) Važno je da se, prema potrebi, u izračunu uštede energije uzmu u obzir svi koraci energetskog lanca kako bi se povećao potencijal uštede energije u prijenosu i distribuciji električne energije. ⇨ Na temelju studija i savjetovanja s dionicima otkriveno je da postoji znatan potencijal. Međutim, fizički i gospodarski uvjeti država članica znatno se razlikuju, često razlike postoje i unutar država članica, a mnogobrojni su i operatori sustava. Te okolnosti upućuju na decentralizirani pristup u skladu s načelom supsidijarnosti. Nacionalna regulatorna tijela imaju potrebno znanje, pravnu nadležnosti i administrativne kapacitete za promicanje razvoja energetski učinkovite elektroenergetske mreže. Subjekti kao što su Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E) i Europsko tijelo za operatore distribucijskih sustava (tijelo EU-a za ODS-ove) mogu također dati korisne doprinose te bi trebali podržavati svoje članove u uvođenju mjera energetske učinkovitosti. ⇦

⇩ novo

(58) Slična razmatranja vrijede i za puno operatora sustava za prirodni plin. Države članice znatno se razlikuju po ulozi prirodnog plina, stopi opskrbe i teritorijalnoj pokrivenosti. U tim su slučajevima nacionalna regulatorna tijela na najboljem položaju za praćenje i usmjeravanje razvoja sustava da bude učinkovitiji, a subjekti kao što je Europska mreža operatora transportnih sustava za plin (ENTSOG) mogu dati korisne doprinose te bi trebali podržavati svoje članove u uvođenju mjera energetske učinkovitosti.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 22.
⇨ novo

(59) Djelotvorno upravljanje vodama može predstavljati znatan doprinos uštedi energije. Sektori voda i zbrinjavanja otpadnih voda čini 3,5 % potrošnje električne energije u Uniji te se očekuje porast tog udjela. Istodobno, propuštanje vode čini 24 % ukupne količine vode potrošene u Uniji te je energetski sektor najveći potrošač vode i pripisuje mu se 44 % potrošnje. Trebalo bi u cijelosti istražiti potencijal uštede energije korištenjem pametnih tehnologija i postupaka ⇨ i primijeniti ih kad god je to troškovno učinkovito te bi trebalo uzimati u obzir načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu. U skladu s tim napredne tehnologije navodnjavanja mogle bi znatno smanjiti potrošnju vode u poljoprivredi i energiju koja se koristi za njezinu obradu i transport. ⇦ .

🡻 2018/2002 uvodna izjava (prilagođeno)
⇨ novo

(60) U skladu s člankom 9. Ugovora ~~o funkcioniranju Europske unije~~ politike energetske učinkovitosti Unije trebale bi biti uključive i njima bi se trebalo osigurati ⇨ jednaku ⇦ dostupnost mjera energetske učinkovitosti za ⌦ sve ⌫ potrošače koji su pogođeni energetskim siromaštvom. Poboljšanja energetske učinkovitosti ~~zgrada~~ trebala bi ~~posebno pogodovati ranjivim kućanstvima~~ se ⇨ prioritetno provoditi kod ugroženih kupaca i krajnjih korisnika, osoba ⇦ ~~među ostalim~~ koj<u>ae</u> su pogođen<u>ae</u> energetskim siromaštvom i, prema potrebi, ⇨ kućanstava sa srednjim dohotkom i ⇦ osoba~~ma~~ koje žive u socijalnom stanovanju ⇨ , starijih osoba i osoba koje žive u ruralnim i udaljenim područjima. ⇦ ⇨ U tom kontekstu posebnu pozornost trebalo bi dati onim skupinama koje su u većoj opasnosti od energetskog siromaštva ili izloženije njegovim negativnim posljedicama, kao što su žene, osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i osobe manjinskog rasnog ili etničkog porijekla. ⇦ Države članice mogu ~~već sada~~ zahtijevati od stranaka obveznica da, u pogledu energetskog siromaštva, uključe socijalne ciljeve u mjere uštede energije, a ta ~~bi se mogućnost trebala proširiti~~ ⌦ je mogućnost već bila proširena ⌫ na alternativne mjere politike i ⌦ europske ⌫ nacionalne fondove za energetsku učinkovitost<u>.</u> ~~i~~ ⌦ To bi se trebalo ⌫ pretvoriti u obvezu ⇨ da se zaštite i osnaže ugroženi kupci i krajnji korisnici i da se ublaži energetsko siromaštvo ⇦ , istodobno omogućujući državama članicama zadržavanje potpune fleksibilnosti u pogledu ⇨ vrste mjere politike, ⇦ njihove veličine, opsega i sadržaja. Ako u sustavu obveze energetske učinkovitosti nisu dopuštene mjere u vezi s pojedinačnim potrošačima energije, države članice mogu poduzeti mjere kako bi ublažile energetsko siromaštvo isključivo putem

alternativnih mjera politike. ⇨ U okviru svoje kombinacije politika države članice trebale bi se pobrinuti da druge mjere politika nemaju negativan učinak na ugrožene kupce, krajnje korisnike, osobe pogođene energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice trebale bi na najbolji mogući način iskoristiti ulaganja javnih sredstava u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, među ostalim financiranje i financijske instrumente uspostavljene na razini Unije. ⇦

⇩ novo

(61) U ovoj se Direktivi poziva na koncept ugroženih kupaca, koje države članice trebaju identificirati u skladu s Direktivom (EU) 2019/944. Uz to se na temelju Direktive 2012/27/EU pojmom „krajnji korisnici" uz pojam „krajnji kupac" pojašnjava da se prava na informacije o obračunu i potrošnji odnose i na potrošače koji nemaju pojedinačne ili izravne ugovore s dobavljačem energije za zajedničke sustave grijanja, hlađenja ili pripreme tople vode u kućanstvu u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama. Koncept ugroženih kupaca ne obuhvaća nužno krajnje korisnike. Stoga bi, da bi se osiguralo da se mjerama utvrđenima u ovoj Direktivi dopre do svih ugroženih pojedinaca i kućanstava, države članice trebale u svojim definicijama ugroženih kupaca obuhvatiti ne samo kupce u strogom smislu te riječi nego i krajnje korisnike.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 24.
⇨ novo

(62) Otprilike ~~50~~ ⇨ 34 ⇦ milijuna kućanstava u Uniji ~~pogođeno je energetskim siromaštvom~~ ⇨ nije 2019. moglo održavati odgovarajuću temperaturu u svojim domovima[81] ⇦ . ⇨ U europskom zelenu planu socijalna dimenzija tranzicije postavljena je kao prioritet obvezivanjem na načelo „nitko nije zapostavljen". Zelena tranzicija, koja obuhvaća čistu tranziciju, utječe različito na muškarce i žene te može imati specifičan utjecaj na neke skupine u nepovoljnom položaju, među ostalom osobe s invaliditetom. ⇦ Mjere energetske učinkovitosti stoga moraju biti ključne za svaku troškovno učinkovitu strategiju kako bi se riješio problem energetskog siromaštva i ranjivosti potrošača te su komplementarne politikama socijalne sigurnosti na razini države članice. Kako bi se osiguralo da se mjerama energetske učinkovitosti na održiv način smanji energetsko siromaštvo ~~stanara~~najmoprimaca, trebalo bi uzeti u obzir troškovnu učinkovitost takvih mjera, kao i njihovu cjenovnu pristupačnost za vlasnike nekretnina i ~~stanare~~najmoprimce te bi se odgovarajuća financijska ⇨ i tehnička ⇦ potpora za takve mjere trebala zajamčiti na razini država članica. ⇨ Države članice trebale bi podržavati lokalne i regionalne strukture u prepoznavanju i ublažavanju energetskog siromaštva. ⇦ Objekti iz fonda zgrada u Uniji dugoročno trebaju postati zgrade gotovo nulte energije, u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. Sadašnje stope obnove zgrada nisu dostatne, a najteže je doprijeti do zgrada čiji su stanari građani s niskim prihodima pogođeni energetskim siromaštvom. Stoga su mjere utvrđene u ovoj

---

[81] PREPORUKA KOMISIJE od 14. listopada 2020. o energetskom siromaštvu, C(2020) 9600 final.

Direktivi u pogledu obveza uštede energije, sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera politike od posebne važnosti.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 24. (prilagođeno)
⇨ novo

(63) Kako bi se iskoristili potencijali za uštedu energije u određenim tržišnim segmentima u kojima se energetski pregledi općenito ne nude na komercijalnoj osnovi (kao što su mala i srednja poduzeća (MSP-ovi)), države članice trebale bi razviti programe kojima se MSP-ovi potiču na podvrgavanje energetskim pregledima. Energetski pregledi trebali bi biti obvezni i redoviti za velika poduzeća jer ušteda energija može biti značajna. Prilikom energetskih pregleda trebalo bi uzeti u obzir relevantne europske ili međunarodne norme, kao što su EN ISO 50001 (sustavi gospodarenja energijom) ili EN 16247-1 (energetski pregledi) ili, kada uključuju energetski pregled, EN ISO 14000 (sustavi upravljanja okolišem) i tako osigurati njihovu usklađenost s odredbama Priloga VI. ovoj Direktivi jer takve odredbe ne prelaze okvire zahtjeva navedenih relevantnih normi. ⇨ Trenutačno je u izradi posebna europska norma za energetske preglede. Energetski pregledi mogu se provoditi samostalno ili u okviru većeg sustava upravljanja okolišem ili ugovora o energetskom učinku. U takvim slučajevima ti bi sustavi trebali ispunjavati minimalne zahtjeve iz Priloga VI. Uz to se može smatrati da su posebni mehanizmi i programi uspostavljeni za praćenje emisija i potrošnje goriva određenih prijevoznika, npr. EU ETS na temelju prava EU-a, kompatibilni s energetskim pregledima, među ostalim u sustavima gospodarenja energijom, ako ispunjavaju minimalne zahtjeve iz Priloga VI. ⇦

⇩ novo

(64) Prosječna potrošnja poduzeća trebala bi biti kriterij na temelju kojeg se definira primjena sustava gospodarenja energijom i energetskih pregleda kako bi se povećala osjetljivost tih mehanizama za prepoznavanje odgovarajućih prilika za troškovno učinkovitu uštedu energije. Poduzeća ispod pragova potrošnje utvrđenih za sustave gospodarenja energijom i energetske preglede trebala bi se poticati da se podvrgnu energetskim pregledima i primijene preporuke dobivene na temelju tih pregleda.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 25.

(65) Ako energetske preglede provode unutarnji stručnjaci, radi osiguravanja potrebne neovisnosti oni ne bi smjeli biti izravno uključeni u djelatnost koja je obuhvaćena pregledom.

⇩ novo

(66) Sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) također je važan sektor kojem se posvećuje sve veća pozornost. Potrošnja energije podatkovnih centara u EU-u bila je 2018. 76,8 TWh. Očekuje se da će ta potrošnja do 2030. porasti na 98,5 TWh,

tj. za 28 %. To povećanje u apsolutnom smislu može se promatrati i u relativnom: u EU-u su 2018. podatkovni centri predstavljali 2,7 % potrošnje električne energije, a taj udio će porasti na 3,21 % do 2030. ako se nastave trenutačna kretanja[82]. U europskoj digitalnoj strategiji već je istaknuta potreba za energetski visokoučinkovitim i održivim podatkovnim centrima i za mjerama transparentnosti za telekomunikacijske operatere u pogledu njihova ekološkog otiska. Radi promicanja održivog razvoja u sektoru IKT-a, osobito kad je riječ o podatkovnim centrima, države članice trebale bi prikupljati i objavljivati podatke koji su relevantni za energetska svojstva i vodeni otisak podatkovnih centara. Države članice trebale bi prikupljati i objavljivati podatke samo o podatkovnim centrima sa znatnim otiskom, za koje bi odgovarajuće projektne mjere ili intervencije za povećanje učinkovitosti, za nova odnosno postojeća postrojenja, mogla dovesti do znatnog smanjenja potrošnje energije i vode ili oporabe otpadne topline u obližnjim postrojenjima i toplinskim mrežama. Na temelju tih prikupljenih podataka može se odrediti pokazatelj održivosti podatkovnih centara.

(67) Pokazatelji održivosti podatkovnih centara mogu se koristiti za mjerenje četiri osnovne dimenzije održivog podatkovnog centra, tj. učinkovitosti korištenja energije, udjela te energije koji dolazi iz obnovljivih izvora, oporabe otpadne topline koju podatkovni centar proizvode i korištenja slatke vode. Ti bi pokazatelji održivosti podatkovnih centara trebali bolje informirati vlasnike i operatere podatkovnih centara, proizvođače opreme, inženjere za razvoj softvera i usluga, korisnike usluga podatkovnih centara na svim razinama i subjekte i organizacije koji uvode, koriste ili nabavljaju usluge u oblaku i usluge podatkovnih centara. To bi trebalo i povećati povjerenje u stvarna poboljšanja nakon rada i primjene mjera da se poveća održivost u novim ili postojećim podatkovnim centrima. Konačno, to bi trebao biti temelj za transparentno planiranje i donošenje odluka na temelju dokaza. Države članice trebale bi moći same odabrati hoće li se služiti pokazateljima održivosti podatkovnih centara. Države članice trebale bi moći same odabrati hoće li se služiti pokazateljima održivosti podatkovnih centara.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 25.

(68) Nižu potrošnju energije trebalo bi postići pružanjem pomoći potrošačima da smanje svoju uporabu energije smanjenjem potreba za energijom u zgradama i poboljšanjima učinkovitosti uređaja, što bi trebalo kombinirati s dostupnošću vrsta prijevoza s niskom potrošnjom energije povezanih s javnim prijevozom i vožnjom bicikla. Države članice trebale bi razmotriti i poboljšanje povezanosti u ruralnim i udaljenim područjima.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 26.

(69) Ključno je podići razinu svijesti svih građana Unije o koristima veće energetske učinkovitosti te im pružiti točne informacije o načinima na koje se ona može postići. I građani svih dobi trebali bi biti uključeni u energetsku tranziciju putem europskog klimatskog pakta i Konferencije o budućnosti Europe. Veća energetska učinkovitost

---

[82] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market

također je iznimno važna za sigurnost opskrbe Unije energijom smanjenjem njezine ovisnosti o uvozu goriva iz trećih zemalja.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 27.

(70) Troškovi i koristi svih poduzetih mjera energetske učinkovitosti, uključujući rokove povrata, trebali bi u cijelosti biti transparentni za potrošače.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 28. (prilagođeno)

(71) Pri provedbi ⌦ ove ⌫ Direktive ~~2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom,~~ i poduzimanju drugih mjera u području energetske učinkovitosti~~,~~ države članice trebale bi obratiti posebnu pozornost na sinergije između mjera energetske učinkovitosti i učinkovitog korištenja prirodnim resursima u skladu s načelima kružnog gospodarstva.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 29.

(72) Iskorištavanjem novih poslovnih modela i tehnologija države članice trebale bi nastojati promicati i olakšavati poduzimanje mjera energetske učinkovitosti, među ostalim ~~s pomoću~~u obliku inovativnih energetskih usluga za velike i male kupce.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 30. (prilagođeno)

(73) ~~U okviru mjera utvrđenih u Komunikaciji Komisije od 15. srpnja 2015. pod nazivom „Ostvarivanje novih pogodnosti za potrošače energije” potrebno je, u kontekstu energetske unije i strategije grijanja i hlađenja, ojačati minimalna prava potrošača na točne, pouzdane, jasne i pravodobne informacije o svojoj potrošnji energije. Stoga bi trebalo izmijeniti članke od 9. do 11. i Prilog VII. Direktivi 2012/27/EU kako bi se omogućile~~ ⌦ Potrebno je propisati ⌫ česte i poboljšane povratne informacije o potrošnji energije ako je to tehnički izvedivo i troškovno učinkovito s obzirom na postavljene mjerne uređaje. Ovom se Direktivom pojašnjava da troškovna učinkovitost zasebnog mjerenja ovisi o tome jesu li povezani troškovi razmjerni potencijalnoj uštedi energije. ~~Pri~~U procjeni je li zasebno mjerenje troškovno učinkovito~~,~~ može se uzeti u obzir i učinak ostalih konkretnih, planiranih mjera u određenoj zgradi, poput bilo koje buduće obnove.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 31. (prilagođeno)

(74) Ovom se Direktivom također pojašnjava da bi se prava povezana s obračunom i informacije o obračunu ili potrošnji trebala odnositi na potrošače grijanja, hlađenja ili tople vode u kućanstvu iz centralnog izvora, čak i ako ne postoji izravan pojedinačan ugovorni odnos s dobavljačem energije. ~~Može se razumijevati da definicija pojma „krajnji kupac” odnosi samo fizičke ili pravne osobe koje kupuju energiju na temelju izravnog pojedinačnog ugovora s dobavljačem energije. Za potrebe relevantnih odredaba stoga bi trebalo uvesti pojam „krajnji korisnik” za upućivanje na širu skupinu potrošača koji bi, pored krajnjih kupaca koji kupuju energiju za grijanje,~~

~~hlađenje ili toplu vodu u kućanstvu za vlastitu krajnju uporabu, trebao obuhvaćati i stanare pojedinačnih zgrada ili pojedinačnih jedinica u zgradama s više stanova ili višenamjenskim zgradama ako se te jedinice opskrbljuju iz centralnog izvora i ako stanari nemaju izravan ili pojedinačan ugovor s dobavljačem energije. Pojam „zasebno mjerenje" trebao bi se odnositi na mjerenje potrošnje u pojedinačnim jedinicama u takvim zgradama.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 32.

(75) Kako bi se ostvarila transparentnost računanja za pojedinačnu potrošnju toplinske energije i time olakšala provedba zasebnog mjerenja, države članice trebale bi osigurati da na snazi imaju transparentna i javno dostupna nacionalna pravila o raspodjeli troškova grijanja, hlađenja i potrošnje tople vode u kućanstvu u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama. Uz transparentnost države članice mogu razmotriti poduzimanje mjera za jačanje tržišnog natjecanja u pružanju usluga zasebnog mjerenja i time pomoći da se osigura da svi troškovi koje snose krajnji korisnici budu razumni.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 33. (prilagođeno)

(76) ~~Do 25. listopada 2020. N~~novopostavljena brojila toplinske energije i razdjelnici troškova grijanja trebali bi se moći očitavati na daljinu kako bi se troškovno učinkovito i često pružale informacije o potrošnji. ⌦ Odredbe ove Direktive ⌫ ~~Izmjene Direktive 2012/27/EU uvedene ovom Direktivom~~ koje se odnose na mjerenje za grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu; zasebno mjerenje i raspodjelu~~a~~ troškova za grijanje i hlađenje te toplu vodu u kućanstvu; zahtjev za očitavanjem na daljinu; informacije o obračunu i potrošnji za grijanje i hlađenje te toplu vodu u kućanstvu; troškove pristupa informacijama o mjerenju, obračunu i potrošnji za grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu; te minimalne zahtjeve za informacije o obračunu i potrošnji grijanja, hlađenja i tople vode u kućanstvu~~,~~ namijenjen~~e~~i su tome da se primjenjuju samo na grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu iz centralnog izvora. Države članice slobodne su odlučiti hoće li se tehnologije za očitanje u prolasku smatrati očitanjem na daljinu. Uređaji koji se mogu očitati na daljinu ne zahtijevaju pristup pojedinačnim stanovima ili jedinicama kako bi se očitali.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 34.

(77) Države članice trebale bi uzeti u obzir činjenicu da je za uspješnu provedbu novih tehnologija za mjerenje potrošnje energije potrebno povećano ulaganje u obrazovanje i vještine krajnjih korisnika i dobavljača energije.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 35.

(78) Informacije o obračunu i godišnji obračuni važno su sredstvo informiranja kupaca o njihovoj potrošnji energije. Podaci o potrošnji i troškovima mogu također prenijeti druge informacije koje pomažu potrošačima da usporede svoj trenutačni ugovor s drugim ponudama te da se iskoriste mogućnost podnošenja žalbe i mehanizme alternativnog rješavanja sporova. Međutim, uzimajući u obzir to da su sporovi povezani s obračunima čest uzrok žalbi potrošača i čimbenik koji doprinosi stalno

niskim razinama zadovoljstva potrošača i njihovom kontaktu s pružateljima energije potrebno je pojednostavniti i pojasniti račune te ih učiniti razumljivijima, osiguravajući pritom da se zasebnim instrumentima, kao što su informacije o obračunu, alati za informiranje i godišnji obračuni, pružaju sve informacije potrebne za omogućavanje potrošačima da reguliraju svoju potrošnju energije, usporede ponude i promijene dobavljača.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 26.

~~Pri izradi mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, u obzir bi trebalo uzeti dobitke po učinku i uštede ostvarene širokom primjenom troškovno učinkovitih tehnoloških inovacija kao što su pametna brojila. Ako su postavljena pametna brojila, poduzeća ih ne bi smjela upotrebljavati za neopravdani naknadni obračun.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 27. (prilagođeno)

~~U vezi s električnom energijom i u skladu s Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije[83], ako je uvođenje pametnih brojila ocijenjeno kao pozitivno, do 2020. najmanje 80 % potrošača trebalo bi biti opremljeno inteligentnim sustavima mjerenja. U vezi s plinom i u skladu s Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina[84], ako je uvođenje inteligentnih sustava mjerenja ocijenjeno kao pozitivno, države članice ili bilo koja nadležna tijela koja one imenuju trebali bi pripremiti vremenski raspored za primjenu inteligentnih sustava mjerenja.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 28. (prilagođeno)

~~Uporaba pojedinačnih brojila ili razdjelnika troškova grijanja za mjerenje individualne potrošnje grijanja u zgradama s više stanova s centraliziranim grijanjem ili zajedničkim centralnim grijanjem korisna je kada krajnji kupci mogu nadzirati svoju individualnu potrošnju. Stoga njihova uporaba ima smisla samo u zgradama u kojima su radijatori opremljeni termostatskim ventilima.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 29. (prilagođeno)

~~U nekim zgradama s više stanova koje se opskrbljuju centraliziranim grijanjem ili zajedničkim centralnim grijanjem uporaba preciznih pojedinačnih mjerila toplinske energije bila bi u tehničkom smislu složena i skupa jer topla voda koja se upotrebljava za grijanje ulazi u stanove i iz njih izlazi na nekoliko mjesta. Međutim, može se pretpostaviti da je pojedinačno mjerenje potrošnje topline u zgradama s više stanova tehnički moguće ako postavljanje pojedinačnih mjerila ne bi zahtijevalo promjenu postojećeg unutarnjeg cjevovoda~~

---

83 ~~SL L 211, 14.8.2009., str. 55.~~

84 ~~SL L 211, 14.8.2009., str. 94.~~

~~za grijanje toplom vodom u zgradi. U takvim se zgradama mjerenje individualne potrošnje topline stoga može provoditi pomoću pojedinačnih razdjelnika troškova grijanja postavljenih na svakom radijatoru.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 30. (prilagođeno)

~~Direktivom 2006/32/EZ od država članica zahtijeva se da osiguraju da se krajnjim kupcima po konkurentnim cijenama ponude pojedinačna brojila koja točno odražavaju njihovu stvarnu potrošnju energije i pružaju informacije o stvarnom vremenu uporabe. U većini slučajeva ovaj zahtjev podliježe uvjetima tehničke izvedivosti, financijske opravdanosti i razmjernosti u odnosu na moguću uštedu energije. Međutim, kada se u novoj zgradi postavlja priključak ili je zgrada podvrgnuta velikoj obnovi, kako je navedeno u Direktivi 2010/31/EU, uvijek bi se trebala pribaviti takva pojedinačna brojila. Direktivom 2006/32/EZ također se zahtijeva dovoljno učestala provedba jasnog obračuna na temelju stvarne potrošnje kako bi se kupcima omogućila regulacija vlastite potrošnje energije.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 31. (prilagođeno)

~~Direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ od država članica zahtijeva se da osiguraju provedbu inteligentnih sustava mjerenja koji doprinose aktivnom sudjelovanju potrošača na tržištima opskrbe električnom energijom i plinom. U vezi s električnom energijom, ako se uvođenje pametnih brojila smatra troškovno učinkovitim, do 2020. najmanje 80 % potrošača mora biti opremljeno inteligentnim sustavima mjerenja. U vezi s prirodnim plinom rok nije određen, ali se mora pripremiti vremenski raspored. U tim je direktivama također navedeno da se krajnji kupci moraju ispravno i dovoljno učestalo obavješćivati o stvarnoj potrošnji električne energije/plina i troškovima kako bi mogli regulirati vlastitu potrošnju.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 32. (prilagođeno)

~~Učinak odredaba o mjerenju i obračunu iz direktiva 2006/32/EZ, 2009/72/EZ i 2009/73/EZ o uštedi energije bio je ograničen. U mnogim dijelovima Unije te odredbe nisu dovele do pružanja ažuriranih informacija korisnicima o potrošnji energije ili obračuna na temelju stvarne potrošnje onoliko često koliko je, kako su studije pokazale, potrebno kako bi se korisnicima omogućilo reguliranje vlastite potrošnje energije. U sektorima grijanja prostorija i tople vode u zgradama s više stanova nedovoljna je jasnoća tih odredaba također dovela do brojnih pritužaba građana.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 33. (prilagođeno)

~~Kako bi se ojačalo osnaživanje krajnjih kupaca u vezi s pristupom informacijama o mjerenju i obračunu individualne potrošnje energije, vodeći pritom računa o prilikama povezanima s procesom provedbe inteligentnih sustava mjerenja i uvođenja pametnih brojila u državama članicama, važno je pojasniti zahtjeve prava Unije u tom području. Time bi se trebalo doprinijeti smanjenju troškova provedbe inteligentnih sustava mjerenja opremljenih funkcijama za povećanje uštede energije i poduprijeti razvoj tržišta energetskih usluga i upravljanje potražnjom. Provedbom inteligentnih sustava mjerenja omogućuje se redoviti~~

~~obračun na temelju stvarne potrošnje. Međutim, postoji i potreba za pojašnjenjem zahtjeva za pristup informacijama te pravedan i točan obračun na temelju stvarne potrošnje u slučajevima u kojima pametna brojila neće biti dostupna do 2020., uključujući u vezi s mjerenjem i obračunom individualne potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u zgradama s više stanova koje se opskrbljuju putem sustava centraliziranog grijanja/hlađenja ili vlastitog zajedničkog sustava grijanja postavljenog u takvim zgradama.~~

⬇ 2012/27/EU uvodna izjava 34.

(79) Prilikom izrade mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti države članice trebale bi voditi računa o potrebi za osiguravanjem pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i dosljedne provedbe pravne stečevine u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.

⬇ 2012/27/EU uvodna izjava 35. (prilagođeno)
⇨ novo

(80) Visokoučinkovita kogeneracija i ⌦ učinkovito ⌫ centralizirano grijanje i hlađenje imaju znatan potencijal za uštedu primarne energije ~~koji je u velikoj mjeri neiskorišten~~ u Uniji. Države članice trebale bi provesti sveobuhvatnu procjenu potencijala za visokoučinkovitu kogeneraciju i ⌦ učinkovito ⌫ centralizirano grijanje i hlađenje. Te bi ~~se~~ procjene ~~na zahtjev Komisije trebale ažurirati kako bi se ulagateljima pružile informacije u vezi s nacionalnim razvojnim planovima i kako bi se doprinijelo stabilnom okruženju kojim se podupiru ulaganja~~ ⇨ trebale biti dosljedne s nacionalnim energetskim i klimatskim planovima i dugoročnim strategijama obnove ⇦ . Nova postrojenja za proizvodnju električne energije i postojeća postrojenja koja su preuređena u značajnoj mjeri ili čija je dozvola ili licencija produljena trebala bi biti opremljena, pod uvjetom da je analiza troškova i koristi pozitivna, visokoučinkovitim kogeneracijskim jedinicama radi iskorištavanja otpadne topline nastale ~~pri~~iz proizvodnj~~e~~ električne energije. ⇨ Slično tome, ostala bi postrojenja sa znatnom prosječnom godišnjom ulaznom energijom trebala biti opremljena tehničkim rješenjima za iskorištavanje otpadne topline iz postrojenja za koje analiza troškova i koristi pokaže veću korist od troškova. ⇦ Ta bi se otpadna toplina ~~zatim~~ mogla putem mreža za centralizirano grijanje prenijeti tamo gdje je potrebna. Događaji koji pokreću zahtjev za primjenu kriterija za odobrenje općenito će biti događaji koji također pokreću zahtjeve za dozvole na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama~~[85] i za odobrenje na temelju Direktive ~~2009/72/EZ~~ (EU) 2019/944.

⬇ 2012/27/EU uvodna izjava 36.

(81) Može biti primjereno smjestiti ~~nuklearne elektrane ili~~ postrojenja za proizvodnju električne energije u kojima je predviđena uporaba geološkog skladištenja dopuštena

---

[85] Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinačeno), SL L 334, 17.12.2010., str. 17.

na temelju Direktive 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida~~[86] na mjestima gdje iskorištavanje otpadne topline putem visokoučinkovite kogeneracije ili opskrbe mreže za centralizirano grijanje ili hlađenje nije troškovno učinkovito. Države članice stoga bi trebale imati mogućnost takva postrojenja izuzeti iz obveze provedbe analize troškova i koristi za postavljanje opreme kojom se omogućuje iskorištavanje otpadne topline putem visokoučinkovite kogeneracijske jedinice. Također bi trebala postojati mogućnost da se od obveze proizvodnje topline oslobode postrojenja za proizvodnju električne energije koja se upotrebljavaju kod vršnih opterećenja i postrojenja za proizvodnju rezervne električne energije za koja se planira da će u razdoblju od pet godina raditi manje od 1 500 radnih sati godišnje kao tekući prosjek.

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 37.
⇨ novo

(82) Primjereno je da države članice potiču uvođenje mjera i postupaka za promicanje kogeneracijskih postrojenja s ukupnom nazivnom ulaznom toplinskom snagom manjom od ~~20~~ ⇨ 5 ⇦ MW s ciljem poticanja distribuirane proizvodnje energije.

⇩ novo

(83) Radi provedbe sveobuhvatnih procjena države članice trebale bi poticati procjene potencijala visokoučinkovite kogeneracije i učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja na regionalnoj i lokalnoj razini. Države članice trebale bi poduzeti korake za promicanje i olakšavanje primjene prepoznatog troškovno učinkovitog potencijala visokoučinkovite kogeneracije i učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja.

(84) Zahtjevi za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje trebali bi biti dosljedni s dugoročnim ciljevima klimatske politike i klimatskim i okolišnim standardima i prioritetima Unije te poštovati načelo „ne nanosi bitnu štetu” u smislu Uredbe (EU) 2020/85. Za sve bi sustave centraliziranog grijanja i hlađenja trebala biti poboljšana sposobnost interakcije s drugim dijelovima energetskog sustava radi optimizacije korištenja i sprečavanja rasipanja energije, što se postiže iskorištavanjem punog potencijala zgrada za skladištenje topline ili hladnoće, uključujući višak topline iz uslužnih postrojenja ili obližnjih podatkovnih centara. Zbog toga bi učinkovit sustav centraliziranog grijanja i hlađenja trebao povećati učinkovitost primarne energije i omogućiti postupnu integraciju energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline ili hladnoće. Stoga bi se stroži zahtjevi za opskrbu grijanjem i hlađenjem iz ove Direktive trebali postupno uvoditi i primjenjivati u specifičnim zadanim razdobljima te bi trebali postati trajno primjenjivi od 1. siječnja 2050.

---

[86] Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 38. (prilagođeno)
⇨ novo

(85) Visokoučinkovita kogeneracija ~~trebala bi biti~~ ⌦ je ⌫ definirana na temelju ušteda energije ostvarenih kombiniranom proizvodnjom umjesto odvojenom proizvodnjom toplinske i električne energije. ⇨ Zahtjevi za visokoučinkovitu kogeneraciju trebali bi biti dosljedni s dugoročnim ciljevima klimatske politike. ⇦ Definicije kogeneracije i visokoučinkovite kogeneracije koje se upotrebljavaju u zakonodavstvu Unije ne bi smjele dovoditi u pitanje uporabu drukčijih definicija u nacionalnim zakonodavstvima u druge svrhe od onih iz predmetnog zakonodavstva Unije. Kako bi se maksimizirale uštede energije i spriječilo propuštanje prilika za uštedu energije, najveću bi pažnju trebalo posvetiti radnim uvjetima kogeneracijskih jedinica.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 39. (prilagođeno)

(86) ~~S ciljem povećanja~~ ⌦ Radi ⌫ transparentnosti ~~kako bi se~~ ⌦ i omogućavanja ⌫ krajnjim kupcima ~~omogućilo~~ da izaberu između električne energije iz kogeneracije i električne energije proizvedene drugim tehnikama~~,~~ podrijetlo visokoučinkovite kogeneracije trebalo bi zajamčiti na temelju usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti. Sustavi za jamstva o podrijetlu sami po sebi ne podrazumijevaju pravo na povlastice iz nacionalnih mehanizama potpore. Važno je da svi oblici električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije mogu biti obuhvaćeni jamstvima o podrijetlu. Jamstva o podrijetlu trebalo bi razlikovati od razmjenjivih potvrda.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 40.

(87) Trebalo bi uzeti u obzir specifičnu strukturu sektora kogeneracije i sektora centraliziranog grijanja i hlađenja, koji obuhvaćaju brojne male i srednje proizvođače, posebno pri preispitivanju administrativnih postupaka za pribavljanje dozvole za izgradnju kogeneracijskog postrojenja ili povezanih mreža u skladu s načelom „prednost malima”.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 41.

(88) Većina poduzeća u Uniji su MSP-ovi. Ona predstavljaju ogromni potencijal za uštedu energije u Uniji. Kako bi im pomogle ~~pri~~u donošenju mjera za povećanje energetske učinkovitosti, države članice trebale bi za njih uspostaviti povoljan okvir za pružanje tehničke pomoći i ciljanih informacija ~~MSP-ovima~~.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 42. (prilagođeno)

~~U Direktivi 2010/75/EU energetska je učinkovitost uključena među kriterije za određivanje najboljih raspoloživih tehnika koje bi trebale služiti kao referenca za utvrđivanje uvjeta iz dozvola za postrojenja obuhvaćena područjem primjene predmetne direktive, uključujući postrojenja za izgaranje s ukupnom nazivnom ulaznom toplinskom snagom od 50 MW ili~~

~~više. Međutim, u toj je direktivi državama članicama dana mogućnost da ne odrede zahtjeve u vezi s energetskom učinkovitošću jedinica za izgaranje ili drugih jedinica koje ispuštaju ugljikov dioksid na lokaciji za djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ. Države članice mogle bi u izvješćivanje na temelju Direktive 2010/75/EU uključiti informacije o razinama energetske učinkovitosti.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 43.

(89) Države članice trebale bi na temelju objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija utvrditi pravila kojima se uređuje pokrivanje i podjela troškova priključaka na mrežu i jačanja mreže te za tehničke prilagodbe potrebne za integraciju novih proizvođača električne energije dobivene iz visokoučinkovite kogeneracije, uzimajući u obzir smjernice i kodekse razvijene u skladu s Uredbom (EZ) ~~br. 714/2009~~ (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća[87] ~~od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije~~[88] i Uredbom (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[89] ~~od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina~~. Proizvođačima električne energije dobivene iz visokoučinkovite kogeneracije trebalo bi omogućiti objavljivanje poziva za podnošenje ponuda za radove u vezi s priključivanjem na mrežu. Trebalo bi olakšati pristup mrežnom sustavu električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije, posebno za male i mikrokogeneracijske jedinice. U skladu s člankom 9~~2~~. stavkom 2. Direktive (EU) 2019/944~~2009/72/EZ~~ i člankom 3. stavkom 2. Direktive 2009/73/EZ, države članice mogu poduzećima koja posluju u sektorima električne energije i plina odrediti obveze pružanja javnih usluga, uključujući u vezi s energetskom učinkovitošću.

⇩ novo

(90) Potrebno je utvrditi odredbe povezane s obračunom, jedinstvenom točkom za kontakt, izvansudskim rješavanjem sporova, energetskim siromaštvom i osnovnim ugovornim pravima radi njihova usklađivanja, prema potrebi, s relevantnim odredbama za električnu energiju iz Direktive (EU) 2019/944 kako bi se ojačala zaštita potrošača i omogućilo krajnjim kupcima da dobivaju redovitije, jasnije i ažurnije informacije o svojoj potrošnji grijanja, hlađenja ili tople vode u kućanstvu te da reguliraju svoju upotrebu energije.

(91) Bolja zaštita potrošača trebala bi se jamčiti dostupnošću učinkovitih neovisnih mehanizama za izvansudsko rješavanje sporova svim potrošačima, kao što je pravobranitelj za energetiku, tijelo za zaštitu potrošača ili regulatorno tijelo. Države članice trebale bi stoga uvesti brze i djelotvorne postupke za obradu pritužbi.

87 Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

88 ~~SL L 211, 14.8.2009., str. 15.~~

89 Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina (SL L 211, 14.8.2009., str. 36.).

⇩ novo

(92) Trebalo bi priznati doprinos zajednica obnovljive energije iz Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[90] i energetskih zajednica građana iz Direktive (EU) 2019/944 u postizanju ciljeva europskog zelenog plana i Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030. Države članice trebale bi stoga razmotriti i promicati ulogu zajednica obnovljive energije i energetskih zajednica građana. Te zajednice mogu pomagati državama članicama u postizanju ciljeve ove Direktive poboljšavanjem energetske učinkovitosti na lokalnoj razini ili na razini kućanstava. One mogu osnažiti i uključiti potrošače te omogućiti nekim skupinama kupaca iz kategorije kućanstava, uključujući onima u ruralnim i udaljenim područja, da sudjeluju u projektima i intervencijama u području energetske učinkovitosti. Energetske zajednice mogu pomoći u sprečavanju energetskog siromaštva pomaganjem u projektima u području energetske učinkovitosti, smanjivanjem potrošnje i nižim tarifama za opskrbu.

(93) Trebalo bi prepoznati doprinos jedinstvenih kontaktnih točaka ili sličnih struktura kao mehanizama kojima se brojnim ciljanim skupinama, među kojima su građani, MSP-ovi i javna tijela, omogućuje da osmisle i provedu projekte i mjere povezane s prelaskom na čistu energiju. Takav doprinos može uključivati pružanje tehničkih, administrativnih i financijskih savjeta i pomoći, pomaganje u nužnim administrativnim postupcima, pristupu financijskim tržištima i usmjeravanje u pogledu nacionalnog i europskog pravnog okvira, uključujući pravila i kriterije javne nabave, te davanje taksonomije EU-a.

(94) Komisija bi trebala preispitivati učinak svojih mjera za potporu razvoju platformi ili foruma, u okviru kojih, među ostalim, europska tijela za socijalni dijalog potiču programe osposobljavanja za energetsku učinkovitost, i prema potrebi uvoditi daljnje mjere. Komisija bi također trebala poticati europske socijalne partnere u njihovim raspravama o energetskoj učinkovitosti, posebno u pogledu ugroženih kupaca i krajnjih korisnika, uključujući one koji žive u energetskom siromaštvu.

(95) Poštena tranzicija prema klimatski neutralnoj Uniji do 2050. je središnji element europskog zelenog plana. U europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički proglasili 17. studenoga 2017., energija se navodi kao jedna od osnovnih usluga kojoj svatko ima pravo pristupa. Potpora pristupu takvim uslugama mora biti dostupna onima kojima je potrebna[91].

(96) Potrebno se pobrinuti da su osobe pogođene energetskim siromaštvom, ugroženi kupci i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju zaštićene i, u tu svrhu, osnažene da aktivno sudjeluju u intervencijama i mjerama za poboljšavanje energetske učinkovitosti i povezanim mjerama država članica za zaštitu potrošača i informiranje.

(97) Javna sredstva dostupna na nacionalnoj i Unijinoj razini trebala bi se strateški ulagati u mjere za poboljšavanje energetske učinkovitosti, osobito u korist ugroženih kupaca,

[90] Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

[91] Europski stup socijalnih prava, 20. načelo, „Dostupnost osnovnih usluga”: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_hr

osoba pogođenih energetskim siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice trebale bi iskoristiti sve financijske doprinose koje bi mogle primiti iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku [Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku] i prihoda od emisijskih jedinica iz sustava EU-a za trgovanje emisijama. Ti prihodi pomoći će državama članicama u ispunjavanju njihove obveze da prioritetno provode mjere energetske učinkovitosti i mjere politika u okviru obveze uštede energije kod ugroženih kupaca i osoba pogođenih energetskim siromaštvom, što može uključivati osobe koje žive u ruralnim i udaljenim regijama.

(98) Nacionalni programi financiranja trebali bi biti dopunjeni prikladnim programima za bolje informiranje, tehničku i administrativnu pomoć i lakši pristup financiranju čime će se omogućiti da korisnici, a posebno osobe pogođene energetskim siromaštvom, ugroženi kupci i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju, najefikasnije iskoriste raspoloživa sredstava.

(99) Države članice trebale bi jednako osnaživati i štititi sve ljude, neovisno o spolu, rodu, dobi, invaliditetu, rasnom ili etničkom porijeklu, seksualnoj orijentaciji, vjeri ili uvjerenju te se pobrinuti da su osobe najpogođenije ili u opasnosti da budu pogođene energetskim siromaštvom primjereno zaštićene. Države članice trebale bi se uz to pobrinuti da zbog mjera energetske učinkovitosti ne pogoršaju postojeće nejednakosti, prvenstveno u pogledu energetskog siromaštva.

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 44. (prilagođeno)

~~Odgovor na potražnju važan je instrument za poboljšanje energetske učinkovitosti jer se njime potrošačima ili trećim osobama koje su oni imenovali daje puno više mogućnosti za poduzimanje mjera u vezi s informacijama o potrošnji i obračunu te time osigurava mehanizam za smanjenje ili preusmjeravanje potrošnje, što za posljedicu ima uštede energije u krajnjoj potrošnji i, zahvaljujući optimalnijoj uporabi mreža i proizvodnih sredstava, u proizvodnji, prijenosu i distribuciji energije.~~

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 45.
⇨ novo

(100) ~~Odgovor na potražnju može se temeljiti na odgovorima krajnjih kupaca na cjenovne signale ili na automatizaciji zgrade. Trebalo bi poboljšati uvjete odgovora i pristup odgovoru na potražnju, uključujući za male krajnje potrošače. Države članice bi stoga trebale osigurati, uzimajući u obzir stalni razvoj pametnih mreža, da nacionalna regulatorna tijela za energetiku pomoću mrežnih tarifa i propisa mogu potaknuti poboljšanje energetske učinkovitosti i poduprijeti dinamično određivanje cijena za mjere odgovora na potražnju krajnjih kupaca. Trebalo bi osigurati integraciju tržišta i jednake prilike za ulazak na tržište za izvore na strani potražnje (opterećenje opskrbe i potrošača) i proizvodnju. Pored toga,~~ Ddržave članice trebale bi osigurati da nacionalna regulatorna tijela za energetiku usvoje integrirani pristup koji uključuje potencijalne uštede u sektorima opskrbe energijom i krajnje potrošnje. ⇨ Nacionalna regulatorna tijela za energetiku trebala bi se pobrinuti, ne dovodeći u pitanje sigurnost opskrbe, integraciju tržišta i anticipativna ulaganja u odobalne mreže potrebna za uvođenje energije iz odobalnih obnovljivih izvora, da se načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu primjenjuje u planiranju i donošenju odluka i da se mrežnim tarifama i regulativom potiču poboljšanja u području energetske

učinkovitosti. Države članice trebale bi se pobrinuti i da operatori prijenosnih i distribucijskih sustava uzmu u obzir načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu. To bi operatorima prijenosnih i distribucijskih sustava pomoglo da razmotre bolja energetski učinkovita rješenja i dodatne troškove nastale zbog nabave resursa na strani potrošnje te okolišne i socioekonomske utjecaje različitih mrežnih ulaganja i operativnih planova. Takav pristup zahtijeva prelazak s uske perspektive gospodarske učinkovitosti na najveću korist za društvo. Načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu trebalo bi se posebno primjenjivati u kontekstu izrade scenarija za širenje energetske infrastrukture u kojem bi se rješenja na strani potrošnje mogla smatrati izvedivim alternativama pa ih se treba na odgovarajući način procijeniti te bi trebalo postati suštinski dio procjene projekata planiranja mreže. Nacionalna regulatorna tijela za energetiku trebala bi podrobno pratiti njegovu primjenu. ⇦

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 46.
⇨ novo

(101) Dovoljan broj pouzdanih stručnjaka iz područja energetske učinkovitosti trebao bi biti na raspolaganju kako bi se osigurala učinkovita i pravodobna provedba ove Direktive, na primjer ~~pri~~u ispunjavanju zahtjeva u vezi s energetskim pregledima i provedbi sustava obveze energetske učinkovitosti. Stoga bi države članice trebale uspostaviti certifikacijske ⇨ i/ili jednake kvalifikacijske i primjerene obrazovne ⇦ sustave za pružatelje energetskih usluga, energetske preglede i druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti ⇨ u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima, pružateljima osposobljavanja i drugim relevantnim dionicima. Te bi se sustave trebalo ocjenjivati svake četiri godine počevši od prosinca 2024. i prema potrebi ažurirati kako bi se osigurala potrebna stručnost pružateljima energetskih usluga, energetskim revizorima, energetskim menadžerima i instalaterima dijelova zgrada. ⇦

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 47. (prilagođeno)
⇨ novo

(102) Neophodno je nastaviti razvijati tržište energetskih usluga kako bi se osigurala potražnja za energetskim uslugama i opskrba energetskim uslugama. T~~ome može doprinijeti t~~ransparentnost, na primjer putem popisa ⇨ certificiranih ⇦ pružatelja energetskih usluga~~,~~ ⇨ i dostupnih ⇦ ~~Obrasci~~ obrazaca ugovora, razmjena najboljih praksi i smjernice~~,~~ ~~posebno za~~ ⇨ mogu znatno doprinijeti prihvaćanju energetskih usluga i ⇦ ugovore~~ća~~ o energetskom učinku~~,~~ ⌦ te ⌫ mogu također doprinijeti poticanju potražnje ⇨ i povećati povjerenje u pružatelje energetskih usluga ⇦ . ~~Kao i kod drugih oblika financijskih aranžmana s trećim osobama,~~ U~~u~~ ugovoru o energetskom učinku korisnik energetskih usluga izbjegava troškove ulaganja tako da ulaganje koje je u cijelosti ili djelomično provela treća osoba otplati dijelom financijske vrijednosti uštede energije. ⇨ To može pomoći u privlačenju privatnog kapitala, koji je važan element za povećanje stope obnove zgrada u Uniji, dovođenje stručnosti na tržište i stvaranje inovativnih poslovnih modela. Zbog toga bi se u slučaju obnove nestambenih zgrada s ukupnom korisnom površinom poda većom od 1 000 m^2 trebalo obvezno procijeniti izvedivost primjene ugovora o energetskom učinku. To bi bio korak prema većem povjerenju u poduzeća za energetske usluge i prema povećavanju broja takvih projekata u budućnosti. ⇦

⇩ novo

(103) S obzirom na ambiciozne ciljeve za obnovu tijekom sljedećeg desetljeća u kontekstu Komunikacije Komisije Val obnove potrebno je proširiti ulogu neovisnih tržišnih posrednika, uključujući jedinstvene kontaktne točke ili slične mehanizme za podršku, kako bi se potaknuo razvoj tržišta i na strani ponude i na strani potražnje te promicali ugovori o energetskom učinku za obnovu privatnih i javnih zgrada. Lokalne energetske agencije mogle bi imati važnu ulogu u tome i prepoznavati i podržavati elemente koji bi to mogli olakšavati ili jedinstvene kontaktne točke.

(104) Još uvijek postoje velike regulatorne i neregulatorne prepreke za ugovaranje energetskog učinka u nekoliko država članica. Stoga je potrebno raditi na pitanjima dvosmislenosti u nacionalnim zakonodavnim okvirima, nedostatka stručnosti, posebno kad je riječ o postupcima javne nabave, i međusobno konkurentnim zajmovima i bespovratnim sredstvima.

(105) Države članice trebale bi nastaviti podupirati javni sektor u prihvaćanju ugovora o energetskom učinku tako što će se za njih izraditi obrasci u kojima će biti uzeti u obzir dostupne europske i međunarodne norme, smjernice za javne natječaje i Vodič za statističku obradu ugovora o energetskom učinku[92], koji su Eurostat i Europska investicijska banka objavili u svibnju 2018. i u kojem su obradili kako se postupa s ugovorima o energetskom učinku u računima države, a koji je omogućio da se pristupi uklanjanju preostalih regulatornih prepreka tim ugovorima u državama članicama.

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 48. (prilagođeno)
⇨ novo

~~(106)~~ ⇨ Države članice poduzele su mjere za utvrđivanje i uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka. Međutim, ⇦ p~~P~~ostoji potreba za ~~prepoznavanjem i~~ ⇨ većim radom na ⇦ uklanjanju~~em~~ regulatornih i neregulatornih prepreka primjeni ugovora o energetskom učinku i ~~drugih~~ financijskih aranžmana s trećim osobama ~~za~~ ⇨ koji pomažu u postizanju ⇦ uštedu~~a~~ energije. Te prepreke uključuju računovodstvena pravila i prakse kojima se sprečava da se kapitalna ulaganja i godišnje financijske uštede proizišle iz mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti na odgovarajući način odražavaju u računovodstvenoj evidenciji za cjelokupni životni vijek ulaganja. ~~Na nacionalnoj bi razini također trebalo ukloniti prepreke obnovi postojećeg fonda nekretnina koje su posljedica podjele poticaja između različitih zainteresiranih sudionika.~~

⇩ novo

(107) Države su članice na temelju nacionalnih akcijskih planova za energetsku učinkovitost iz 2014. i 2017. izvijestile o napretku u uklanjanju regulatornih i neregulatornih

92 https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/8885635/guide_to_statistical_treatment_of_epcs_en.pdf

prepreka energetskoj učinkovitosti u pogledu suprotstavljenih interesa između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalnih uporabnih cjelina zgrade. Međutim, države članice trebale bi nastaviti s radom u tom smjeru i iskoristiti potencijal za energetsku učinkovitost u kontekstu statističkih podataka Eurostata za 2016. koji je vidljiv iz činjenice da više od četiri od deset Europljana živi u stanovima i da su više od tri od deset Europljana najmoprimci.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 49. (prilagođeno)
⇨ novo

(108) Države članice i regije trebalo bi poticati da u potpunosti iskoriste ⇨ europske fondove dostupne u VFO-u i u NextGenerationEU-u, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost, ⇦ ~~strukturne fondove i Kohezijski~~ fond ⌦ ove kohezijske politike ⌫ ⇨ , Fond za ruralni razvoj i Fond za pravednu tranziciju, te financijske instrumente i tehničku pomoć dostupne u okviru InvestEU-a, ⇦ kako bi potaknule ⇨ privatna i javna ⇦ ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti. Ulaganjem u energetsku učinkovitost može se doprinijeti gospodarskom rastu, zapošljavanju, inovacijama i smanjenju energetskog siromaštva u kućanstvima, čime se ostvaruje pozitivan doprinos gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji ⇨ i zelenom oporavku ⇦ . Područja koja bi se mogla financirati uključuju mjere ~~za poboljšanje~~ energetske učinkovitosti u javnim zgradama i stambenim jedinicama te osiguravanje novih vještina za poticanje zapošljavanja u sektoru energetske učinkovitosti. ⇨ Komisija će se pobrinuti za sinergije među instrumentima financiranja, a posebno fondovima s podijeljenim upravljanjem i s izravnim upravljanjem (kao što su programi sa središnjim upravljanjem: Obzor Europa ili LIFE), kao i među bespovratnim sredstvima, zajmovima i tehničkom pomoći da bi se potpuno postigao njihov učinak poluge na privatno financiranje i njihov učinak na postizanje ciljeva politike energetske učinkovitosti. ⇦

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 50. (prilagođeno)

(109) S ciljem ostvarivanja ciljeva ove Direktive, države članice trebale bi poticati uporabu instrumenata financiranja. Takvi bi instrumenti financiranja mogli uključivati financijske doprinose i novčane kazne za neispunjavanje određenih odredaba ove Direktive, sredstva izdvojena za energetsku učinkovitost u skladu s člankom 10. stavkom 3. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[93], sredstva izdvojena za energetsku učinkovitost u ⌦ europskim fondovima i programima ⌫ ~~višegodišnjem financijskom okviru, posebno u Kohezijskom fondu, strukturnim fondovima i fondovima za ruralni razvoj,~~ te posebne europske financijske instrumente kao što je Europski fond za energetsku učinkovitost.

---

93 Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 51.

(110) Instrumenti financiranja mogli bi se, prema potrebi, temeljiti na sredstvima izdvojenima za energetsku učinkovitost iz projektnih obveznica Unije, sredstvima izdvojenima za energetsku učinkovitost iz Europske investicijske banke i drugih europskih financijskih institucija, posebno Europske banke za obnovu i razvoj i Razvojne banke Vijeća Europe, sredstvima koja su financijskom polugom osigurale financijske institucije, nacionalnim sredstvima, uključujući putem stvaranja regulatornih i fiskalnih okvira za poticanje provedbe inicijativa i programa za povećanje energetske učinkovitosti i prihodima od dodijeljenih godišnjih emisija u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[94].

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 52.

(111) Instrumenti financiranja mogli bi posebno upotrebljavati navedene doprinose, sredstva i prihode za omogućavanje i poticanje privatnih kapitalnih ulaganja, oslanjajući se posebno na institucionalne ulagatelje i istodobno se za dodjelu sredstava koristeći kriterijima kojima se osigurava ostvarivanje okolišnih i socijalnih ciljeva, mogli bi upotrebljavati inovativne mehanizme financiranja (npr. kreditna jamstva za privatni kapital, kreditna jamstva za poticanje ugovora o energetskom učinku, bespovratna sredstva, subvencionirane kredite i posebne kreditne linije, sustave financiranja treće osobe) kojima se smanjuju rizici projekata za energetsku učinkovitost i omogućuju troškovno učinkovite radove obnove čak i među kućanstvima s niskim i srednjim prihodima te bi mogli biti povezani s programima ili agencijama koje će objedinjavati i ocjenjivati ~~kakvoću~~kvalitetu projekata za uštedu energije, pružati tehničku pomoć, promicati tržište energetskih usluga i doprinositi stvaranju potražnje za energetskim uslugama kod potrošača.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 53.

(112) Instrumenti financiranja mogli bi također osigurati odgovarajuća sredstva za podupiranje programa osposobljavanja i certifikacije kojima se poboljšavaju i akreditiraju vještine za energetsku učinkovitost, mogli bi osigurati sredstva za istraživanje, demonstraciju i ubrzavanje primjene tehnologija za proizvodnju energije na maloj i mikrorazini te optimizaciju priključivanja takvih generatora na mrežu, mogli bi biti povezani s programima mjera za promicanje energetske učinkovitosti u svim stambenim objektima radi sprečavanja energetskog siromaštva i poticanja najmodavaca koji iznajmljuju stambene objekte da svoje nekretnine učine energetski što učinkovitijima, mogli bi osigurati odgovarajuća sredstva za podupiranje socijalnog dijaloga i postavljanje standarda s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti i osiguravanja dobrih uvjeta rada te zdravlja i sigurnosti na radu.

[94] Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 54.
⇨ novo

(113) Raspoloživi ⇨ programi financiranja, ⇦ financijski instrumenti i inovativni mehanizmi financiranja Unije trebali bi se upotrebljavati za praktičnu primjenu cilja poboljšanja energetskih svojstava zgrada javnih tijela. S tim u vezi, države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od dodijeljenih godišnjih emisija u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ za razvoj takvih mehanizama na dobrovoljnoj osnovi i uzimajući u obzir nacionalna proračunska pravila.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 55.
(prilagođeno)

(114) Pri provedbi cilja ~~povećanja~~ energetske učinkovitosti ~~za 20 %~~ Komisija ~~će morati~~ ⌦ bi trebala ⌫ pratiti učinak ~~novih~~ ⌦ relevantnih ⌫ mjera na Direktivu 2003/87/EZ o uspostavi sustava Unije za trgovanje emisijskim jedinicama kako bi se održali poticaji u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama kojima se nagrađuju ulaganja s niskim emisijama ugljika i pripremaju sektori iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama za inovacije potrebne u budućnosti. Komisija će morati pratiti učinak na one industrijske sektore koji su izloženi znatnom riziku od istjecanja ugljika kako je utvrđeno u Odluci Komisije 2014/746/EU[95] ~~Odluci Komisije 2010/2/EU od 24. prosinca 2009. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, popisa sektora i podsektora koji se smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika~~[96] kako bi se osiguralo da se ovom Direktivom promiče i ne sprečava razvoj tih sektora.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 56.
(prilagođeno)

~~Direktivom 2006/32/EZ od država članica zahtijeva se da usvoje i nastoje ostvariti opći nacionalni okvirni cilj uštede energije za 9 % do 2016. koji se treba dosegnuti uspostavljanjem energetskih usluga i drugih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti. U toj je direktivi navedeno da nakon drugog plana za energetsku učinkovitost koji su usvojile države članice slijede, ako je primjereno i prema potrebi, prijedlozi Komisije za dodatne mjere, uključujući produljenje razdoblja primjene ciljeva. Ako je u izvješću zaključeno da nije postignut dovoljan napredak u ostvarivanju okvirnih nacionalnih ciljeva utvrđenih tom direktivom, ti se prijedlozi trebaju odnositi na razinu i prirodu ciljeva. U procjeni učinka priloženoj ovoj Direktivi utvrđeno je da države članice ostvaruju cilj od 9 % prema planu, što je bitno manje ambiciozno od naknadno usvojenog cilja uštede energije za 20 % do 2020., i stoga nema potrebe za rješavanjem pitanja u vezi s razinom ciljeva.~~

95 Odluka Komisije 2014/746/EU od 27. listopada 2014. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, popisa sektora i podsektora koji se smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika, za razdoblje od 2015. do 2019. (SL L 308, 29.10.2014., str. 114.).

96 ~~SL L 1, 5.1.2010., str. 10.~~

~~🡻 2012/27/EU uvodna izjava 57. (prilagođeno)~~

~~Program Inteligentna energija za Europu uspostavljen Odlukom br. 1639/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o uspostavljanju Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije (2007. - 2013.)[97] ključan je za stvaranje povoljnog okruženja za pravilnu provedbu politika Unije o održivoj energiji uklanjanjem tržišnih prepreka, kao što su nedovoljna svijest i kapaciteti sudionika na tržištu i institucija, te nacionalnih tehničkih ili administrativnih prepreka pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta energije ili nerazvijenih tržišta rada radi suočavanja s izazovom niskougljičnog gospodarstva. Mnoge od tih prepreka još su uvijek relevantne.~~

~~🡻 2012/27/EU uvodna izjava 58. (prilagođeno)~~

~~Kako bi se iskoristio značajan potencijal za uštedu energije koji imaju proizvodi povezani s energijom, trebalo bi ubrzati i proširiti provedbu Direktive 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda povezanih s energijom[98] i Direktive 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu[99]. Prednost bi se trebala dati proizvodima s najvećim potencijalom za uštedu energije kako je utvrđeno u Radnom planu za ekološki dizajn i, prema potrebi, reviziji postojećih mjera.~~

~~🡻 2012/27/EU uvodna izjava 59. (prilagođeno)~~

~~Kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima države članice mogu odrediti zahtjeve energetskih svojstava na temelju Direktive 2010/31/EU uz poštovanje Direktive 2009/125/EZ i njezinih provedbenih mjera, Direktivu 2009/125/EZ trebalo bi izmijeniti na odgovarajući način.~~

~~🡻 2018/2002 uvodna izjava 36. (prilagođeno)~~
~~⇨ novo~~

(115) Mjere država članica trebalo bi poduprijeti dobro osmišljenim i učinkovitim financijskim instrumentima Unije ~~, poput europskih strukturnih i investicijskih fondova, Europskog fonda za strateška ulaganja~~ ⌦ u okviru programa InvestEU ⌫ te financiranjem Europske investicijske banke (EIB) i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD), kojima bi se trebala podupirati ulaganja u energetsku učinkovitost u svim fazama energetskog lanca i upotrebljavati sveobuhvatnu analizu troškova i koristi ~~s pomoću~~ prema model~~a~~u diferenciranih diskontnih stopa. Financijska potpora trebala

97 ~~SL L 310, 9.11.2006., str. 15.~~
98 ~~SL L 285, 31.10.2009., str. 10.~~
99 ~~SL L 153, 18.6.2010., str. 1.~~

bi biti usmjerena na troškovno učinkovite metode za povećanje energetske učinkovitosti, što bi dovelo do smanjenja energetske potrošnje. EIB i EBRD trebali bi, zajedno s nacionalnim razvojnim bankama, osmišljavati, stvarati i financirati programe i projekte prilagođene sektoru učinkovitosti, među ostalim za energetski siromašna kućanstva.

⇩ novo

(116) Međusektorsko pravo predstavlja čvrstu osnovu za zaštitu potrošača u pogledu širokog raspona postojećih energetskih usluga te će se vjerojatno dalje razvijati. Međutim, trebalo bi jasno utvrditi određena osnovna ugovorna prava kupaca. Potrošačima bi trebale biti dostupne jasne i nedvosmislene informacije o njihovim pravima u pogledu sektora energetike.

(117) Bolja zaštita potrošača jamči se dostupnošću učinkovitih neovisnih mehanizama za izvansudsko rješavanje sporova svim potrošačima, kao što je pravobranitelj za energetiku, tijelo za zaštitu potrošača ili regulatorno tijelo. Države članice trebale bi stoga uvesti brze i djelotvorne postupke za obradu pritužbi.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 38. (prilagođeno)
⇨ novo

(118) Kako bi se mogla ocijeniti djelotvornost ⌦ ove ⌫ Direktive ~~2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom,~~ trebalo bi uvesti zahtjev za provedbom općeg preispitivanja ⌦ ove D ⌫~~te d~~irektive i podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače ~~2024~~ ⇨ 2027 ⇦ . To bi ~~se~~ preispitivanje trebalo ~~provesti nakon globalnog pregleda stanja 2023. u okviru Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime kako bi se~~ omogućiloti ~~uvođenje~~ potrebniha usklađivanja s tim ~~postupkom~~, uzimajući usto u obzir gospodarska kretanja i razvoj događaja u pogledu inovacija.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 39. (prilagođeno)

(119) Lokalnim i regionalnim tijelima trebalo bi dati vodeću ulogu u razvoju i osmišljavanju, provedbi i procjeni mjera iz ⌦ ove ⌫ Direktive ~~2012/27/EU~~ kako bi se na odgovarajući način mogla baviti posebnim ~~značajkama~~obilježjima svoje klime, kulture i društva.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 40. (prilagođeno)
⇨ novo

(120) S obzirom na tehnološki napredak i rastući udio obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije trebalo bi preispitati zadani koeficijent za uštede električne energije u kWh kako bi se uzele u obzir promjene faktora primarne energije za električnu energiju ⇨ i ostale nositelje energije ⇦ . Izračuni koji odražavaju kombinaciju izvora energije faktora primarne energije za električnu energiju temelje se na godišnjim prosječnim vrijednostima. Za proizvodnju električne i toplinske energije iz nuklearnih izvora upotrebljava se metoda izračuna na temelju „fizičkog udjela

energije”, ~~dok se~~ a za proizvodnju električne i toplinske energije iz fosilnih goriva i biomase upotrebljava se metoda na temelju „učinkovitosti tehničke konverzije”. Za negorivu obnovljivu energiju metoda je izravni ekvivalent na temelju pristupa „ukupne primarne energije”. Za izračun udjela primarne energije za električnu energiju ~~pri~~iz kogeneracij~~i~~e primjenjuje se metoda utvrđena u Prilogu II. ⌦ ovoj ⌫ Direktivi ~~2012/27/EU~~. Međutim, upotrebljava se prosječni položaj na tržištu, a ne marginalni. Za negorive obnovljive izvore energije pretpostavlja se učinkovitost konverzije 100 %, za geotermalne elektrane 10 %, a za nuklearne elektrane 33 %. Izračun ukupne učinkovitosti za kogeneraciju temelji se na najnovijim podacima Eurostata. U pogledu granica sustava faktor primarne energije iznosi 1 za sve izvore energije. Vrijednost faktora primarne energije odnosi se na 2018. i temelji se na interpoliranim podacima iz najnovije verzije referentnog scenarija PRIMES za 2015. i 2020. te prilagođava podacima Eurostata do 2016. Analizom su obuhvaćene države članice i Norveška. Podaci za Norvešku temelje se na podacima ~~Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju~~ ⌦ ENTSO-E-a ⌫ .

🡻 2018/2002 uvodna izjava 41.

(121) Uštede energije koje proizlaze iz provedbe prava Unije ne bi se smjele iskazati, osim ako proizlaze iz mjere kojom se premašuje minimum propisan u dotičnom pravnom aktu Unije, bilo da je riječ o postavljanju ambicioznijih zahtjeva u pogledu energetske učinkovitosti na razini država članica ili povećanju primjene mjere. Zgrade predstavljaju znatan potencijal za dodatno povećanje energetske učinkovitosti, a obnova zgrada zajedno s ekonomijom razmjera bitan je i dugoročan element u povećanju uštede energije. Potrebno je stoga pojasniti da je svaku uštedu energije koja proizlazi iz mjera za promicanje obnove postojećih zgrada moguće iskazati ako je premašila uštedu do koje bi i inače došlo da nema te mjere politike i ako država članica dokaže da je stranka obveznica, stranka sudionica ili ovlaštena stranka doista doprinijela ostvarivanju uštede energije koja se iskazuje.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 42. (prilagođeno)

(122) U skladu sa strategijom energetske unije i načelima bolje izrade zakonodavstva trebalo bi dati veću važnost propisima o praćenju i provjeri za provedbu sustavâ obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera politike, uključujući zahtjev da se provjeri statistički reprezentativan uzorak mjera. U ⌦ ovoj ⌫ Direktivi ~~2012/27/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom,~~ „statistički značajan udio i reprezentativan uzorak mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti” trebalo bi se tumačiti na način da je potrebno utvrditi dio statističke populacije dotičnih mjera za uštedu energije tako da on točno odražava cjelokupnu populaciju svih mjera za uštedu energije, čime se omogućuje donošenje dovoljno pouzdanih zaključaka u vezi s povjerenjem u sveukupne mjere.

🡻 2018/2002 uvodna izjava 43. (prilagođeno)
⇨ novo

(123) Energijom proizvedenom na ili u zgradama ~~s pomoću~~ tehnologijama za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora smanjuje se količina energije dobivene iz fosilnih

goriva. Smanjenje potrošnje energije i upotreba energije iz obnovljivih izvora u zgradarstvu važne su mjere za smanjenje energetske ovisnosti Unije i emisija stakleničkih plinova, posebno s obzirom na ambiciozne klimatske i energetske ciljeve utvrđene do 2030. kao i globalnu obvezu preuzetu u kontekstu Pariškog sporazuma. Za potrebe svoje ⌦ kumulativne ⌫ obveze uštede energije~~,~~ države članice mogu~~, kako bi ispunile svoju obvezu kumulativne uštede energije,~~ uzeti u obzir~~, ako je to primjenjivo,~~ uštedu energije nastalu ⇨ mjerama politike kojima se promiču ⇦ ~~proizvodnjom~~ ⇨ tehnologije ⇦ obnovljive energije ~~na ili u zgradama za vlastite potrebe~~ kako bi ostvarile potrebne uštede energije ⇨ u skladu s metodologijom izračuna iz ove Direktive ⇦ . ⇨ Energetske uštede iz mjera politike koje se odnose na korištenje izravnog izgaranja fosilnih goriva ne bi se trebale uračunavati. ⇦

⇩ novo

(124) Neke od promjena uvedenih ovom Direktivom mogle bi zahtijevati naknadnu izmjenu Uredbe (EU) 2018/1999 kako bi se osiguralo da ta dva pravna akta budu dosljedna. Nove odredbe, uglavnom povezane s određivanjem nacionalnih doprinosa, mehanizmima za rješavanje nedosljednosti i obvezama izvješćivanja, trebale bi se racionalizirati i prenijeti u tu uredbu nakon njezine izmjene. Neke odredbe Uredbe (EU) 2018/1999 možda bi trebalo preispitati s obzirom na promjene predložene u ovoj Direktivi. Zbog dodatnih zahtjeva za izvješćivanje i praćenje ne bi trebali nastati novi paralelni sustavi izvješćivanja, nego bi bili dio postojećeg okvira za praćenje i izvješćivanje iz Uredbe (EU) 2018/1999.

(125) Da bi pomogla provedbi ove Direktive u praksi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, Komisija bi putem internetske platforme trebala i dalje podržavati razmjenu iskustava o praksi, mjerilima, umrežavanju i inovativnim praktičnim rješenjima.

🡻 2012/27/EU uvodna izjava 60. (prilagođeno)

~~Budući da cilj ove Direktive, odnosno ostvarivanje cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije za 20 % do 2020. i otvaranje puta prema daljnjim poboljšanjima energetske učinkovitosti nakon 2020., ne mogu dostatno ostvariti države članice bez poduzimanja dodatnih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, nego se može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.~~

🡻 2018/2002 uvodna izjava 45. (prilagođeno)
⇨ novo

(126) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno ostvarivanje cilj~~ev~~a energetske učinkovitosti ~~od 20 % do 2020. i najmanje 32,5 % do 2030.~~ i utiranje puta daljnjim poboljšanjima energetske učinkovitosti ~~nakon tih datuma,~~ ⇨ i prema klimatskoj neutralnosti, ⇦ ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinka djelovanja~~,~~ oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije~~,~~ Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 61. (prilagođeno)

(127) Kako bi se omogućila prilagodba tehničkom napretku i promjenama u distribuciji izvora energije, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora u funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji u vezi s preispitivanjem usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti utvrđenih na temelju ⊠ ove ⊠ Direktive ~~2004/8/EZ~~ i u vezi s vrijednostima, metodama izračunavanja, zadanim koeficijentom primarne energije i zahtjevima iz prilogâ ovoj Direktivi. ~~Posebno je važno da Komisija obavi odgovarajuća savjetovanja tijekom pripremnog dijela posla, također i na stručnoj razini. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati istovremeni, pravodobni i odgovarajući prijenos relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 37. (prilagođeno)

(128) ~~Kako bi se omogućilo da se prilozi Direktivi 2012/27/EU i usklađene referentne vrijednosti ažuriraju, potrebno je proširiti delegiranje ovlasti koje su dodijeljene Komisiji.~~ Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva[100] od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad~~a~~ i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 62.

(129) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije~~[101].

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 63. (prilagođeno)

~~Sve materijalne odredbe direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ trebalo bi staviti izvan snage osim članka 4. stavaka od 1. do 4. Direktive 2006/32/EZ i njezinih priloga I., III. i IV. Navedene potonje odredbe trebale bi se nastaviti primjenjivati do roka za ostvarivanje cilja od 9 %.~~

[100] SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

[101] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

~~Trebalo bi izbrisati članak 9. stavke 1. i 2. Direktive 2010/30/EU kojim je predviđena obveza da države članice nastoje nabavljati samo proizvode najvišeg razreda energetske učinkovitosti.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 64. (prilagođeno)

~~Obveza prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebala bi se ograničiti na one odredbe koje predstavljaju značajnu promjenu u usporedbi s direktivama 2004/8/EZ i 2006/32/EZ. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz tih direktiva.~~

⇩ novo

(130) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjom direktivom. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz te prijašnje direktive.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 65. (prilagođeno)
⇨ novo

(131) Ov~~om se~~a Direktiv~~om~~a ~~ne bi smjele dovoditi u pitanje~~ ⇨ ne utječe na ⇦ obveze država članica u vezi s rokovima za prijenos direktiva ⌦ utvrđenih u dijelu B Priloga XV. ⌫ ~~2004/8/EZ i 2006/32/EZ~~ u nacionalno pravo~~ i njihovu primjenu~~.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 66. (prilagođeno)

~~U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjem od 28. rujna 2011., države članice obvezale su se u opravdanim slučajevima obavijesti o mjerama za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo priložiti jedan ili više dokumenata kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U vezi s ovom Direktivom, zakonodavac smatra prenošenje takvih dokumenata opravdanim,~~

↓ 2012/27/EU

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE, DEFINICIJE I CILJEVI ~~POVEĆANJA~~ ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Članak 1.

Predmet i područje primjene

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 1. (prilagođeno)
⇨ novo

1. Ovom se Direktivom uspostavlja zajednički okvir mjera za promicanje energetske učinkovitosti unutar Unije kako bi se osiguralo postizanje ~~glavnih~~ ciljeva energetske učinkovitosti Unije ~~od 20 % za 2020. i njezih glavnih ciljeva u pogledu energetske učinkovitosti od najmanje 32,5 % do 2030.~~ ~~te se utire put~~ ⌦ i omogućavaju ⌫ daljnjima poboljšanjima energetske učinkovitosti ~~nakon tih datuma~~.

Ovom se Direktivom utvrđuju pravila čija je namjena ⇨ prioritetna primjena energetske učinkovitosti u svim sektorima, ⇦ uklanjanje prepreka na tržištu energije i prevladavanje tržišnih nedostataka koji ograničavaju učinkovitost u opskrbi energijom i njezinoj ~~uporabi~~u korištenju. ~~te se~~ ⌦ Njome se također ⌫ predviđa utvrđivanje okvirnih nacionalnih ~~ciljeva energetske učinkovitosti i~~ doprinosa ⌦ energetskoj učinkovitosti ⌫ za ~~2020. i~~ 2030.

Ovom se Direktivom doprinosi provedbi načela energetska učinkovitost na prvom mjestu ⇨ , čime se pridonosi Uniji kao uključivom, pravednom i prosperitetnom društvu s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom ⇦ .

↓ 2012/27/EU

2. Zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi minimalni su zahtjevi i ne sprečavaju države članice da zadrže ili uvedu strože mjere. Takve su mjere u skladu s pravom Unije. Ako su nacionalnim zakonodavstvom predviđene strože mjere, država članica obavješćuje Komisiju o tom zakonodavstvu.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „energija” znači svi oblici energenata, goriva, toplinske energije, obnovljive energije, električne energije ili bilo koji drugi oblik energije kako je definirano u članku 2. točki (d) Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 22. listopada 2008. o energetskoj statistici~~[102];

⇩ novo

2. „energetska učinkovitost na prvom mjestu” znači „energetska učinkovitost na prvom mjestu” kako je definirana u članku 2. točki 18. Uredbe (EU) 2018/1999;

3. „energetski sustav” znači sustav prvenstveno osmišljen za pružanje energetskih usluga kako bi se ispunila potražnja sektora krajnje potrošnje za energijom u obliku topline, goriva i električne energije.

[102] Uredba (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetskoj statistici (SL L 304, 14.11.2008., str. 1.).

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

42. „potrošnja primarne energije” znači bruto ⇨ dostupna energija ⇦ ~~kopnena potrošnja~~ bez ⇨ međunarodnih pomorskih spremnika, ⇦ neenergetsk⇨ e krajnje potrošnje ⇦ ~~og korištenja~~ ⇨ i okolne topline ⇦ ;

53. „krajnja potrošnja energije” znači cjelokupna energija kojom se opskrbljuju industrija, promet ⇨ (uključujući potrošnju energije u međunarodnom zračnom prometu) ⇦ , kućanstva, ⇨ javne i privatne ⇦ usluge, ~~i~~ poljoprivreda ⇨ , šumarstvo, ribarstvo i drugi krajnji korisnici (krajnji potrošači energije). Isključeni su potrošnja energije u međunarodnim pomorskim spremnicima, okolna toplina i isporuke sektoru pretvorbe, energetski sektor i gubici zbog prijenosa i distribucije (primjenjuju se definicije iz Priloga A Uredbi (EZ) br. 1099/2008) ⇦ ~~Isključena je isporuka sektoru za pretvorbu energije i samoj energetskoj industriji;~~

64. „energetska učinkovitost” znači omjer između ostvarenog učinka, usluge, robe ili energije i utroška energije;

75. „ušteda energije” znači količina uštođene energije utvrđena mjerenjem i/ili procjenjivanjem potrošnje prije i nakon provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, uz osiguravanje normalizacije vanjskih uvjeta koji utječu na potrošnju energije;

86. „poboljšanje energetske učinkovitosti” znači povećanje energetske učinkovitosti kao rezultat promjena u tehnologiji, ponašanju i/ili gospodarstvu;

97. „energetska usluga” znači fizička korist, prednost ili dobro dobiveno iz kombinacije energije s energetski učinkovitom tehnologijom ili djelovanjem, koje može uključivati rad, održavanje i kontrolu potrebne za pružanje usluge, koja se pruža na temelju ugovora i za koju je dokazano da u uobičajenim okolnostima dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti koja se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti ili do ušteda primarne energije;

108. „javna tijela” znači „javni naručitelji” kako je definirano u Direktivi 2014/24/EU~~2004/18/EZ~~ Europskog parlamenta i Vijeća[103] ~~od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama~~[104];

~~9. „središnja vlast” znači svi administrativni odjeli s nadležnošću na cijelom državnom području države članice;~~

1110. „ukupna korisna površina poda” znači površina poda zgrade ili dijela zgrade u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutarnjih klimatskih uvjeta;

---

103 Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

104 ~~SL L 134, 30.4.2004., str. 114.~~

⇩ novo

12. „javni naručitelji” znači javni naručitelji u skladu s definicijama iz članka 6. stavka 1. Direktive 2014/23/EU, članka 2. stavka 1. Direktive 2014/24/EU i članka 3. stavka 1. Direktive 2014/25/EU;

13. „naručitelji” znači naručitelji u skladu s definicijama iz Direktive 2014/23/EU, Direktive 2014/24/EU odnosno Direktive 2014/25/EU;

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

14~~11~~. „sustav gospodarenja energijom” znači skup međusobno povezanih i djelujućih elemenata plana u kojem su određeni cilj povećanja energetske učinkovitosti i strategija za njegovo ostvarivanje⇨ , uključujući praćenje stvarne potrošnje energije, mjere poduzete za povećavanje energetske učinkovitosti i mjerenje ostvarenog napretka ⇦ ;

15~~12~~. „europska norma” znači norma koju je donio Europski odbor za normizaciju, Europski odbor za elektrotehničku normizaciju ili Europski institut za telekomunikacijske norme te koja je stavljena na raspolaganje za javnu uporabu;

16~~13~~. „međunarodna norma” znači norma koju je donijela Međunarodna organizacija za normizaciju te koja je stavljena na raspolaganje javnosti;

17~~14~~. „stranka obveznica” znači distributer energije ili poduzeće za maloprodaju energije ⇨ ili operator prijenosnog sustava ⇦ za koje je obvezujući nacionalni sustav obveze energetske učinkovitosti iz članka 8~~7~~.;

18~~15~~. „ovlaštena stranka” znači pravni subjekt na koji je vlada ili drugo javno tijelo prenijelo ovlasti za razvoj financijskog plana, njegovo upravljanje ili rad u ime vlade ili drugog javnog tijela;

19~~16~~. „stranka sudionica” znači poduzeće ili javno tijelo koje se obvezalo ostvariti određene ciljeve na temelju dobrovoljnog sporazuma ili je obuhvaćeno instrumentom nacionalne regulatorne politike;

20~~17~~. „provedbeno tijelo javne vlasti” znači tijelo na koje se primjenjuje javno pravo i koje je odgovorno za provedbu ili praćenje oporezivanja u području energetike ili emisija ugljika, financijskih planova i instrumenata, fiskalnih poticaja, standarda i normi, sustava označivanja energetske učinkovitosti, osposobljavanja ili obrazovanja;

21~~18~~. „mjera politike” znači regulatorni, financijski, fiskalni ili dobrovoljni instrument ili instrument za pružanje informacija koji je formalno uspostavljen i provodi se u državi članici s ciljem stvaranja okvira potpore, zahtjeva ili poticaja kojima se osigurava da sudionici na tržištu pružaju i kupuju energetske usluge i poduzimaju druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti;

22~~19~~. „pojedinačna mjera” znači mjera koja dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti koje se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti i koja se poduzima kao posljedica mjere politike;

23~~20~~. „distributer energije” znači fizička ili pravna osoba, uključujući operatora distribucijskog sustava, odgovorna za prijenos ili transport energije s ciljem njezine

isporuke krajnjim kupcima ili do distribucijskih stanica koje prodaju energiju krajnjim kupcima;

24~~21~~. „operator distribucijskog sustava” znači „operator distribucijskog sustava” kako je definiran u ⌦ članku 2. točki 29. ⌫ Direktivi~~ie~~ ~~2009/72/EZ~~ 2019/944⇨ kad je riječ o električnoj energiji, ⇦ odnosno ⌦ članku 2. točki 6. ⌫ Direktivi~~ie~~ 2009/73/EZ ⇨ kad je riječ o plinu ⇦ ;

25~~22~~. „poduzeće za maloprodaju energije” znači fizička ili pravna osoba koja prodaje energiju krajnjim kupcima;

26~~23~~. „krajnji kupac” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu krajnju potrošnju;

27~~24~~. „pružatelj energetskih usluga” znači fizička ili pravna osoba koja isporučuje energetske usluge ili ~~druge~~ usluge za poboljšanje energetske učinkovitosti u objektima ili prostorijama krajnjeg kupca;

28~~25~~. „energetski pregled” znači sustavni postupak stjecanja odgovarajućeg znanja o ~~postojećem~~ profilu potrošnje energije zgrade ili skupine zgrada, industrijskog ili komercijalnog procesa ili postrojenja ili privatne ili javne usluge, utvrđivanja i kvantificiranja troškovno učinkovitih mogućnosti ušteda energije⇨ , utvrđivanja potencijala za troškovno učinkovito korištenje ili proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ⇦ te izvješćivanja o rezultatima;

~~26.~~ ~~„mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači poduzeća kako je definirano u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća[105]; kategorija mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća sastoji se od poduzeća koja zapošljavaju manje od 250 osoba te čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna EUR ili čija godišnja bilanca stanja ne prelazi 43 milijuna EUR;~~

29~~27~~. „ugovor o energetskom učinku” znači ugovorni sporazum između korisnika i pružatelja mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, koji se provjerava i prati tijekom čitavog trajanja ugovora, pri čemu su ~~ulaganja~~ ~~(~~radovi, opskrba ili usluge~~)~~ za~~u~~ tu mjeru plaćeni~~a~~ s obzirom na ugovorom dogovorenu razinu poboljšanja energetske učinkovitosti ili drugi dogovoreni kriterij energetskog učinka, kao što je financijska ušteda;

30~~28~~. „pametni sustav mjerenja” ili „inteligentni sustav mjerenja” znači ~~elektronički sustav koji može mjeriti potrošnju energije pružajući više informacija od konvencionalnog brojila te prenositi i primati podatke koristeći se nekim oblikom elektroničke komunikacije~~ ⇨ „pametan sustav mjerenja” u skladu s definicijom iz Direktive (EU) 2019/944 ⇦ ;

31~~29~~. „operator prijenosnog sustava” znači „operator prijenosnog sustava” kako je definiran u ⌦ članku 2. točki 35. ⌫ Direktivi~~ie~~ (EU) 2019/944~~2009/72/EZ~~ odnosno „operator transportnog sustava” kako je definiran u Direktivi 2009/73/EZ ⇨ za električnu energiju odnosno plin ⇦ ;

---

105 ~~SL L 124, 20.5.2003., str. 36.~~

32~~30~~. „kogeneracija” znači istodobna proizvodnja toplinske i električne ili mehaničke energije u istom ~~postupku~~procesu;

33~~31~~. „ekonomski opravdana potražnja” znači potražnja koja ne prelazi potrebe za toplinom ili hlađenjem, a koja bi se inače u tržišnim uvjetima mogla zadovoljiti ~~postupcima~~procesima proizvodnje energije različitima od kogeneracije;

34~~32~~. „korisna toplina” znači toplinska energija proizvedena u ~~postupku~~procesu kogeneracije radi zadovoljavanja ekonomski opravdane potražnje za grijanjem ili hlađenjem;

35~~33~~. „električna energija iz kogeneracije” znači električna energija proizvedena u ~~postupku~~procesu povezanom s proizvodnjom korisne topline i obračunana u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu II~~I~~.;

36~~34~~. „visokoučinkovita kogeneracija” znači kogeneracija koja udovoljava kriterijima utvrđenim u Prilogu III~~II~~.;

37~~35~~. „cjelokupna učinkovitost” znači godišnji iznos proizvodnje električne i mehaničke energije i proizvodnje korisne topline podijeljen s gorivom utrošenim za toplinsku energiju proizvedenu u ~~postupku~~procesu kogeneracije i bruto proizvodnju električne i mehaničke energije;

38~~36~~. „omjer električne i toplinske energije” znači omjer između električne energije iz kogeneracije i korisne topline u isključivo kogeneracijskom pogonu, uz korištenje radnih podataka određene jedinice;

39~~37~~. „kogeneracijska jedinica” znači jedinica koja može raditi u kogeneracijskom pogonu;

40~~38~~. „mala kogeneracijska jedinica” znači kogeneracijska jedinica instaliranog kapaciteta manjeg od 1 MW_e;

41~~39~~. „mikrokogeneracijska jedinica” znači kogeneracijska jedinica najvećeg kapaciteta manjeg od 50 kW_e;

~~40. „stupanj izgrađenosti” znači omjer između površine poda zgrade i površine zemljišta na određenom području;~~

42~~41~~. „učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje” znači sustav centraliziranog grijanja ili hlađenja ~~koji upotrebljava najmanje 50 % obnovljive energije, 50 % otpadne topline, 75 % topline dobivene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i topline~~ ⇨ koji ispunjava kriterije utvrđene u članku 24. ⇦ ;

43~~42~~. „učinkovito grijanje i hlađenje” znači sustav grijanja i hlađenja koji, u odnosu na osnovni~~ishodišni~~ scenarij koji odražava uobičajenu situaciju, mjerljivo smanjuje utrošak primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava na troškovno učinkovit način, u skladu s procjenom iz analize troškova i koristi iz ove Direktive i uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju;

44~~43~~. „učinkovito individualno grijanje i hlađenje” znači sustav opskrbe za individualno grijanje i hlađenje koji u odnosu na učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje mjerljivo smanjuje utrošak neobnovljive primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava ili zahtijeva jednaki utrošak neobnovljive primarne energije, ali uz niže troškove, uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju;

⇩ novo

45. „podatkovni centar” znači struktura, ili skupina struktura, čija je namjena centralizirano smještanje, povezivanje i rad informatičke i mrežne telekomunikacijske opreme koja pruža usluge pohrane, obrade i prijenosa podataka, zajedno sa svim postrojenjima i infrastrukturama za distribuciju energije i kontrolu klimatizacije, s nužnim stupnjevima otpornosti i sigurnosti potrebnima za osiguravanje željene raspoloživosti usluge;

🡻 2012/27/EU
⇨ novo

4644. „preuređenje u značajnoj mjeri” znači preuređenje čiji troškovi prelaze 50 % troškova ulaganja za novu usporedivu jedinicu;

4745. „agregator” znači ~~pružatelj usluga potražnje koji kombinira više kratkotrajnih opterećenja potrošača za prodaju ili dražbu na organiziranim tržištima energije,~~ ⇨ isto što i „neovisni agregator” definiran u članku 2. točki 19. Direktive (EU) 2019/944 ⇦ ;

⇩ novo

49. „energetsko siromaštvo” znači da kućanstvu manjka pristup osnovnim energetskim uslugama na kojima se temelje pristojan životni standard i zdravlje, uključujući dostatnu količinu energije za odgovarajuće grijanje, hlađenje, rasvjetu i napajanje uređaja, u relevantnom nacionalnom kontekstu, postojećim socijalnim politikama i ostalim relevantnim politikama;

50. „krajnji korisnik” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za grijanje, hlađenje ili toplu vodu u kućanstvu za vlastitu krajnju uporabu, ili fizička ili pravna osoba koja boravi u pojedinačnoj zgradi ili samostalnoj uporabnoj jedinici u zgradi s više stanova ili višenamjenskoj zgradi koja se opskrbljuje grijanjem, hlađenjem ili toplom vodom u kućanstvu iz centralnog izvora, ali nema izravan ni pojedinačni ugovor s dobavljačem energije;

52. „suprotstavljeni interesi” znači da ne postoji pravedna i razumna raspodjela financijskih obveza i nagrada povezanih s ulaganjima u energetsku učinkovitost među akterima, npr. između vlasnika i najmoprimaca, ili između vlasnika različitih samostalnih uporabnih cjelina zgrade, ili između vlasnika i najmoprimaca ili različitih vlasnika zgrada s više stanova ili višenamjenskih zgrada.

Članak 3.

Načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu

1. U skladu s načelom energetska učinkovitost na prvom mjestu države članice dužne su se pobrinuti da se energetski učinkovita rješenja uzmu u obzir u odlukama o politikama, planiranju i velikim ulaganjima koje se odnose na sljedeće sektore:

(a) energetske sustave; i

(b) neenergetske sektore koji utječu na potrošnju energije i energetsku učinkovitost.

2. Države članice dužne su se pobrinuti da odgovarajući subjekti provjeravaju primjenu načela energetska učinkovitost na prvom mjestu u slučajevima u kojima su odluke o politikama, planiranju i ulaganjima podložne odobrenju i praćenju.

3. U primjeni načela energetska učinkovitost na prvom mjestu države članice:

(a) promiču i, ako je potrebna analiza troškova i koristi, osiguravaju primjenu metodologija troškova i koristi na temelju kojih je moguće primjereno procijeniti šire koristi rješenja energetske učinkovitosti iz društvene perspektive;

(b) navode subjekt odgovoran za praćenje primjene načela energetska učinkovitost na prvom mjestu i učinaka odluka o politikama, planiranju i ulaganjima na energetsku učinkovitost;

(c) izvješćuju Komisiju, u okviru integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999, o tome kako je načelo uzeto u obzir u nacionalnim i regionalnim odlukama o politikama, planiranju i velikim ulaganjima povezanima s nacionalnim i regionalnim energetskim sustavima.

↓ 2012/27/EU

Članak 4~~3~~.

Ciljevi ~~povećanja~~ energetske učinkovitosti

⇩ novo

1. Države članice moraju zajednički postići smanjenje potrošnje energije od barem 9 % u 2030. u odnosu na predviđanja iz referentnog scenarija iz 2020. tako da 2030. krajnja potrošnja energije u Uniji ne bude veća od 787 Mtoe i da potrošnja primarne energije u Uniji ne bude veća od 1 023 Mtoe[106].

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

2~~1~~. Svaka država članica određuje ~~okvirni~~ nacionaln~~i~~e ⇨ doprinose ⇦ ~~povećanja~~ energetsk~~e~~oj učinkovitosti za ~~na temelju~~ potrošnj~~e~~u primarne energije ~~ili~~ ⌦ i ⌫ krajnje ~~potrošnje~~ energije~~, uštede primarne ili krajnje energije ili energetskog intenziteta~~ ⇨ radi zajedničkog postizanja obvezujućeg cilja Unije utvrđenog u stavku 1 ⇦ . Države članice obavješćuju Komisiju o navedenim ~~ciljevima u skladu s člankom 24. stavkom 1. i Prilogom XIV. dijelom 1.~~ ⇨ doprinosima, zajedno s okvirnom putanjom za njihovo postizanje, u okviru ažuriranja

---

[106] Unijin cilj energetske učinkovitosti izvorno je zadan i izračunan uzimajući kao osnovni scenarij predviđanja za 2030. iz referentnog scenarija iz 2007. Zbog promjena Eurostatove metodologije za izračun energetske ravnoteže i poboljšanja kasnijih predviđanja iz modeliranja potrebno je promijeniti osnovni scenarij. Stoga se, koristeći isti pristup za definiranje cilja, tj. uspoređivanjem s budućim osnovnim predviđanjima, ambicioznost Unijina cilja energetske učinkovitosti za 2030. postavlja u odnosu na predviđanja za 2030. iz referentnog scenarija iz 2020., odražavajući nacionalne doprinose iz nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Unija će na temelju tako ažuriranog osnovnog scenarija trebati povećati ambicioznost za energetsku učinkovitost u 2030. za najmanje 9 % u odnosu na potrebnu razinu iz referentnog scenarija iz 2020. Novi način iskazivanja razine ambicioznosti Unijinih ciljeva ne utječe na stvarnu razinu koju je potrebno postići.

svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 te u okviru svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova kako su navedeni u članku 3. i člancima od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s tim člancima ⇦ . ~~Pritom~~Pri tome ⌦ države članice ⌫ ~~navedene ciljeve također iskazuju kao apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2020.~~ ⇨ koriste formulu iz Priloga I. ovoj Direktivi ⇦ i objašnjavaju kako i na temelju kojih podataka su izračunale ~~tu razinu~~ ⇨ te doprinose ⇦ .

⇩ novo

Države članice također dostavljaju udjele potrošnje energije u sektorima krajnjih korisnika, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 1099/2008 o energetskoj statistici, uključujući sektore industrije, domaćinstava, usluga i prometa, u svojim nacionalnim doprinosima energetskoj učinkovitosti. Navode se i predviđanja za potrošnju energije u sektoru informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT).

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

⌦ U ⌫ ~~Pri~~ određivanju navedenih ~~ciljeva~~ ⇨ doprinosa ⇦ države članice uzimaju u obzir:

🡻 2013/12/EU čl. 1. i Prilog, točka a
⇨ novo

(a) da potrošnja energije u Uniji ⇨ 2030 ⇦ ~~2020~~. ne smije biti veća od ~~1 483~~ ⇨ 787 Mtoe krajnje energije ili veća od 1 023 ⇦ Mtoe primarne energije~~, odnosno 1 086 Mtoe krajnje energije~~;

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)

(b) mjere predviđene ovom Direktivom;

~~(c) mjere usvojene s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva uštede energije donesenih u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2006/32/EZ; i~~

(c~~d~~) druge mjere za poticanje energetske učinkovitosti u državama članicama i na razini Unije;~~.~~

~~Pri određivanju navedenih ciljeva države članice mogu također uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije kao što su:~~

⇩ novo

(d) sve relevantne faktore koji utječu na nastojanja u području učinkovitosti, kao što su:

i. zajednička razina ambicioznosti potrebna da se postignu klimatski ciljevi;

ii. ravnopravna raspodjela nastojanja u cijeloj Uniji;

iii. energetski intenzitet gospodarstva;

↓ 2012/27/EU

iv.~~(a)~~ preostali troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije;

⇩ novo

(e) ostale nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju energije, a posebno:

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

i.~~(b)~~ razvoj i predviđanja u vezi s BDP-om;

ii.~~(c)~~ promjene u izvozu i uvozu energije ⇨ , promjene u strukturi izvora energije i uvođenje novih održivih goriva ⇦ ;

iii.~~(d)~~ razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljika;

iv. dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrija.

~~(e)~~ ~~pravodobno djelovanje.~~

↓ 2013/12/EU članak 1. i Prilog, točka b (prilagođeno)

~~2. Komisija do 30. lipnja 2014. procjenjuje ostvareni napredak i vjerojatnost da će Unija ostvariti potrošnju energije od najviše 1483 Mtoe primarne energije i/ili najviše 1086 Mtoe krajnje energije u 2020.~~

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

~~3. Pri provedbi preispitivanja iz stavka 2. Komisija:~~

~~(a) zbraja nacionalne okvirne ciljeve povećanja energetske učinkovitosti koje su dostavile države članice;~~

~~(b) procjenjuje može li se zbroj tih ciljeva smatrati pouzdanim pokazateljem ostvaruje li se cilj na razini cijele Unije prema planu, uzimajući u obzir ocjenu prvog godišnjeg izvješća u skladu s člankom 24. stavkom 1. i ocjenu nacionalnih akcijskih planova za energetsku učinkovitost u skladu s člankom 24. stavkom 2.;~~

~~(c) uzima u obzir dopunsku analizu proizišlu iz:~~

~~i. procjene napretka u potrošnji energije te u potrošnji energije u odnosu na gospodarsku aktivnost na razini Unije, uključujući napredak u učinkovitosti opskrbe energijom u državama članicama koje svoje nacionalne okvirne ciljeve temelje na krajnjoj potrošnji energije ili uštedi krajnje energije, uključujući napredak zbog usklađivanja navedenih država članica s poglavljem III. ove Direktive;~~

~~ii. rezultata oblikovanja modela u odnosu na buduća kretanja u potrošnji energije na razini Unije;~~

↓ 2013/12/EU članak 1. i Prilog, točka c (prilagođeno)

~~(d) uspoređuje rezultate iz točaka od (a) do (c) s količinom potrošene energije potrebne kako u 2020. potrošnja energije ne bi prelazila 1 483 Mtoe primarne energije i/ili 1 086 Mtoe krajnje energije.~~

↓ 2019/504 članak 1.

~~5. Svaka država članica određuje okvirne nacionalne doprinose energetskoj učinkovitosti za ostvarivanje ciljeva Unije do 2030. iz članka 1. stavka 1. ove Direktive u skladu s člancima 4. i 6. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[107]. Pri utvrđivanju tih doprinosa države članice uzimaju u obzir da potrošnja energije Unije u 2030. ne smije iznositi više od 1 128 Mtoe primarne energije i/ili do 846 Mtoe krajnje energije. Države članice obavješćuju Komisiju o tim doprinosima u okviru svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova kako je navedeno i u skladu s postupkom iz članka 3. i članaka od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999.~~

⇩ novo

3. Ako Komisija na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 3. Uredbe (EU) 2018/1999 zaključi da nije ostvaren dovoljan napredak u postizanju doprinosa energetskoj učinkovitosti, države članice koje su iznad svojih okvirnih putanja iz stavka 2. ovog članka dužne su se pobrinuti za provođenje dodatnih mjera u roku od godine dana od datuma primanja Komisijine ocjene kako bi sustigle zaostatke u postizanju svojih doprinosa energetskoj učinkovitosti. Te dodatne mjere uključuju, među ostalim, sljedeće:

(a) nacionalne mjere kojima se postiže dodatna ušteda energije, među ostalim veću pomoć u razvoju projekata za provedbu mjera ulaganja u energetsku učinkovitost;

(b) povećavanje obveze uštede energije utvrđene u članku 8.;

(c) prilagođavanje obveze za javni sektor;

(d) dobrovoljni financijski doprinos Nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost iz članka 25. ili nekom drugom instrumentu financiranja specijaliziranom za energetsku učinkovitost, pri čemu godišnji financijski doprinosi moraju biti jednaki ulaganjima potrebnima za postizanje okvirne putanje.

Ako je država članica iznad okvirne putanje iz stavka 2. ovog članka, ona mora u svoje integrirano nacionalno energetsko i klimatsko izvješće o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 uvrstiti objašnjenje kako će riješiti nedosljednost radi postizanja svojeg nacionalnog doprinosa energetskoj učinkovitosti.

~~[107] Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).~~

Komisija ocjenjuje jesu li nacionalne mjere iz ovog stavka dovoljne da se postignu Unijini ciljevi energetske učinkovitosti. Ako se zaključi da nacionalne mjere nisu dovoljne, Komisija, prema potrebi, predlaže mjere i izvršava svoje ovlasti na razini Unije osobito kako bi osigurala ostvarivanje Unijinih ciljeva energetske učinkovitosti za 2030.

4. Komisija je dužna do 31. prosinca 2026. ocijeniti sve metodološke promjene u podacima dostavljenima na temelju Uredbe (EZ) br. 1099/2008 o energetskoj statistici, u metodologiji za izračun energetske bilance i u energetskim modelima za europsku potrošnju energije te, prema potrebi, predložiti tehničke računske prilagodbe Unijinih ciljeva za 2030. radi očuvanja razine ambicioznosti utvrđene u stavku 1. ovog članka.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 2.

~~6. Komisija ocjenjuje glavne ciljeve energetske učinkovitosti Unije za 2030. utvrđene u članku 1. stavku 1. kako bi do 2023. podnijela zakonodavni prijedlog za povećanje tih ciljeva u slučaju znatnih smanjenja troškova koje proizlaze iz gospodarskih ili tehnoloških postignuća ili, prema potrebi, kako bi se ispunile međunarodne obveze Unije u pogledu dekarbonizacije.~~

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

POGLAVLJE II.

~~*UČINKOVITOST U UPORABI ENERGIJE*~~ ⌦ *JAVNI SEKTOR KAO UZOR* ⌫

⇩ novo

Članak 5.

Javni sektor: predvodnik u energetskoj učinkovitosti

1. Države članice dužne su se pobrinuti da se ukupna krajnja potrošnja energije svih javnih tijela zajedno smanji za barem 1,7 % svake godine u odnosu na godinu X – 2 (pri čemu je X godina u kojoj ova Direktiva stupi na snagu).

U izračunu krajnje potrošnje energije javnih tijela države članice mogu uzeti u obzir razlike u klimi unutar države članice.

2. Države članice u svojim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima i njihovim izmjenama u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 navode popis javnih tijela koja doprinose ispunjavanju obveze iz stavka 1., ovog članka, potrebno smanjenje potrošnje energije koje svako od njih mora ostvariti i mjere kojima ih namjeravaju ostvariti. U svojim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim izvješćima o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 države članice svake godine izvješćuju Komisiju o ostvarenom smanjenju krajnje potrošnje energije.

3. Države članice osiguravaju da regionalna i lokalna tijela uspostave specifične mjere energetske učinkovitosti u svojim planovima za dekarbonizaciju nakon savjetovanja s dionicima i javnošću, osobito sa skupinama u opasnosti od energetskog siromaštva ili

izloženijima njegovim posljedicama, kao što su žene, osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i osobe manjinskog rasnog ili etničkog porijekla.

4. Države članice javnim tijelima pružaju potporu u uvođenju mjera za poboljšavanje energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, što čine davanjem smjernica, promicanjem stvaranja stručnosti i prilika za izobrazbu te poticanjem suradnje među javnim tijelima.

5. Države članice potiču javna tijela da u svojim aktivnostima ulaganja i politikama u obzir uzimaju emisije ugljika tijekom cijelog životnog vijeka.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

Članak 6~~5~~.

Zgrade javnih tijela kao uzor

1. Ne dovodeći u pitanje članak 7. Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća[108], svaka država članica osigurava da se ~~od 1. siječnja 2014.~~ ⇨ najmanje ⇦ 3 % ukupne korisne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu ~~i uporabi središnje vlasti~~ ⇨ javnih tijela ⇦ obnovi svake godine kako bi se ~~ispunili~~ barem ~~minimalni zahtjevi energetskih svojstava koje je odredila primjenom članka 4.~~ ⇨ modernizirale u zgrade gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. ⇦ Direktive 2010/31/EU.

Ako javna tijela koriste zgradu koja nije u njihovu vlasništvu, koriste svoja ugovorna prava koliko je moguće da potaknu vlasnika zgrade da je obnovi tako da postane zgrada gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. Direktive 2010/31/EU. U sklapanju novog ugovora za korištenje zgrade koja nije u njihovu vlasništvu javna tijela nastoje da ta zgrada ima energetski certifikat prema kojem pripada u jedan od dva najviša razreda energetske učinkovitosti.

~~Stopa od 3 % izračunava se na temelju ukupne površine poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti dotične države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m^2 i koje 1. siječnja svake godine ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetskih svojstava određene primjenom članka 4. Direktive 2010/31/EU. Prag se od 9. srpnja 2015. smanjuje na 250 m^2.~~

~~Ako država članica zahtijeva da se obveza obnove 3 % ukupne površine poda svake godine proširi na površinu poda u vlasništvu i uporabi administrativnih odjela ispod razine središnje vlasti, stopa od 3 %~~ ⇨ Stopa od najmanje 3 % ⇦ izračunava se na temelju ukupne korisne površine poda zgrada u vlasništvu ~~i uporabi središnje vlasti i navedenih administrativnih odjela dotične~~ ⇨ javnih tijela neke ⇦ države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od ~~500 m^2, odnosno od 9. srpnja 2015. veća od~~ 250 m^2 i koje 1. siječnja ~~svake godine ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetskih svojstava određene primjenom članka 4. Direktive 2010/31/EU~~ ⇨ 2024. nisu zgrade gotovo nulte energije ⇦ .

---

108 Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

~~Pri provedbi mjera za opsežnu obnovu zgrada središnje vlasti u skladu s prvim podstavkom, države se članice mogu odlučiti razmatrati zgradu u cjelini, uključujući njezinu ovojnicu, opremu, poslovanje i održavanje.~~

~~Države članice zahtijevaju da se zgradama središnje vlasti s najnižim energetskim svojstvima da prednost pri provedbi mjera povećanja energetske učinkovitosti ako je to troškovno učinkovito i tehnički izvedivo.~~

~~2. Države članice mogu odlučiti da neće odrediti ili primjenjivati zahtjeve iz stavka 1. na sljedeće kategorije zgrada:~~

~~(a) zgrade koje su službeno zaštićene zbog toga što pripadaju posebno zaštićenom području ili zbog svoje posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti, u mjeri u kojoj bi se ispunjavanjem određenih minimalnih zahtjeva energetskih svojstava na neprihvatljiv način promijenio njihov značaj ili izgled;~~

~~(b) zgrade koje su u vlasništvu oružanih snaga ili središnje vlasti i koje su namijenjene nacionalnoj obrani, osim pojedinačnih prostora za stanovanje ili uredskih zgrada za oružane snage i drugo osoblje koje zapošljavaju nadležna tijela za nacionalnu obranu;~~

~~(c) zgrade koje se koriste u obredne i vjerske svrhe.~~

~~3. Ako država članica obnovi više od 3 % ukupne površine poda zgrada središnje vlasti u određenoj godini, višak može uračunati u godišnju stopu obnove bilo koje od prethodne ili sljedeće tri godine.~~

2~~4~~. U iznimnim slučajevima države članice mogu u godišnju stopu obnove zgrada ~~središnje vlasti~~ uračunati nove zgrade koje su u vlasništvu ~~i uporabi~~ kao zamjena za određene zgrade ~~središnje vlasti~~ ⇨ javnih tijela ⇦ srušene tijekom bilo koje od prethodne dvije godine~~ ili zgrade koje su prodane, srušene ili stavljene izvan uporabe tijekom bilo koje od dvije prethodne godine zbog intenzivnije uporabe drugih zgrada~~. Takve se iznimke primjenjuju samo ako bi bile troškovno učinkovitije i održivije u smislu energije i emisija CO_2 tijekom životnog vijeka u odnosu na obnovu takvih zgrada. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje opće kriterije, metodologije i postupke za utvrđivanje takvih iznimnih slučajeva.

3~~5~~. Za potrebe ⇨ ovog članka ⇦ ~~stavka 1.~~ države članice ~~do 31. prosinca 2013. uspostavljaju i~~ objavljuju popis grijanih i/ili hlađenih zgrada ~~središnje vlasti~~ ⇨ javnih tijela ⇦ čija je ukupna korisna površina poda ~~veća od 500 m²~~, ~~odnosno od 9. srpnja 2015.~~ veća od 250 m^2~~, osim zgrada izuzetih na temelju stavka 2~~. ⇨ Taj se popis ažurira najmanje jednom godišnje. ⇦ Popis sadržava ⇨ barem ⇦ sljedeće podatke:

(a) ukupnu korisnu površinu poda u m^2; ~~i~~

(b) energetsk~~a svojstva~~⇨ i certifikat ⇦ svake zgrade ~~ili relevantne podatke o energiji~~ ⇨ izdan u skladu s člankom 12. Direktive 2010/31/EU ⇦ .

~~6. Na dovodeći u pitanje članak 7. Direktive 2010/31/EU, države se članice mogu odlučiti za alternativni pristup stavcima od 1. do 5. ovog članka te pritom poduzimaju druge troškovno učinkovite mjere, uključujući velike radove obnove i mjere za promjenu ponašanja korisnika zgrada, kako bi do 2020. ostvarile uštede energije u prihvatljivim zgradama u vlasništvu i uporabi središnje vlasti koje su barem jednake uštedama propisanima u stavku 1. i o kojima se izvješćuje na godišnjoj osnovi.~~

~~Za potrebe alternativnog pristupa države članice mogu procijeniti uštede energije koje bi ostvarile primjenom stavaka od 1. do 4. koristeći se odgovarajućim standardnim vrijednostima za potrošnju energije u referentnim zgradama središnje vlasti prije i nakon~~

~~obnove te na temelju procijenjene površine njihova fonda. Kategorije referentnih zgrada središnje vlasti reprezentativne su za fond takvih zgrada.~~

~~Države članice koje se odluče za alternativni pristup do 31. prosinca 2013. obavješćuju Komisiju o alternativnim mjerama koje planiraju usvojiti i pokazuju kako namjeravaju ostvariti jednako poboljšanje energetskih svojstava zgrada središnje vlasti.~~

~~7. Države članice potiču javna tijela, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, i tijela za socijalno stanovanje na koja se primjenjuje javno pravo, uzimajući u obzir njihove odgovarajuće nadležnosti i administrativni ustroj, da:~~

~~(a) donesu plan za energetsku učinkovitost, koji može biti samostalan ili dio šireg klimatskog ili okolišnog plana i koji sadrži specifične ciljeve i djelovanja u vezi s uštedom energije i energetskom učinkovitošću, kako bi slijedila primjer zgrada središnje vlasti utvrđen u stavcima 1., 5. i 6.;~~

~~(b) uspostave sustav gospodarenja energijom, uključujući energetske preglede, u sklopu provedbe svog plana;~~

~~(c) prema potrebi upotrebljavaju poduzeća za energetske usluge i ugovore o energetskom učinku za financiranje obnove i provedbu planova s ciljem dugoročnog održavanja ili poboljšanja energetske učinkovitosti.~~

Članak 7~~6~~.

⌦ Javna nabava ⌫ ~~Kupnja od strane javnih tijela~~

1. Države članice osiguravaju da ~~središnja vlast~~ ⇨ naručitelji i javni naručitelji, kad sklapaju javne ugovore i koncesije vrijednosti koja nije ispod pragova utvrđenih u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 4. Direktive 2014/24/EU i članku 15. Direktive 2014/25/EU, ⇦ kupuju~~e~~u samo proizvode, usluge~~i~~, zgrade ⇨ i radove ⇦ s visokim energetskim svojstvima ~~u mjeri u kojoj je to u skladu s troškovnom učinkovitošću, gospodarskom izvedivošću, širom održivošću, tehničkom prikladnošću i dovoljnom razinom tržišnog natjecanja kako je navedeno u Prilogu III~~ ⌦ u skladu sa zahtjevima iz Priloga IV. ovoj Direktivi ⌫ .

~~Obveza iz prvog podstavka primjenjuje se na ugovore za kupnju proizvoda, usluga i zgrada od strane javnih tijela u mjeri u kojoj je vrijednost takvih ugovora jednaka pragovima ili veća od pragova iz članka 4. Direktive 2004/18/EZ.~~

⇩ novo

Države članice također osiguravaju da naručitelji i javni naručitelji, kad sklapaju javne ugovore i koncesije vrijednosti koja nije ispod pragova na koje se upućuje u prvom podstavku, primjenjuju načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu iz članka 3. ove Direktive, uključujući za one javne ugovore i koncesije za koje u Prilogu IV. nisu propisani posebni zahtjevi.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

2. Obveza iz stavka 1. primjenjuje se na ugovore oružanih snaga samo u mjeri u kojoj njezina primjena nije u suprotnosti s prirodom i primarnim ciljem aktivnosti oružanih snaga. Obveza se ne primjenjuje na ugovore za nabavu vojne opreme kako je definirano Direktivom 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća~~ od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka~~

~~nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama u području obrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji~~[109].

3. ~~Uzimajući u obzir njihove odgovarajuće nadležnosti i administrativni ustroj, države članice potiču javna tijela, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, da slijede primjer središnje vlasti i kupuju samo proizvode, usluge i zgrade s visokim energetskim svojstvima.~~ ⇨ Ne dovodeći u pitanje članak 24. stavak 4 ove Direktive, ⇦ ~~D~~države članice ~~potiču javna tijela da u slučaju javnog natječaja za ugovore o uslugama sa značajnim energetskim sadržajem~~ ⇨ osiguravaju da naručitelji i javni naručitelji ⇦ proc~~ijene~~jenjuju mogućnost sklapanja dugoročnih ugovora o energetskom učinku kojima se osigurava dugoročna ušteda energije ⇨ u slučaju javne nabave za ugovore o uslugama sa značajnim energetskim sadržajem. ⇦

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ~~pri~~u slučaju kupnj~~i~~e paketa proizvoda koji je ~~kao cjelina~~ ⌦ potpuno ⌫ obuhvaćen delegiranim aktom donesenim u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća[110] ~~Direktivom 2010/30/EU,~~ države članice mogu zahtijevati da se prednost da zbirnoj energetskoj učinkovitosti u odnosu na energetsku učinkovitost pojedinačnih proizvoda u sklopu tog paketa, odnosno kupnji paketa proizvoda koji je u skladu s kriterijem pripadnosti najvišem razredu energetske učinkovitosti.

⇩ novo

5. Države članice mogu zahtijevati da naručitelji i javni naručitelji u praksi u nabavi prema potrebi uzimaju u obzir šire aspekte održivosti, društva, okoliša i kružnog gospodarstva kako bi se postigli Unijini ciljevi dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. Prema potrebi i u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu IV. države članice zahtijevaju od naručitelja i javnih naručitelja da uzimaju u obzir Unijine kriterije za zelenu javnu nabavu.

Radi transparentnosti u primjeni zahtjeva energetske učinkovitosti u postupku nabave države članice javno objavljuju informacije o učinku energetske učinkovitosti ugovora vrijednosti koja nije ispod pragova iz stavka 1. Javni naručitelji mogu odlučiti da od ponuditelja zahtijevaju da za novu zgradu navedu informacije o potencijalu globalnog zagrijavanja tijekom životnog vijeka, pri čemu te informacije mogu javno objaviti za ugovore, osobito kad je riječ o novim zgradama s ukupnom korisnom površinom poda većom od 2 000 kvadratnih metara.

Države članice naručiteljima i javnim naručiteljima pružaju podršku za uvođenje zahtjeva energetske učinkovitosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, time što daju jasna pravila i smjernice, uključujući metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš, uspostavljaju centre stručnosti za podršku, potiču suradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, te kad je god to moguće koriste zbirnu nabavu i digitalnu nabavu.

---

109 Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti (SL L 216, 20.8.2009., str. 7.).

110 Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

6. Države članice uspostavljaju pravne i regulatorne odredbe i administrativne prakse koje se odnose na javnu nabavu te godišnji proračun i računovodstvo potrebne da se pojedinačni javni naručitelji ne odvrate od ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti te od uporabe ugovora o energetskom učinku i mehanizama financiranja s trećim osobama na dugoročnoj ugovornoj osnovi.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

7.~~(b)~~ ⇨ Države članice uklanjaju sve regulatorne i neregulatorne prepreke energetskoj učinkovitosti, posebno kad je riječ o ⇦ pravnim i regulatornim odredbama i~~te~~ administrativnim praksama koje se odnose na javnu nabavu te godišnji proračun i računovodstvo kako bi se osiguralo da se pojedinačna javna tijela ne odvrate od ulaganja u poboljšanje energetske učinkovitosti ~~i smanjenje troškova očekivanog životnog vijeka~~ te od uporabe ugovora o energetskom učinku i ~~drugih~~ mehanizama financiranja s trećim osobama na dugoročnoj ugovornoj osnovi.

⇩ novo

Države članice izvješćuju Komisiju o mjerama poduzetima za uklanjanje prepreka uvođenju poboljšanja energetske učinkovitosti u okviru integriranih nacionalnih i klimatskih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 3. (prilagođeno)
⇨ novo

POGLAVLJE III.

⌦ *UČINKOVITOST U UPORABI ENERGIJE* ⌫

Članak ~~8~~7.

Obveza uštede energije

1. Države članice ostvaruju kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji koja je barem jednaka:

(a) novim uštedama svake godine od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. od 1,5 % godišnje količine prodaje energije krajnjim kupcima prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2013. Iz tog se izračuna u cijelosti ili djelomično može isključiti količina prodane energije upotrijebljene u prometu;

(b) novim uštedama svake godine od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca ~~2030~~ ⇨ 2023 ⇦ . od 0,8 % godišnje krajnje potrošnje energije prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2019. Odstupajući od tog zahtjeva, Cipar i Malta ostvaruju nove uštede svake godine od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca ~~2030~~ ⇨ 2023 ⇦ . što je jednako 0,24 % godišnje krajnje potrošnje energije prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2019.;

⇩ novo

(c) novim uštedama svake godine od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2030. od 1,5 % godišnje krajnje potrošnje energije prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2020.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 3. (prilagođeno)
⇨ novo

Države članice odlučuju kako treba rasporediti izračunanu količinu nove uštede u svakom razdoblju iz prvog podstavka točaka (a)~~,~~ ~~i~~ (b) i ⇨ (c) ⇦ , pod uvjetom da se do kraja svakog razdoblja obveze ostvari zahtijevana ukupna kumulativna ušteda energije u krajnjoj potrošnji.

Države članice i dalje ostvaruju nove godišnje uštede u skladu sa ⇨ stopom ušteda iz točke (c) ⇦ prv~~im~~og podstavk~~oma~~ ~~točkom (b)~~ u desetogodišnjim razdobljima nakon 2030.~~, osim ako se u preispitivanjima Komisije do 2028. i svakih deset godina nakon toga zaključi da više nije potrebno ostvarivati dugoročne energetske i klimatske ciljeve Unije do 2050.~~

2. Države članice postižu iznos uštede koji se zahtijeva u skladu sa stavkom 1. ovog članka uspostavom sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 9.~~7.a~~ ili donošenjem alternativnih mjera politike iz članka 10~~7.b~~. Države članice mogu kombinirati sustav obveze energetske učinkovitosti s alternativnim mjerama politike. Države članice osiguravaju da se ušteda energije koja proizlazi iz mjera politike iz članaka 9.~~7.a~~ i 10.~~7.b~~ te članka ~~20~~28. stavka ~~6~~11. izračunava u skladu s Prilogom V.

⇩ novo

3. Sustave obveze energetske učinkovitosti, alternativne mjere politike, ili njihovu kombinaciju, ili programe ili mjere financirane iz nacionalnog fonda za energetsku učinkovitost države članice provode prioritetno kod osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice dužne su se pobrinuti da mjere politike provedene u skladu s ovim člankom nemaju negativan učinak na te osobe. U primjenjivim slučajevima države članice dužne su na najbolji mogući način iskorištavati financiranje, uključujući javno financiranje, instrumente financiranja uspostavljene na razini Unije i prihode od emisijskih jedinica u skladu s člankom 22. stavkom 3. točkom (b), s ciljem uklanjanja negativnih učinaka i osiguravanja pravedne i uključive energetske tranzicije.

U osmišljavanju takvih mjera politike države članice razmatraju i promiču ulogu zajednica obnovljive energije i energetskih zajednica građana u doprinošenju provedbi tih mjera politike.

Države članice dužne su ostvariti udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Taj udio mora biti barem jednak udjelu kućanstava u energetskom siromaštvu kako je procijenjen u njihovu nacionalnom energetskom i klimatskom planu sastavljenom u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (d) Uredbe o upravljanju 2018/1999. Ako država članica nije dostavila podatak o udjelu kućanstava u energetskom siromaštvu kako je procijenjen u njezinu nacionalnom energetskom i klimatskom planu, udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetskim siromaštvom i, ako je

primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju mora biti barem jednak aritmetičkom prosjeku udjela sljedećih pokazatelja za 2019. ili, ako podaci za 2019. nisu dostupni, za linearnu ekstrapolaciju njihovih vrijednosti za posljednje tri godine za koje su dostupni:

(a) nemogućnost održavanja odgovarajuće temperature u domu (Eurostat, SILC [ilc_mdes01]);

(b) nepodmireni računi za komunalne usluge (Eurostat, SILC, [ilc_mdes07]); i

(c) struktura troškova za potrošnju po kvintilnom omjeru dohotka i COICOP podacima za svrhu potrošnje (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], podaci za [CP045] električnu energiju, plin i ostala goriva).

4. Države članice uključuju informacije o primijenjenim pokazateljima, aritmetičkom prosjeku udjela i rezultatima mjera politike uspostavljenima u skladu sa stavkom 3. ovog članka u ažuriranim verzijama svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999, u svojim naknadnim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima u skladu s člankom 3. i člancima od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i odgovarajućim izvješćima o napretku u skladu s člankom 17. te uredbe.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 3. (prilagođeno)
⇨ novo

5. Države članice mogu uračunavati uštede energije koje proizlaze iz mjera politike, bilo da su uvedene do 31. prosinca 2020. ili nakon tog datuma, pod uvjetom da te mjere dovedu do novih pojedinačnih mjera koje se poduzimaju nakon 31. prosinca 2020. ⇨ Ušteda energije postignuta u bilo kojem razdoblju obveze ne uračunava se u količinu potrebne uštede energije iz prijašnjih razdoblja obveze utvrđenih u stavku 1. ⇦

6~~2~~. Pod uvjetom da države članice ispune barem svoju obvezu kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji iz stavka 1. prvog podstavka točke (b), one mogu izračunati potrebni iznos uštede energije ⇨ iz stavka 1. prvog podstavka točke (b) ⇦ na jedan ili više sljedećih načina:

(a) primjenom godišnje stope štednje na prodaju energije krajnjim kupcima ili na krajnju potrošnju energije, prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. siječnja 2019.;

(b) isključenjem iz osnovnog scenarija za izračun, u cijelosti ili djelomično, energije koja se upotrebljava u prometu;

(c) korištenjem bilo koje od mogućnosti utvrđenih u stavku 4.

7~~3~~. Ako ~~se~~ države članice odluče iskoristiti ⌦ bilo koju ⌫ mogućnost~~ima~~ iz stavka ~~2. točaka (a), (b)~~ ili (c) ⇨ 6. u pogledu potrebne uštede energije iz stavka 1. prvog podstavka točke (b) ⇦ , one utvrđuju:

(a) vlastitu godišnju stopu uštede koja će se primjenjivati ~~pri~~u izračunu njihove kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji, kojom se osigurava da konačni iznos njihove neto uštede energije nije niži od onog koji se zahtijeva u stavku 1. prvom podstavku točki (b); ~~i~~

(b) vlastiti osnovni scenarij za izračun u kojem se može u cijelosti ili djelomično isključiti energiju koja se upotrebljava u prometu.

8~~4~~. Podložno stavku 9., svaka država članica može:

(a) provesti izračun koji se zahtijeva u stavku 1. prvom podstavku točki (a) koristeći se vrijednostima od 1 % u 2014. i u 2015.; 1,25 % u 2016. i u 2017.; i 1,5 % u 2018., u 2019. i u 2020.;

(b) isključiti iz izračuna, u cijelosti ili djelomično, količinu prodane energije upotrijebljene u razdoblju obveze iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) ili krajnje energije utrošene u razdoblju obveze iz točke (b) tog podstavka za potrebe industrijskih djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ;

(c) u iznos zahtijevane uštede energije ⇨ iz stavka 1. prvog podstavka točaka (a) i (b) ⇦ uračunavati uštedu energije ostvarenu u sektorima pretvorbe, distribucije i prijenosa energije, uključujući infrastrukturu za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje, kao rezultat provedbe zahtjeva iz članka 23~~14~~. stavka 4. točke (b), članka 24~~14~~. stavka 4. ~~točke (b)~~ i članka 25~~14~~. stavaka od 1. do ~~1. i stavka~~ 10. Države članice obavješćuju Komisiju o planiranim mjerama politike u okviru ove točke za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. u sklopu svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Učinak tih mjera izračunava se u skladu s Prilogom V. i uključuje se u te planove;

(d) u iznos zahtijevane uštede energije uračunavati uštedu energije koja proizlazi iz pojedinačnih mjera koje se prvi puta provode od 31. prosinca 2008. i koje nastavljaju imati učinak u 2020. u pogledu razdoblja obveze iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) i nakon 2020. u pogledu razdoblja iz stavka 1. prvog podstavka točke (b) te koje se mogu mjeriti i provjeriti;

(e) u iznos zahtijevane uštede energije uračunavati uštedu energije koja proizlazi iz mjera politike pod uvjetom da se može dokazati da te mjere dovode do pojedinačnih mjera koje se poduzimaju od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2020. i koje donose uštedu nakon 31. prosinca 2020.;

(f) iz izračuna iznosa zahtijevane uštede energije ⇨ iz stavka 1. prvog podstavka točaka (a) i (b) ⇦ isključiti 30 % provjerljive količine energije proizvedene na ili u zgradama za vlastite potrebe kao rezultat mjera politike kojima se promiče nova ugradnja tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;

(g) u iznos zahtijevane uštede energije ⇨ iz stavka 1. prvog podstavka točaka (a) i (b) ⇦ uračunavati uštedu energije koja premašuje uštedu energije koja se zahtijeva za razdoblje obveze od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020., pod uvjetom da je ta ušteda rezultat pojedinačnih mjera poduzetih na temelju mjera politike iz članaka 9.~~7.a~~ i 10.~~7.b~~ koje su države članice priopćile u okviru svojih nacionalnih akcijskih planova za energetsku učinkovitost i u izvješćima o napretku u skladu s člankom 24.

9~~5~~. Države članice zasebno primjenjuju i izračunavaju učinak mogućnosti odabranih u skladu sa stavkom 8~~4~~. na razdoblj~~a~~e iz stavka 1. prvog podstavka točaka (a) i (b):

(a) za izračun iznosa uštede energije koji se zahtijeva za razdoblje obveze iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) države članice mogu se koristiti stavkom 8~~4~~. točkama od (a) do (d). Sve mogućnosti odabrane u skladu sa stavkom 4. zajedno iznose najviše 25 % uštede energije iz stavka 1. prvog podstavka točke (a);

(b) za izračun iznosa uštede energije koji se zahtijeva za razdoblje obveze iz stavka 1. prvog podstavka točke (b), države članice mogu se koristiti stavkom 8~~4~~. točkama od (b)~~i~~ do (g) pod uvjetom da pojedinačne mjere iz stavka 4. točke (d) nastave imati provjerljiv i mjerljiv učinak nakon 31. prosinca 2020. Sve mogućnosti odabrane u skladu sa stavkom 8~~4~~. ne smiju zajedno dovesti do smanjenja iznosa uštede energije izračunane u skladu sa stavcima 6~~2~~. i 7~~3~~. za više od 35 %.

Bez obzira na to jesu li države članice u cijelosti ili djelomično isključile energiju koja se upotrebljava u prometu iz svojeg osnovnog scenarija za izračun ili se koristile bilo kojom od mogućnosti navedenih u stavku 8~~4~~., one moraju osigurati da izračunani neto iznos nove uštede koju treba ostvariti u krajnjoj potrošnji energije u razdoblju obveze ⇨ iz stavka 1. prvog podstavka točke (b) ⇦ od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca ~~2030~~ ⇨ 2023 ⇦ . nije niži od iznosa koji je rezultat primjene godišnje stope uštede iz stavka 1. prvog podstavka točke (b).

10~~6~~. Države članice opisuju u ⇨ ažuriranjima ⇦ svojih~~m~~ integriranih~~m~~ nacionalnih~~m~~ energetskih~~m~~ i klimatskih~~m~~ planovi~~ma~~ ⇨ u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999, u svojim naknadnim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima u skladu s člankom 3. i člancima od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i ⇦ ~~a~~ u skladu s Prilogom III. Uredbi (EU) 2018/1999 ⇨ i odgovarajućim izvješćima o napretku ⇦ izračun iznosa uštede energije koju treba ostvariti u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. iz stavka 1. prvog podstavka točke (b) ovog članka i, prema potrebi, pojašnjavaju na koji su način utvrđeni godišnja stopa uštede i osnovni scenarij za izračun te kako su i u kojoj mjeri primijenjene mogućnosti iz stavka 8~~4~~. ovog članka.

⇩ novo

11. Države članice obavješćuju Komisiju o količini potrebne uštede energije iz stavka 1. prvog podstavka točke (c) ovog članka i stavka 3., opisu mjera politike koje trebaju provesti da ostvare ukupni iznos kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji i svojim metodologijama za izračun u skladu s Prilogom V. ovoj Direktivi u okviru svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 te u okviru svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova kako su navedeni u članku 3. i člancima od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s tim člancima. Države članice koriste obrazac za izvješćivanje koji im je dala Komisija.

12. Ako Komisija na temelju svoje ocjene integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih izvješća o napretku u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) 2018/1999 ili nacrta ili konačnog ažuriranja najnovijeg dostavljenog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 ili nacrta ili konačnog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2018/1999 zaključi da mjere politike ne osiguravaju postizanje potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do kraja razdoblja obveze, Komisija može državama članicama čije mjere politike smatra nedovoljnima za osiguravanje ispunjavanja njihovih obveza uštede energije izdati preporuke u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2018/1999.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 3.

~~7. Ušteda energije ostvarena nakon 31. prosinca 2020. ne uračunava se u iznos zahtijevane uštede energije u za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.~~

⇩ novo

13. Ako država članica ne postigne potrebnu kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji do kraja razdoblja obveze utvrđenog u stavku 1. ovog članka, dužna je postići preostalu uštedu energije uz potrebnu kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji koju je obvezna postići do kraja sljedećeg razdoblja obveze.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 3.
⇨ novo

~~8. Odstupajući od izuzeća iz stavka 1. ovog članka, države članice koje omogućuju strankama obveznicama korištenje mogućnostima iz članka 7.a stavka 6. točke (b) mogu, za potrebe stavka 1. prvog podstavka točke (a) ovog članka, izračunati uštedu energije dobivenu u bilo kojoj godini nakon 2010. i prije isteka razdoblja obveze iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) ovog članka, kao da je ta ušteda energije dobivena nakon 31. prosinca 2013., a prije 1. siječnja 2021., pod uvjetom da se primjenjuju sljedeće okolnosti:~~

~~(a) sustav obveze energetske učinkovitosti bio je na snazi u bilo koje doba između 31. prosinca 2009. i 31. prosinca 2014. i uključen u prvi nacionalni akcijski plan za energetsku učinkovitost države članice podnesen u skladu s člankom 24. stavkom 2.;~~

~~(b) ostvarena je ušteda u okviru sustava obveze;~~

~~(c) ušteda se izračunava u skladu s Prilogom V.;~~

~~(d) godine za koje se računa da je ostvarena ušteda navedene su u nacionalnim akcijskim planovima za energetsku učinkovitost u skladu s člankom 24. stavkom 2.~~

~~9. Države članice osiguravaju da se ušteda koja proizlazi iz mjera politike iz članaka 7.a i 7.b te članka 20. stavka 6. izračunava u skladu s Prilogom V.~~

~~10. Države članice postižu iznos uštede koji se zahtijeva u skladu sa stavkom 1. ovog članka uspostavom sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 7.a ili donošenjem alternativnih mjera politike iz članka 7.b. Države članice mogu kombinirati sustav obveze energetske učinkovitosti s alternativnim mjerama politike.~~

~~11. U osmišljavanju mjera politike za ispunjavanje svojih obveza u pogledu uštede energije države članice uzimaju u obzir potrebu za smanjenjem energetskog siromaštva, u skladu s kriterijima koje su uspostavile, uzimajući u obzir svoje dostupne prakse u tom području, zahtijevajući, u mjeri u kojoj je to primjereno, da se dio mjera energetske učinkovitosti u okviru njihovih nacionalnih sustava obveze energetske učinkovitosti, alternativnih mjera politike, ili programa ili mjera financiranih u okviru nacionalnog fonda za energetsku učinkovitost prioritetno provedu među ranjivim kućanstvima, uključujući ona pogođena energetskim siromaštvom i, prema potrebi, u socijalnom stanovanju.~~

~~Države članice uključuju informacije o ishodu mjera za smanjenje energetskog siromaštva u kontekstu ove Direktive u svoja izvješćima o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.~~

14~~12~~. ⇨ U okviru ažuriranja nacionalnih energetskih i klimatskih planova i odgovarajućih izvješća o napretku i naknadnih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova i u skladu s obavijestima dostavljenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 ⇦ d~~D~~države članice dokazuju ⇨ , među ostalim, prema potrebi, da postoje dokazi i izračuni: ⇦

(a) da se u slučaju preklapanja učinka mjera politike ili pojedinačnih mjera uštede energije ne uračunavaju dvaput~~;~~;

⇩ novo

(b) da ušteda energije postignuta u skladu sa stavkom 1. prvim podstavkom točkama (b) i (c) doprinosi postizanju njihovih nacionalnih doprinosa u skladu s člankom 4.;

(c) da su mjere politike uspostavljene radi postizanja njihove obveze uštede energije i osmišljene u skladu sa zahtjevima iz ovog članka te da su te mjere politike prihvatljive i primjerene za osiguravanje potrebne količine kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do kraja svakog razdoblja obveze.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 4.
⇨ novo

Članak 9.~~7.a~~

Sustavi obveze energetske učinkovitosti

1. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja iznosa uštede zahtijevanog u skladu s člankom 8~~7~~. stavkom 1. putem sustava obveze energetske učinkovitosti, one osiguravaju da stranke obveznice iz stavka 2. ovog članka koje posluju na državnom području pojedinačne države članice, ne dovodeći u pitanje članak 8~~7~~. stavke 9~~4~~. i 10~~5~~., ispune ~~svoj~~ zahtjev u vezi s kumulativnom uštedom energije u krajnjoj potrošnji kako je utvrđen u članku 8~~7~~. stavku 1.

Ako je primjenjivo, države članice mogu odlučiti da stranke obveznice ispune tu uštedu, u cijelosti ili djelomično, kao doprinos nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost u skladu s člankom 28~~20~~. stavkom 11~~6~~.

2. Države članice na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija imenuju stranke obveznice među ⇨ operatorima prijenosnih sustava, ⇦ distributerima energije, poduzećima za maloprodaju energije i distributerima goriva za prijevoz ili poduzećima za maloprodaju goriva za prijevoz koji posluju na njihovu državnom području. Stranke obveznice ostvaruju iznos uštede energije potreban za ispunjavanje obveze među krajnjim kupcima, koje određuje država članica, neovisno o izračunu provedenom u skladu s člankom 8~~7~~. stavkom 1., ili, ako države članice tako odluče, putem potvrđene uštede koja potječe~~u~~ od drugih stranaka kako je opisano u ~~ovom članku~~stavku 10. ~~6.~~ točki (a) ovog članka.

3. Ako su poduzeća za maloprodaju energije imenovana strankama obveznicama na temelju stavka 2., države članice osiguravaju da poduzeća za maloprodaju energije ~~pri~~u ispunjavanju svoje obveze ne stvaraju prepreke koje potrošačima otežavaju prelazak s jednog dobavljača na drug~~i~~oga.

⇩ novo

4. Države članice mogu od stranaka obveznica zahtijevati da dio obveze uštede energije ostvare kod osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice mogu također od stranaka obveznica zahtijevati da ostvare ciljeve smanjenja troškova energije i da ostvare uštedu energije promicanjem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, među ostalim mjerama financijske potpore kojima se ublažavaju učinci cijena ugljika na MSP-ove i mikro-MSP-ove.

5. Države članice mogu od stranaka obveznica zahtijevati da rade s lokalnim tijelima ili općinama na promicanju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti kod osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. To obuhvaća utvrđivanje posebnih potreba onih skupina koje su u opasnosti od energetskog siromaštva ili izloženije njegovim posljedicama te pronalaženje rješenja za te potrebe. Radi zaštite osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih

kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju države članice potiču stranke obveznice da provode mjere kao što su obnova zgrada, uključujući socijalno stanovanje, zamjena bijele tehnike, nuđenje financijske potpore i poticaja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu s nacionalnim programima financiranja i potpore ili energetski pregledi.

6. Države članice zahtijevaju od stranaka obveznica da godišnje izvješćuju o uštedi energije koje su stranke obveznice postigle mjerama koje su promicale kod osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju te zahtijevaju zbirne statističke informacije o njihovim krajnjim kupcima (pri čemu moraju biti vidljive promjene uštede energije u odnosu na prethodno dostavljene informacije) i pruženoj tehničkoj i financijskoj potpori.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 4. (prilagođeno)
⇨ novo

74. Države članice izražavaju iznos uštede energije koji se zahtijeva od svake stranke obveznice u krajnjoj potrošnji energije ili u potrošnji primarne energije. Metoda odabrana za iskazivanje iznosa uštede energije koji se zahtijeva upotrebljava se i za izračun uštede koju iskazuju stranke obveznice. ⇨ Za potrebe konverzije količina ušteda energije ⇦ ~~P~~primjenjuju se ~~faktori konverzije~~ ⇨ neto kalorične vrijednosti ⇦ utvrđenie u Prilogu ~~IV.~~ ⇨ VI. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/2066[111] i faktor primarne energije u skladu s člankom 29., osim ako se može obrazložiti primjena drugih faktora konverzije; ⇦

85. Države članice uspostavljaju sustave mjerenja, nadzora i provjere ⌦ za provođenje ⌫ ~~u okviru kojih se provodi~~ dokumentiranih~~a~~ provjera na temelju barem statistički značajnog udjela i reprezentativnog uzorka mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje su uspostavile stranke obveznice. Ti se mjerenje, nadzor i provjera provode neovisno o strankama obveznicama. ⇨ Ako je subjekt stranka obveznica u okviru nacionalnog sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 9. i iz sustava EU-a za trgovanje emisijama u sektoru zgrada i cestovnog prometa [upućivanje na prijedlog], u sustavima za praćenje i provjeru mora biti osigurano da se cijena ugljika koja se prenosi kad se gorivo pušta u potrošnju [u skladu s člankom XX. Direktive XX] uzima u obzir u izračunavanju i izvješćivanju ušteda energije ostvarenih subjektovim mjerama za uštedu energije; ⇦

⇩ novo

9. Države članice obavješćuju Komisiju u okviru integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 o uspostavljenim sustavima mjerenja, nadzora i provjere, što među ostalim uključuje korištene metode, utvrđene probleme i načine na koje se pristupilo njihovu rješavanju.

---

[111] Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012, SL L 334, 31.12.2018., str. 1.–93.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 4. (prilagođeno) ⇨ novo

10~~6~~. U okviru sustava obveze energetske učinkovitosti države članice mogu ⌦ odobriti strankama obveznicama da učine sljedeće ⌫ ~~učiniti jedno ili oboje od sljedećeg~~:

(a) ~~dopustiti strankama obveznicama~~ da u svoju obvezu uračunaju certificirane uštede energije koje su ostvarili pružatelji energetskih usluga ili druge treće strane, među ostalim ako stranke obveznice putem tijelâ koja je odobrila država ili putem javnih tijela promiču mjere koje mogu, uključivati formalna partnerstva i mogu se kombinirati s drugim izvorima financiranja. Ako to dopuste, države članice osiguravaju da se certifikacija uštede energije odvija u skladu s postupkom odobrenja koji je uspostavljen u državama članicama, koji je jasan, transparentan i otvoren za sve sudionike na tržištu i koji je usmjeren na smanjenje troškova certifikacije;

(b) ~~dopustiti~~ da ~~stranke obveznice~~ računaju uštede ostvarene određene godine kao da su ostvarene u bilo kojoj od četiri prethodne ili tri sljedeće godine ako to nije dulje od isteka razdobljâ obveza iz članka 8~~7~~. stavka 1.

Države članice procjenjuju učinak izravnih i neizravnih troškova sustava obveze energetske učinkovitosti na konkurentnost energetski intenzivnih industrija izloženih međunarodnom tržišnom natjecanju i, prema potrebi, poduzimaju mjere za smanjenje tog učinka.

11~~7~~. Jednom godišnje države članice objavljuju ostvarene uštede energije prema pojedinačnim strankama obveznicama ili prema svakoj od potkategorija stranaka obveznica, kao i ukupno u okviru sustava.

Članak 10.~~7.b~~

Alternativne mjere politike

1. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja uštede u skladu s člankom 8~~7~~. stavkom 1. putem alternativnih mjera politike, one osiguravaju, ne dovodeći u pitanje članak 8~~7~~. stavke 9~~4~~. i 10~~5~~., da se ušteda energije koja se zahtijeva u skladu s člankom 8~~7~~. stavkom 1. ostvaruje među krajnjim kupcima.

2. Za sve mjere, osim onih koje se odnose na oporezivanje, države članice uvode sustave mjerenja, nadzora i provjere u okviru kojih se izvršava dokumentirana provjera barem statistički značajnog udjela i reprezentativnog uzorka mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje su uspostavile stranke sudionice ili ovlaštene stranke. Takvo mjerenje, nadzor i provjera provode se neovisno o strankama sudionicama ili ovlaštenim strankama.

⇩ novo

3. Države članice obavješćuju Komisiju u okviru integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 o uspostavljenim sustavima mjerenja, nadzora i provjere, što među ostalim uključuje korištene metode, utvrđene probleme i načine na koje se pristupilo njihovu rješavanju.

4. Države članice dužne su u izvješćivanju o mjeri oporezivanja pokazati na koji je način djelotvornost cjenovnog signala, npr. porezna stopa i vidljivost s vremenom, osigurana u konceptu mjere oporezivanja. Ako se porezna stopa smanji, države članice obrazlažu kako se na temelju mjera oporezivanja i dalje postižu nove uštede energije.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

Članak 11~~8~~.

~~Energetski pregledi i s~~Sustavi gospodarenja energijom ⌦ i energetski pregledi ⌫

⇩ novo

1. Države članice dužne su se pobrinuti da poduzeća čija je prosječna godišnja potrošnja energije, uzimajući u obzir sve nositelje energije, tijekom prethodne tri godine veća od 100 TJ uvedu sustav gospodarenja energijom. Sustav gospodarenja energijom mora ovjeriti neovisno tijelo u skladu s relevantnim europskim ili međunarodnim normama.

2. Države članice dužne su se pobrinuti da se poduzeća čija je prosječna godišnja potrošnja energije, uzimajući u obzir sve nositelje energije, tijekom prethodne tri godine veća od 10 TJ, a koja nisu uvela sustav gospodarenja energijom, podvrgavaju energetskim pregledima. Energetske preglede na neovisan i troškovno učinkovit način provode kvalificirani i/ili akreditirani stručnjaci u skladu sa zahtjevima iz članka 26. ili ih provode i nadziru neovisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva. Energetski pregledi provode se barem svake četiri godine, gledano od datuma prethodnog energetskog pregleda.

Rezultati energetskih pregleda, uključujući preporuke dobivene na temelju tih pregleda, moraju se dostaviti upravi poduzeća. Države članice dužne su se pobrinuti da su rezultati i provedene preporuke objavljeni u godišnjem izvješću poduzeća, ako je primjenjivo.

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

3~~1~~. Države članice promiču među svim krajnjim kupcima dostupnost visokokvalitetnih energetskih pregleda koji su troškovno učinkoviti i:

(a) koje neovisno provode kvalificirani i/ili akreditirani stručnjaci u skladu s kvalifikacijskim kriterijima; ili

(b) koje provode i nadziru neovisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva.

Energetske preglede iz prvog podstavka mogu provoditi unutarnji stručnjaci ili energetski revizori pod uvjetom da je predmetna država članica uspostavila sustav kojim se osigurava i provjerava njihova ~~kakvoća~~kvaliteta, uključujući prema potrebi godišnji nasumični odabir barem statistički značajnog postotka svih energetskih pregleda koje su proveli.

Kako bi se zajamčila visoka ~~kakvoća~~kvaliteta energetskih pregleda i sustava gospodarenja energijom, države članice utvrđuju transparentne i nediskriminirajuće minimalne kriterije za energetske preglede na temelju Priloga VI. ⇨ Države članice osiguravaju da se provode provjere kvalitete da bi se zajamčile valjanost i točnost energetskih pregleda. ⇦

Energetski pregledi ne uključuju klauzule o zabrani prijenosa nalaza pregleda kvalificiranom/akreditiranom pružatelju energetskih usluga ako se korisnik tome ne protivi.

4~~2~~. Države članice razvijaju programe kojima potiču provedbu energetskih pregleda u MSP-ovima ⇨ na koje se ne primjenjuje stavak 1. ni 2. ⇦ te naknadnu provedbu preporuka iz tih pregleda.

Na temelju transparentnih i nediskriminirajućih kriterija i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim potporama, države članice mogu uspostaviti sustave potpore MSP-ovima, uključujući u slučaju sklapanja dobrovoljnih sporazuma, za pokrivanje troškova energetskog pregleda i provedbu troškovno visokoučinkovitih preporuka iz energetskih pregleda ako se provode predložene mjere.

Države članice skreću pažnju MSP-ova, uključujući putem odgovarajućih posredničkih organizacija koje ih zastupaju, na konkretne primjere kako sustavi gospodarenja energijom mogu pomoći njihovom poslovanju. Komisija pomaže državama članicama podržavajući razmjenu najboljih praktičnih rješenja~~pružajući im potporu pri razmjeni najboljih praksi~~ u ovom području.

~~3. Države članice također razvijaju programe za podizanje svijesti među kućanstvima o koristima takvih pregleda putem odgovarajućih savjetodavnih službi.~~

~~Države članice potiču programe osposobljavanja za kvalifikaciju energetskih revizora kojima se osigurava da je na raspolaganju dovoljan broj stručnjaka.~~

~~4. Države članice osiguravaju da u poduzećima koja nisu MSP-ovi energetski pregled na neovisan i troškovno učinkovit način provedu kvalificirani i/ili akreditirani stručnjaci ili da ga provedu i nadziru neovisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva do 5. prosinca 2015. i najmanje svake četiri godine od datuma prethodnog energetskog pregleda.~~

⇩ novo

5. Države članice razvijaju programe kojima potiču provedbu energetskih pregleda u poduzećima koja nisu MSP-ovi, a na koja se ne primjenjuje stavak 1. ni 2., te naknadnu provedbu preporuka iz tih pregleda.

🡻 2012/27/EU
⇨ novo

6~~5~~. Smatra se da energetski pregledi udovoljavaju zahtjevima iz stavka ~~4.~~ ⇨ 2. ⇦ ako se provode na neovisan način, u skladu s minimalnim kriterijima na temelju Priloga VI., i ako se provode prema dobrovoljnim sporazumima sklopljenima između organizacija dionika i imenovanog tijela te ako ih nadzire predmetna država članica, druga tijela na koja su nadležna tijela prenijela odgovarajuću odgovornost ili Komisija.

Pristup sudionika na tržištu koji nude energetske usluge temelji se na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima.

⇩ novo

7. Poduzeća koja primjenjuju ugovor o energetskom učinku izuzeta su od zahtjeva iz stavaka 1. i 2. ako ugovor o energetskom učinku ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu XIV.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

8~~6~~. Poduzeća ~~koja nisu MSP-ovi i~~ koja provode ~~sustav gospodarenja energijom ili~~ sustav upravljanja okolišem, koji ovjerava neovisno tijelo u skladu s relevantnim europskim ili međunarodnim normama, izuzeta su od primjene zahtjeva iz ~~stavka 4.~~ ⇨ stavaka 1. i 2. ⇦ ,

pod uvjetom ~~da države članice osiguraju~~ da predmetni sustav upravljanja ⌦ okolišem ⌫ uključuje energetski pregled u skladu s minimalnim kriterijima na temelju Priloga VI.

9~~7~~. Energetski pregledi mogu biti samostalni ili dio šire okolišne revizije. Države članice mogu zahtijevati da dio energetskog pregleda čini procjena tehničke i gospodarske izvedivosti priključenja na postojeću ili planiranu mrežu centraliziranog grijanja ili hlađenja.

Ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim potporama, države članice mogu provesti programe poticaja i potpora za provedbu preporuka iz energetskih pregleda i sličnih mjera.

⇩ novo

10. Ne dovodeći u pitanje stavke od 1. do 9., države članice zahtijevaju da vlasnici i operateri svakog podatkovnog centra na njihovu državnom području sa znatnom potrošnjom energije javno objave, do 15. ožujka 2024. i nakon toga godišnje, informacije iz točke 2. Priloga VI., koje države članice potom prosljeđuju Komisiji.

🡻 2012/27/EU

Članak 12~~9~~.

🡻 2019/944 članak 70. stavak 1. točka (a)

Mjerenje prirodnog plina

🡻 2019/944 članak 70. stavak 1. točka (b)

1. Države članice osiguravaju da, onoliko koliko je to tehnički moguće, financijski opravdano i razmjerno potencijalnim uštedama energije, krajnji kupci prirodnog plina dobiju pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca i daju informacije o stvarnom vremenu uporabe.

🡻 2012/27/EU

Takva pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama osiguravaju se prilikom:

(a) zamjene postojećeg brojila, osima ako je to tehnički neizvedivo ili troškovno neučinkovito u odnosu na dugoročnu procijenjenu potencijalnu uštedu;

(b) postavljanja novog priključka u novoj zgradi ili ako je zgrada podvrgnuta velikim radovima obnove kako je utvrđeno u Direktivi 2010/31/EU.

🡻 2019/944 članak 70. stavak 1. točka (c)

2. Ako, i u mjeri u kojoj, primjenjuju inteligentne sustave mjerenja i uvode pametna brojila za prirodni plin u skladu s Direktivom 2009/73/EZ, države članice:

↓ 2012/27/EU

(a) osiguravaju da sustavi mjerenja krajnjim kupcima pružaju informacije o stvarnom vremenu uporabe i da su ciljevi energetske učinkovitosti i koristi za krajnje kupce potpuno uzeti u obzir prilikom uspostavljanja minimalnih funkcionalnosti brojila i određivanja obveza sudionika na tržištu;

(b) osiguravaju sigurnost pametnih brojila i podatkovnih komunikacija te privatnost krajnjih kupaca u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka i privatnosti;

(c~~e~~) zahtijevaju da se u trenutku postavljanja pametnih brojila kupcima pruže odgovarajući savjeti i informacije, posebno u vezi s njihovim punim potencijalom u pogledu upravljanja očitavanjem brojila i praćenjem potrošnje energije.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 6. (prilagođeno)

Članak 13.~~9.a~~

Mjerenje za grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu

1. Države članice osiguravaju da krajnji kupci centraliziranoga grijanja, centraliziranog hlađenja i tople vode u kućanstvima po konkurentnim cijenama dobiju brojila koja točno odražavaju njihovu stvarnu potrošnju energije.

2. Ako se zgrada opskrbljuje grijanjem, hlađenjem ili toplom vodom u kućanstvu iz centralnog izvora kojim se opslužuje više zgrada ili iz sustava za centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje, brojilo se postavlja na izmjenjivaču topline ili mjestu isporuke.

Članak 14.~~9.b~~

Zasebno mjerenje i raspodjela troškova za grijanje i hlađenje te toplu vodu u kućanstvu

1. U zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama koje imaju centralni izvor grijanja ili centralni izvor hlađenja ili se opskrbljuju iz sustava za centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje pojedinačna brojila ugrađuju se radi mjerenja potrošnje toplinske energije, energije za hlađenje ili tople vode u kućanstvu u svakoj samostalnoj uporabnoj cjelini zgrade~~jedinici~~ ako je to tehnički izvedivo i troškovno učinkovito u smislu razmjernosti u odnosu na potencijalne uštede energije.

Ako uporaba pojedinačnih brojila nije tehnički izvediva ili ako nije troškovno učinkovita za mjerenje potrošnje topline u svakoj samostalnoj uporabnoj cjelini zgrade~~jedinici~~, upotrebljavaju se pojedinačni razdjelnici troškova grijanja za mjerenje potrošnje topline na svakom radijatoru, osim ako dotična država članica dokaže da bi postavljanje takvih razdjelnika troškova grijanja bilo troškovno neučinkovito. U tim se slučajevima mogu razmotriti alternativne troškovno učinkovite metode mjerenja potrošnje topline. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje opće kriterije, metodologije i/ili postupke kako bi se utvrdili uvjeti tehničke neizvedivosti i troškovne neučinkovitosti.

2. U novim zgradama s više stanova i u stambenim dijelovima novih višenamjenskih zgrada koje su opremljene centralnim izvorom grijanja za toplu vodu u kućanstvu ili koje se

opskrbljuju iz sustava centraliziranoga grijanja, pojedinačna brojila, neovisno o stavku 1. prvom podstavku, postavljaju se za toplu vodu u kućanstvu.

3. Ako se zgrade s više stanova ili višenamjenske zgrade opskrbljuju iz sustava centraliziranoga grijanja ili centraliziranog hlađenja ili ako u takvim zgradama prevladavaju vlastiti zajednički sustavi grijanja ili hlađenja, države članice osiguravaju da imaju transparentna, javno dostupna nacionalna pravila za raspodjelu troškova potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u kućanstvu u takvim zgradama kako bi osigurale transparentnost i točnost izračunavanja individualne potrošnje. Prema potrebi takva pravila uključuju smjernice za način raspodjele troškova energije koja se upotrebljava za sljedeće:

(a) toplu vodu u kućanstvima;

(b) toplinu koju ispuštaju instalacije u zgradi i za potrebe grijanja zajedničkih prostora, ako su stubišta i hodnici opremljeni radijatorima;

(c) za potrebe grijanja ili hlađenja stanova.

Članak 15.~~9.c~~

Zahtjev za očitavanjem na daljinu

1. Za potrebe članaka 13.~~9.a~~ i 14.~~9.b~~ ⌦ novopostavljena ⌫ brojila i razdjelnici troškova grijanja ~~ugrađeni nakon 25. listopada 2020.~~ moraju biti uređaji ~~su~~ koji se mogu očitati na daljinu. Primjenjuju se u~~U~~vjeti tehničke izvedivosti i troškovne učinkovitosti iz članka 14.~~9.b~~ stavka 1.~~i dalje se primjenjuju~~.

2. Brojila i razdjelnici troškova grijanja koji se ne mogu očitati na daljinu, ali su već postavljeni, moraju se naknadno prilagoditi tako da se mogu očitati na daljinu ili zamijeniti uređajima koji se mogu očitati na daljinu do 1. siječnja 2027., osim ako dotična država članica dokaže da to nije troškovno učinkovito.

↓ 2012/27/EU

Članak 16~~10~~.

↓ 2019/944 članak 70. stavak 2. točka (a)

Informacije o obračunu za prirodni plin

2019/944 članak 70. stavak 2. točka (b) (prilagođeno)

1. Ako krajnji kupci nemaju pametna brojila iz Direktive 2009/73/EZ, države članice ~~do 31. prosinca 2014.~~ osiguravaju da su informacije o obračunu za prirodni plin pouzdane, točne i utemeljene na stvarnoj potrošnji, u skladu s Prilogom VII. točkom 1.1., ako je to tehnički izvedivo i ekonomski opravdano.

↓ 2012/27/EU

Ova se obveza može ispuniti pomoću sustava redovitog samoočitanja od strane krajnjih kupaca prilikom kojeg krajnji kupci obavješćuju dobavljača energije o rezultatima očitanja

brojila. Obračun se temelji na procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu samo ako krajnji kupac nije dostavio rezultate očitanja brojila za određeno obračunsko razdoblje.

↓ 2019/944 članak 70. stavak 2. točka (c)

2. Brojilima ugrađenima u skladu s Direktivom 2009/73/EZ osigurava se pružanje točnih informacija o obračunu na temelju stvarne potrošnje. Države članice osiguravaju da krajnji kupci imaju mogućnost jednostavnog pristupa dodatnim informacijama o prethodnoj potrošnji čime im se omogućuju detaljne samoprovjere.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

Dodatne informacije o prethodnoj potrošnji uključuju:

(a) kumulativne podatke za najmanje tri prethodne godine ili za razdoblje od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće. Podaci moraju odgovaratiodgovaraju razdobljima za koja su na raspolaganju informacije o redovitom obračunu; i

(b) detaljne podatke u skladu s vremenom uporabe za bilo koji dan, tjedan, mjesec i godinu. Navedeni se podaci stavljaju na raspolaganje krajnjem kupcu putem interneta ili sučelja brojila za razdoblje od najmanje prethodna 24 mjeseca ili za razdoblje od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće.

3. Neovisno o tome jesu li postavljena pametna brojila ili nisu, države članice:

(a) zahtijevaju da, u mjeri u kojoj su dostupne informacije o obračunu električne energije i prethodnoj potrošnji krajnjih kupaca, one na njihov zahtjev budu stavljene na raspolaganje pružatelju energetskih usluga kojeg odredi krajnji kupac;

(b) osiguravaju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku te da na zahtjev dobiju jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako je izrađen njihov račun, posebno ako se računi ne temelje na stvarnoj potrošnji;

(c) osiguravaju da su uz račun dostupne i odgovarajuće informacije kako bi krajnji kupci dobili detaljno izvješće o trenutačnim troškovima energije u skladu s Prilogom VII.;

(d) mogu na zahtjev krajnjeg kupca odrediti da se informacije sadržane u takvim računima ne smatraju zahtjevom za plaćanje.; U takvim slučajevima države članice osiguravaju da dobavljači izvora energije ponude fleksibilne aranžmane za stvarno plaćanje;

(e) zahtijevaju da se informacije o troškovima energije i procjene troškova energije potrošačima daju na zahtjev, pravodobno i u lako razumljivom obliku, čime se potrošačima omogućuje usporedba ponuda pod jednakim uvjetima.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 8. (prilagođeno)

Članak 17.10.a

Informacije o obračunu i potrošnji za grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu

1. Ako su ugrađena brojila ili razdjelnici troškova grijanja, države članice osiguravaju da su informacije o obračunu i potrošnji pouzdane, točne i utemeljene na stvarnoj potrošnji ili rezultatima očitanja razdjelnika troškova grijanja, u skladu s ~~Prilogom VII.a~~ točkama 1. i 2. Priloga VIII. za sve krajnje korisnike~~, odnosno za fizičke ili pravne osobe koje kupuju energiju za grijanje, hlađenje ili toplu vodu u kućanstvu za vlastitu krajnju uporabu, ili fizičke ili pravne osobe koje se koriste pojedinačnom zgradom ili jedinicom u zgradi s više stanova ili višenamjenskoj zgradi koja se opskrbljuje grijanjem, hlađenjem ili toplom vodom u kućanstvu iz centralnog izvora, bez postojanja izravnog ili pojedinačnog ugovora s dobavljačem energije~~.

Ta se obveza može, ako tako propiše država članica, osim u slučaju zasebnog mjerenja potrošnje na temelju razdjelnika troškova grijanja na temelju članka 14.~~9.b~~, ispuniti ~~s pomoću sustava~~sustavom redovitog samoočitanja prilikom kojeg krajnji kupac ili krajnji korisnik dostavlja rezultate očitanja svojeg brojila. Obračun se temelji na procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu samo ako krajnji kupac ili krajnji korisnik nije dostavio rezultate očitanja brojila za određeno obračunsko razdoblje.

2. Države članice:

(a) ako su dostupne informacije o obračunu energije i prethodnoj potrošnji ili rezultatima očitanja razdjelnika troškova grijanja krajnjih korisnika, zahtijevaju da se one na zahtjev krajnjeg korisnika stave na raspolaganje pružatelju energetskih usluga kojeg odredi krajnji korisnik;

(b) osiguravaju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku;

(c) osiguravaju da svi krajnji korisnici u skladu s ~~Prilogom VII.a~~ točkom 3. Priloga VIII. uz račun prime jasne i razumljive informacije; ~~i~~

(d) promiču kibersigurnost i osiguravaju da je zaštita privatnosti i podataka krajnjih korisnika u skladu s primjenjivim pravom Unije.

Države članice mogu propisati da se na zahtjev krajnjeg kupca pružanje informacija o obračunu ne smatra zahtjevom za plaćanje. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da budu ponuđeni fleksibilni aranžmani za stvarno plaćanje.

3. Države članice odlučuju o tome tko će biti odgovoran za pružanje informacija iz stavaka 1. i 2. krajnjim korisnicima koji nemaju izravan ili pojedinačan ugovor s dobavljačem energije.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 9.

Članak ~~18~~11.

↓ 2019/944 članak 70. stavak 3.

Troškovi pristupa informacijama o mjerenju i obračunu za prirodni plin

---

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 9.

Države članice osiguravaju da krajnji kupci sve svoje račune i informacije o obračunu za potrošnju energije dobivaju besplatno te da krajnji kupci imaju pristup svojim podacima o potrošnji na odgovarajući način i bez plaćanja.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 10.

Članak 19.~~11.a~~

Troškovi pristupa informacijama o mjerenju, obračunu i potrošnji za grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu

1. Države članice osiguravaju da krajnji korisnici sve svoje račune i informacije o obračunu potrošnje energije dobivaju besplatno te da krajnji korisnici imaju pristup svojim podacima o potrošnji na odgovarajući način i bez plaćanja.

2. Neovisno o stavku 1. ovog članka troškovi informacija o obračunu individualne potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u kućanstvu u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama raspodjeljuju se na neprofitnoj osnovi u skladu s člankom ~~9.b~~14. Troškovi proizišli iz dodjele tog zadatka trećoj strani, kao što je pružatelj usluga ili lokalni dobavljač energije, a koji obuhvaćaju mjerenje, raspodjelu i izračun stvarne individualne potrošnje u takvim zgradama mogu se prenijeti na krajnje korisnike u mjeri u kojoj su takvi troškovi opravdani.

3. Da bi se osigurali razumni troškovi za usluge zasebnog mjerenja kako je navedeno u stavku 2., države članice mogu potaknuti tržišno natjecanje u tom sektoru usluga poduzimanjem odgovarajućih mjera, kao što su preporučivanje ili na drugi način promicanje upotrebe natječaja i/ili upotrebe interoperabilnih uređaja i sustava kojima se olakšava promjena pružatelja usluga.

⇩ novo

POGLAVLJE IV.

INFORMIRANJE I OSNAŽIVANJE POTROŠAČA

Članak 20.

Osnovna ugovorna prava za grijanje, hlađenje i toplu vodu u kućanstvu

1. Ne dovodeći u pitanje pravila Unije o zaštiti potrošača, posebno Direktivu 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća[112] i Direktivu Vijeća 93/13/EEZ[113], države članice osiguravaju da krajnji kupci i, ako se izričito navedu, krajnji korisnici imaju prava navedena u stavcima od 2. do 8. ovog članka.

2. Krajnji kupci imaju pravo na ugovor sa svojim dobavljačem, u kojem su navedeni:

(a) identitet i adresa dobavljača;

(b) usluge koje se pružaju i ponuđene razine kvalitete usluge;

[112] Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

[113] Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).

(c) vrste ponuđenih usluga održavanja;

(d) načini na koji se mogu dobiti najnovije informacije o svim primjenjivim tarifama, naknadama za održavanje i proizvodima ili uslugama u paketu;

(e) trajanje ugovora, uvjeti produljenja i raskida ugovora i usluga, uključujući proizvode ili usluge koji su u paketu s tim uslugama te je li dopušten raskid ugovora bez naknade;

(f) naknada i povrat sredstava koji se primjenjuju u slučaju nepridržavanja ugovorene razine kvalitete usluge, uključujući netočne ili zakašnjele račune;

(g) metoda pokretanja postupaka za izvansudsko rješavanje sporova u skladu s člankom 21.;

(h) informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući informacije o obradi pritužaba i sve informacije iz ovog stavka, koje su jasno navedene na računu ili na internetskim stranicama poduzeća.

Uvjeti moraju biti pošteni i unaprijed poznati. U svakom slučaju, te informacije moraju biti pružene prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Ako se ugovori sklapaju putem posrednika, informacije koje se odnose na pitanja navedena u ovom stavku također se pružaju prije sklapanja ugovora.

Krajnji kupci i krajnji korisnici dobivaju sažetak ključnih ugovornih uvjeta napisan razumljivo sažetim i jednostavnim jezikom.

3. Krajnjim kupcima daje se prikladna obavijest o svakoj namjeri izmjene ugovornih uvjeta. Dobavljači na transparentan i razumljiv način izravno i pravodobno obavješćuju svoje krajnje kupce o svakoj prilagodbi cijene opskrbe, kao i o razlozima i preduvjetima za prilagodbu i o njezinom opsegu, najkasnije dva tjedna prije ili, kad je riječ o potrošačima iz kategorije kućanstvo, najkasnije mjesec dana prije stupanja prilagodbe na snagu.

4. Dobavljači krajnjim kupcima nude širok izbor načina plaćanja. Takvim se načinima plaćanja ne smije neopravdano diskriminirati među kupcima. Svaka razlika u naknadama povezanima s načinima plaćanja ili sustavima predujmova mora biti objektivna, nediskriminacijska i proporcionalna i ne smije biti veća od izravnih troškova koje primatelj plaćanja snosi za uporabu posebnog načina plaćanja ili sustava predujma u skladu s člankom 62. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća[114].

5. U skladu sa stavkom 6. kupci iz kategorije kućanstvo koji imaju pristup sustavima predujmova ne smiju u tim sustavima biti stavljeni u nepovoljan položaj.

6. Dobavljači su krajnjim kupcima i krajnjim korisnicima dužni na jednostavnom i nedvosmislenom jeziku nuditi poštene i transparentne opće uvjete koji ne smiju sadržavati neugovorne prepreke korištenju prava kupaca, kao što je pretjerana ugovorna dokumentacija. Kupci moraju biti zaštićeni od nepoštenih i obmanjujućih metoda prodaje. Krajnjim korisnicima mora biti dan pristup tim općim uvjetima na zahtjev. Krajnji kupci i krajnji korisnici moraju biti zaštićeni od nepoštenih i obmanjujućih metoda prodaje. Krajnji kupci s invaliditetom trebali bi dobiti sve relevantne informacije o svojem ugovoru s dobavljačem u pristupačnim formatima.

---

[114] Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ, SL L 337, 23.12.2015., str. 35.–127.

7. Krajnji kupci i krajnji korisnici imaju pravo na to da im njihovi dobavljači pružaju dobru kvalitetu usluge i da kvalitetno rješavaju njihove pritužbe. Dobavljači moraju rješavati pritužbe jednostavno, pravedno i brzo.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

Članak 21~~12~~.

~~Program za obavješćivanje i osnaživanje potrošača~~⌦ Informiranje ⌫

⇩ novo

1. Države članice osiguravaju da su informacije o dostupnim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti, pojedinačnima mjerama i financijskim i pravnim okvirima transparentne i objavljene svim relevantnim sudionicima na tržištu, kao što su krajnji kupci, krajnji korisnici, organizacije za zaštitu potrošača, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, energetske agencije, pružatelji socijalnih usluga, građevinari, arhitekti, inženjeri, okolišni i energetski revizori i instalateri dijelova zgrada kako je definirano u članku 2. stavku 9. Direktive 2010/31/EU.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

2~~1~~. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi ~~male potrošače energije, uključujući kućanstva,~~ ⇨ krajnje kupce i krajnje korisnike ⇦ potica~~a~~knule na učinkovitu uporabu energije i olakšavale im je. Navedene mjere ~~mogu biti~~⇨ su ⇦ dio nacionalne strategije ⇨ kao što je integrirani nacionalni energetski i klimatski plan u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 ili dugoročna strategija obnove definirana u Direktivi 2010/31/EU ⇦ .

~~2.~~ Za potrebe ~~stavka 1.,~~ ⇨ ovog članka ⇦ navedene mjere uključuju ~~jedan ili više elemenata navedenih pod točkom (a) ili (b)~~:

~~(a)~~ niz instrumenata i politika za poticanje promjena u ponašanju ~~koji mogu uključivati~~ ⌦ , npr. ⌫ :

i. fiskalne poticaje;

ii. pristup financiranju, ⇨ vaučerima, ⇦ bespovratnim sredstvima ~~financijskoj potpori~~ ili subvencijama;

iii. pružanje informacija ⇨ u obliku pristupačnom osobama s invaliditetom ⇦ ;

iv. projekte koji služe kao primjer;

v. aktivnosti na radnom mjestu;

⇩ novo

vi. aktivnosti osposobljavanja;

vii. digitalne alate.

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

⇨ Za potrebe ovog članka te mjere uključuju, među ostalim, sljedeće ⇦ načine i sredstva za uključivanje ~~potrošača i organizacija potrošača tijekom mogućeg uvođenja pametnih brojila putem priopćenja o~~ ⇨ sudionika na tržištu, kao što su oni iz stavka 1. ⇦ :

⇩ novo

i. stvaranje jedinstvenih kontaktnih točaka ili sličnih mehanizama za pružanje tehničkih, administrativnih i financijskih savjeta i pomoći u području energetske učinkovitosti, među ostalim u pogledu energetske obnove i prihvaćanja korištenja energije iz obnovljivih izvora za zgrade kod krajnjih korisnika i krajnjih kupaca, posebno iz kategorije kućanstva i manjih korisnika iz ostalih kategorija;

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

ii. priopćenja o~~:~~

~~i.~~ troškovno učinkovitim i lako ostvarivim promjenama u uporabi energije;

iii~~ii~~. ⇨ dijeljenje ⇦ informacija~~ma~~ o mjerama ~~za povećanje~~ energetske učinkovitosti ⇨ i financijskim instrumentima ⇦ ;~~.~~

⇩ novo

iv. postojanje jedinstvenih kontaktnih točaka radi pružanja svih nužnih informacija krajnjim kupcima i krajnjim korisnicima o njihovim pravima, primjenjivom pravu i mehanizmima za rješavanje sporova koji su im dostupni u slučaju spora. Takve jedinstvene kontaktne točke mogu biti dio općih informativnih točaka za potrošače.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

3~~2~~. Države članice utvrđuju odgovarajuće uvjete kako bi ~~tržišni operatori~~ ⌦ sudionici na tržištu krajnjim ⌫ potrošačima ~~energije~~ ⇨ , uključujući ugrožene kupce, osobe pogođene energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju, ⇦ mogli pružati odgovarajuće i ciljane informacije i savjete u vezi s energetskom učinkovitošću.

⇩ novo

4. Države članice osiguravaju da krajnji kupci, krajnji korisnici, ugroženi kupci, osobe pogođene energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju imaju pristup jednostavnim, pravednim, transparentnim, neovisnim, djelotvornim i učinkovitim izvansudskim mehanizmima za rješavanje sporova u vezi s pravima i obvezama utvrđenima ovom Direktivom preko neovisnog mehanizma kao što je pravobranitelj za energetiku ili tijelo za zaštitu potrošača ili regulatorno tijelo. Ako je krajnji kupac potrošač

kako je definiran članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća[115], takvi izvansudski mehanizmi moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u toj direktivi.

Prema potrebi, države članice osiguravaju da subjekti za alternativno rješavanje sporova surađuju kako bi osigurali jednostavne, pravedne, transparentne, neovisne, djelotvorne i učinkovite mehanizme za izvansudsko rješavanje sporova za svaki spor koji proizađe iz proizvoda ili usluga povezanih ili u paketu s bilo kojim proizvodom ili uslugom koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive.

Sudjelovanje poduzeća u mehanizmima izvansudskog rješavanja sporova za kupce iz kategorije kućanstva je obvezno, osim ako država članica dokaže Komisiji da su drugi mehanizmi jednako učinkoviti.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno) ⇨ novo

~~Članak 19.~~

~~Druge mjere za poticanje energetske učinkovitosti~~

5~~1~~. Ne dovodeći u pitanje osnovna načela vlasničkog i stanarskog prava ~~država članica~~, države članice ~~ocjenjuju i prema potrebi~~ poduzimaju ~~odgovarajuće~~ ⇨ potrebne ⇦ mjere za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka energetskoj učinkovitosti~~, posebno u vezi s:~~

koje se odnose na suprotstavljene interese ~~podjelom poticaja~~ između vlasnika i ~~stanara~~najmoprimaca ~~zgrade~~ ili između više vlasnika ⌦ zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade ⌫ kako bi se osiguralo da se zbog činjenice da neće pojedinačno ostvariti sve koristi ili zbog nedostatka pravila za podjelu troškova i koristi između njih~~, uključujući nacionalna pravila i mjere kojima je uređen proces odlučivanja u nekretninama s više vlasnika,~~ navedene stranke ne odvrati od ulaganja u poboljšanje učinkovitosti koje bi u protivnom proveli~~:~~.

~~Takve~~ ~~m~~Mjere za uklanjanje ⌦ takvih ⌫ prepreka mogu uključivati osiguravanje poticaja, stavljanje izvan snage ili izmjenu pravnih ili regulatornih odredaba ili donošenje smjernica i interpretativnih priopćenja ili pojednostavljenje administrativnih postupaka⇨ , uključujući nacionalne propise i mjere kojima su uređeni postupci odlučivanja u nekretninama s više vlasnika ⇦ . Mjere se mogu kombinirati s pružanjem ~~odredbama o~~ obrazovanja~~u~~, osposobljavanja~~u~~ i posebnih~~m~~ informacija~~ma~~ te tehničke~~oj~~ pomoći u vezi s energetskom učinkovitošću ⌦ sudionicima na tržištu kao što su oni navedeni u stavku 1 ⌫ .

~~2. O ocjenjivanju prepreka i mjera iz stavka 1. Komisija se obavješćuje u prvom nacionalnom akcijskom planu za energetsku učinkovitost iz članka 24. stavka 2. Komisija potiče razmjenu najboljih nacionalnih praksi s tim u vezi.~~

---

[115] Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.).

⇩ novo

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za podupiranje multilateralnog dijaloga u kojem sudjeluju relevantni javni i socijalni partneri, npr. udruženja vlasnika, udruženja najmoprimaca, organizacije za zaštitu potrošača, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, relevantna javna tijela i agencije te za podupiranje cilja sastavljanja prijedloga zajednički prihvaćenih mjera, poticaja i smjernica koji se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade.

Svaka država članica izvješćuje o takvim preprekama i poduzetim mjerama u svojoj dugoročnoj strategiji obnove u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU i Uredbom (EU) 2018/1999.

⇩ 2012/27/EU
⇨ novo

6~~5~~. Komisija potiče razmjenu i ~~opsežno širenje~~što veće dijeljenje informacija o ~~najboljim praksama~~ ⇨ dobrim praktičnim rješenjima u pogledu ⇦ energetske učinkovitosti ⇨ i metodologijama za ublažavanje suprotstavljenih interesa ⇦ u državama članicama.

⇩ novo

Članak 22.

Osnaživanje i zaštita ugroženih kupaca i ublažavanje energetskog siromaštva

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi osnaživanja i zaštite osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju.

Države članice u definiranju koncepta ugroženog kupca u skladu s člankom 28. stavkom 1. i člankom 29. Direktive (EU) 2019/944 i člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/73/EZ moraju uzeti u obzir krajnje korisnike.

2. Kako bi ublažile energetsko siromaštvo, države članice prioritetno provode mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i povezane mjere za zaštitu ili informiranje potrošača, posebno one utvrđene u članku 21. i članku 8. stavku 3., kod osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju.

3. Da bi pružile potporu ugroženim kupcima, osobama pogođenima energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnom stanovanju, države članice:

(a) provode mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti radi ublažavanja distribucijskih učinaka drugih politika i mjera, kao što su mjere oporezivanja provedene u skladu sa stavkom 9. ove Direktive, ili primjene trgovanja emisijama za zgrade i promet u skladu s Direktivom o ETS-u [upućivanje na prijedlog];

(b) na najbolji mogući način koriste javno financiranje dostupno na nacionalnoj i Unijinoj razini, uključujući, ako je primjenjivo, financijske doprinose koje prime iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku na temelju [članak 9. i 14. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku] i prihode s dražbi emisijskih jedinica iz

trgovanja emisijama na temelju ETS-a EU-a, radi ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kao prioritetne mjere;

(c) prema potrebi provode rana, prema budućnosti okrenuta ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti prije nego što se počnu pokazivati distribucijski učinci drugih politika i mjera;

(d) potiču tehničku pomoć i uvođenje financijskih instrumenata i instrumenata za financiranje kao što su programi otplate na računima, lokalne rezervacije za gubitke po zajmovima, fondovi za jamstva i fondovi usmjereni na temeljite obnove i obnove kojima se mora postići minimalni prag energetske dobiti;

(e) potiču tehničku pomoć socijalnim akterima kako bi se promicalo aktivno sudjelovanje ugroženih potrošača na energetskom tržištu i poticale promjene njihova ponašanja u pogledu trošenja energije;

(f) osiguravaju pristup financijskim sredstvima, bespovratnim sredstvima i subvencijama.

4. Države članice uspostavljaju mrežu stručnjaka iz više sektora, kao što su zdravstvo, građevinarstvo i socijalni sektor, radi izrade strategija za potporu lokalnim i nacionalnim donositeljima odluka u provedbi mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti kojima se ublažava energetsko siromaštvo, radi izrade mjera za stvaranje robusnih dugoročnih rješenja za ublažavanje energetskog siromaštva i radi razvoja odgovarajuće tehničke pomoći i financijskih alata. Države članice nastoje da je sastav mreže stručnjaka rodno uravnotežen i da odražava perspektive svih različitih ljudi.

Toj mreži stručnjaka: države članice mogu povjeriti:

(a) određivanje nacionalnih definicija, pokazatelja i kriterija za energetsko siromaštvo, energetske siromahe i koncepte ugroženih kupaca, uključujući krajnje korisnike;

(b) razvoj ili poboljšanje relevantnih pokazatelja i skupova podataka važnih za energetsko siromaštvo koji se trebaju koristiti i o kojima se treba izvješćivati; i

(c) uspostavljanje metoda i mjera kojima se osiguravaju priuštivost, promicanje neutralnosti troškova stanovanja ili načini da se osigura da od javnog financiranja uloženog u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti koristi imaju i vlasnici i najmoprimci zgrada i samostalnih uporabnih cjelina zgrade, posebno uključujući ugrožene kupce, osobe pogođene energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju;

(d) procjenjivanje i prema potrebi predlaganje mjera za sprečavanje ili popravljanje situacija u kojima su neke skupine, kao što su žene, osobe s invaliditetom, starije osobe, djeca i osobe manjinskog rasnog ili etničkog porijekla, u većoj opasnosti od energetskog siromaštva ili izloženije njegovim negativnim posljedicama.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

~~3. Komisija preispituje učinak svojih mjera za potporu razvoju platformi, u okviru kojih, između ostalog, europska tijela za socijalni dijalog potiču programe osposobljavanja za energetsku učinkovitost, i prema potrebi uvodi daljnje mjere. Komisija potiče europske socijalne partnere na raspravu o energetskoj učinkovitosti.~~

POGLAVLJE VIII.

UČINKOVITOST U OPSKRBI ENERGIJOM

Članak 23~~14~~.

~~Poticanje učinkovitosti~~ ⌦ Procjenjivanje i planiranje ⌫ u području grijanja~~u~~ i hlađenja~~u~~

⇩ novo

1. Svaka država članica u svojem integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu, naknadnom integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu i odgovarajućim izvješćima o napretku dostavljenima u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Komisiji dostavlja sveobuhvatnu procjenu za grijanje i hlađenje. Ta sveobuhvatna procjena sadržava informacije utvrđene u Prilogu IX. i procjenu provedenu u skladu s člankom 15. stavkom 7. Direktive (EU) 2018/2001.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)

~~1. Države članice do 31. prosinca 2015. provode sveobuhvatnu procjenu potencijala za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja koja sadrži informacije utvrđene u Prilogu VIII. i o tome obavješćuju Komisiju. Ako su već provele istovrsnu procjenu, o tome obavješćuju Komisiju.~~

~~U sveobuhvatnoj se procjeni u potpunosti uzima u obzir analiza nacionalnih potencijala za visokoučinkovitu kogeneraciju provedena u skladu s Direktivom 2004/8/EZ.~~

~~Na zahtjev Komisije procjena se ažurira i dostavlja Komisiji svakih pet godina. Svaki takav zahtjev Komisija podnosi najmanje godinu dana prije isteka roka.~~

~~2. Države članice donose politike kojima se potiče da se na lokalnoj i regionalnoj razini vodi računa o mogućnostima uporabe učinkovitih sustava grijanja i hlađenja, posebno onih temeljenih na visokoučinkovitoj kogeneraciji. U obzir se uzima potencijal za razvoj lokalnih i regionalnih tržišta toplinske energije.~~

⇩ novo

2. Države članice osiguravaju da javnost dobije priliku za sudjelovanje u izradi planova, sveobuhvatne procjene i politika i mjera za grijanje i hlađenje.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

3. Za potrebe procjene iz stavka 1., države članice provode analizu troškova i koristi za svoje državno područje koja se temelji na klimatskim uvjetima, gospodarskoj izvedivosti i tehničkoj prikladnosti ~~u skladu s Prilogom IX. dijelom 1~~. Analiza troškova i koristi doprinosi lakšem

utvrđivanju~~, u smislu izvora i troškova,~~ resursno i troškovno najučinkovitijih rješenja za ispunjavanje potreba za grijanjem i hlađenjem. Navedena analiza troškova i koristi može biti dio procjene okoliša u skladu s Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća~~ od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš~~[116].

⌦ Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za provođenje analiza troškova i koristi, daju detaljne metodologije i pretpostavke u skladu s Prilogom X. te uspostavljaju i objavljuju postupke za ekonomsku analizu. ⌫

4. Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. utvrdi potencijal za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i/ili učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja čije su koristi veće od troškova, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj infrastrukture za učinkovito grijanje i hlađenje i/ili za omogućavanje razvoja visokoučinkovite kogeneracije i uporabe grijanja i hlađenja iz otpadne topline i obnovljivih izvora energije u skladu sa ~~stavcima 1., 5. i 7~~ ⇨ stavkom 1. i člankom 24. stavcima 4. i 6 ⇦ .

Ako se na temelju procjene iz stavka 1. i analize iz stavka 3. ne utvrdi potencijal čije su koristi veće od troškova, uključujući administrativne troškove provedbe analize troškova i koristi iz članka 24. stavka ~~5~~4., predmetna država članica može izuzeti postrojenja iz zahtjeva utvrđenih u tom stavku.

⇩ novo

5. Države članice donose politike i mjere kojima se osigurava da se iskoristi potencijal utvrđen u sveobuhvatnim procjenama provedenima u skladu sa stavkom 1. Te mjere i politike obuhvaćaju barem elemente utvrđene u Prilogu IX. Svaka država članica Komisiji dostavlja te politike i mjere unutar ažuriranja svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova, naknadnog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana i odgovarajućih izvješća o napretku koja se dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 .

6. Države članice potiču regionalna i lokalna tijela da izrade lokalne planove za grijanje i hlađenje barem u općinama s više od 50 000 stanovnika. Ti planovi moraju barem:

(a) biti utemeljeni na podacima i informacijama iz sveobuhvatnih procjena provedenih u skladu sa stavkom 1. i sadržavati procjenu i mapiranje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti, među ostalim iskorištavanjem otpadne topline, i energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju na tom području;

(b) sadržavati strategiju za iskorištavanje potencijala utvrđenog u skladu sa stavkom 6. točkom (a);

(c) biti izrađeni uz sudjelovanje svih relevantnih regionalnih ili lokalnih dionika i osigurati sudjelovanje javnosti;

(d) uzeti u obzir zajedničke potrebe lokalnih zajednica i skupova lokalnih ili regionalnih upravnih jedinica ili regija;

(e) predvidjeti praćenje napretka provedbe utvrđenih politika i mjera.

[116] Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

Države članice osiguravaju da javnost dobije priliku za sudjelovanje u izradi planova, sveobuhvatne procjene i politika i mjera za grijanje i hlađenje.

U tu svrhu države članice izrađuju preporuke kojima podupiru regionalna i lokalna tijela u provođenju politika i mjera u području učinkovitog grijanja i hlađenja koje se temelji na obnovljivim izvorima energije na regionalnoj i lokalnoj razini iskorištavajući utvrđeni potencijal. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri podupiru regionalna i lokalna tijela na sve načine, među ostalim financijskom potporom i programima tehničke podrške.

Članak 24.

Opskrba grijanjem i hlađenjem

1. Kako bi se povećala učinkovitost primarne energije i udio energije iz obnovljivih izvora u opskrbi grijanjem i hlađenjem, učinkovit sustav centraliziranog grijanja i hlađenja mora ispunjavati sljedeće kriterije:

(a) do 31. prosinca 2025. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne topline, 75 % topline dobivene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i topline;

(b) od 1. siječnja 2026. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne topline, 80 % topline dobivene visokoučinkovitom kogeneracijom ili barem kombinaciju takve termalne energije koja ulazi u mrežu u kojoj je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 5 %, a ukupni udio energije iz obnovljivih izvora, otpadne topline ili topline dobivene visokoučinkovitom kogeneracijom najmanje 50 %;

(c) od 1. siječnja 2035. koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 20 %;

(d) od 1. siječnja 2045. koristi najmanje 75 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 40 %;

(e) od 1. siječnja 2050. koristi samo energiju iz obnovljivih izvora i otpadnu toplinu, pri čemu je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 60 %.

2. Države članice dužne su se pobrinuti da sustav za centralizirano grijanje i hlađenje, ako se izgradi ili u značajnoj mjeri preuredi, ispunjava kriterije iz stavka 1. primjenjive u trenutku kad sustav počne raditi ili ponovno počne raditi nakon preuređenja. Države članice uz to su se dužne pobrinuti da se, ako se sustav za centralizirano grijanje i hlađenje izgradi ili u značajnoj mjeri preuredi, ne poveća korištenje fosilnih goriva koja nisu prirodni plin u postojećim izvorima topline u odnosu na prosječnu godišnju potrošnju prethodne tri kalendarske godine punog rada prije preuređenja te da novi izvori topline u tom sustavu ne koriste fosilna goriva koja nisu prirodni plin.

3. Države članice osiguravaju da od 1. siječnja 2025. i zatim svakih pet godina operatori svih postojećih sustava za centralizirano grijanje i hlađenje izlazne snage veće od 5 MW koji ne ispunjavaju kriterije iz stavka 1. točaka od (b) do (e) izrade plan za povećanje učinkovitosti primarne energije i energije iz obnovljivih izvora. Taj plan mora sadržavati mjere za ispunjavanje kriterija iz stavka 1. točaka od (b) do (e) te ga mora odobriti nadležno tijelo.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

45. ⇨ Da bi procijenile gospodarsku izvedivost povećanja energetske učinkovitosti opskrbe grijanjem i hlađenjem, ⇦ Ddržave članice osiguravaju provedbu analize troškova i koristi ⇨ na razini postrojenja ⇦ u skladu s Prilogom IX. ~~dijelom 2.~~ ako se ~~nakon 5. lipnja 2014.~~ ⇨ planiraju ili u značajnoj mjeri preuređuju sljedeća postrojenja ⇦ :

(a) ~~planira novo~~ toplinsko postrojenje za proizvodnju električne energije s ukupnom ⇨ prosječnom godišnjom ulaznom ⇦ ~~toplinskom~~ snagom većom od ~~20~~⇨ 5 ⇦ MW kako bi se procijenili troškovi i koristi ~~osiguranja~~zahtijevanja rada postrojenja kao visokoučinkovitog kogeneracijskog postrojenja;

~~(b) u značajnoj mjeri preuređuje postojeće toplinsko postrojenje za proizvodnju električne energije s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW kako bi se procijenili troškovi i koristi njegove pretvorbe u visokoučinkovitu kogeneraciju;~~

~~(c) planira ili u značajnoj mjeri preuređuje industrijsko postrojenje s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW u kojem se proizvodi otpadna toplina na korisnoj temperaturnoj razini kako bi se procijenili troškovi i koristi iskorištavanja otpadne topline radi udovoljavanja gospodarski opravdanoj potražnji, uključujući putem kogeneracije, i priključivanja tog postrojenja na mrežu za centralizirano grijanje i hlađenje;~~

~~(d) planira nova mreža za centralizirano grijanje i hlađenje ili ako se u postojećoj mreži za centralizirano grijanje ili hlađenje planira novo postrojenje za proizvodnju energije s ukupnom toplinskom snagom većom od 20 MW ili ako se u značajnoj mjeri preuređuje takvo postojeće postrojenje kako bi se procijenili troškovi i koristi iskorištavanja otpadne topline iz susjednih industrijskih postrojenja.~~

⇩ novo

(b) industrijsko postrojenje s ukupnom prosječnom godišnjom ulaznom snagom većom od 5 MW kako bi se procijenilo iskorištavanje otpadne topline na i izvan lokacije;

(c) uslužni objekt s ukupnom prosječnom godišnjom ulaznom snagom većom od 5 MW, kao što su postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda i terminali za UPP, kako bi se procijenilo iskorištavanje otpadne topline na i izvan lokacije;

(d) podatkovni centar s ukupnom nazivnom ulaznom snagom većom od 1 MW kako bi se procijenilo iskorištavanje otpadne topline za ispunjavanje ekonomski opravdane potražnje i povezivanje tog postrojenja na mrežu centraliziranog grijanja ili učinkoviti sustav centraliziranog hlađenja/sustav centraliziranog hlađenja na temelju energije iz obnovljivih izvora. U analizi se moraju razmotriti rješenja za sustav hlađenja koja omogućavaju uklanjanje ili hvatanje otpadne topline na korisnoj temperaturi uz minimalnu pomoćnu ulaznu snagu.

Za potrebe procjene otpadne topline na lokaciji za potrebe točaka od (b) do (d) mogu se umjesto analize troškova i koristi iz ovog stavka provesti energetski pregledi iz Priloga VI.

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

Postavljanje opreme za hvatanje ugljikovog dioksida proizvedenog u postrojenju za izgaranje s ciljem njegova geološkog skladištenja kako je predviđeno Direktivom 2009/31/EZ ne smatra se preuređenjem u smislu točaka ~~(b), (c) i (d)~~ ⇨ (b) i (c) ⇦ ovog stavka.

Države članice ~~mogu~~ ⇨ moraju ⇦ zahtijevati da se analiza troškova i koristi ~~iz točaka (c) i (d)~~ provede u suradnji s poduzećima odgovornima za rad ~~mreža za centralizirano grijanje i hlađenje~~ ⇨ postrojenja ⇦ .

5~~6~~. Države članice mogu iz stavka 4~~5~~. izuzeti:

(a) postrojenja za proizvodnju električne energije koja se koriste kod vršnih opterećenja i postrojenja za proizvodnju rezervne električne energije za koja se planira da će raditi manje od 1 500 radnih sati godišnje kao tekući prosjek u razdoblju od pet godina na temelju postupka provjere koji utvrđuju države članice i kojim se osigurava ispunjavanje ovog kriterija za izuzeće;

~~(b) nuklearne elektrane;~~

(b~~c~~) postrojenja koja moraju biti smještena u blizini mjesta geološkog skladištenja odobrenog u skladu s Direktivom 2009/31/EZ;~~.~~

⇩ novo

(c) podatkovne centre čija se otpadna toplina upotrebljava, ili će se upotrebljavati, u mreži za centralizirano grijanje ili izravno za grijanje prostora, tople vode u kućanstvu ili druge namjene u zgradi ili skupini zgrada u kojima se nalaze.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

Države članice također mogu odrediti pragove, iskazane kao iznos dostupne korisne otpadne topline, potražnja za toplinskom energijom ili udaljenosti između industrijskih postrojenja i mreža za centralizirano grijanje, radi izuzimanja pojedinačnih postrojenja iz odredaba stavka 5. točaka (c) i (d).

Države članice obavješćuju Komisiju o izuzećima usvojenima na temelju ovog stavka ~~do 31. prosinca 2013. te o svim njihovim naknadnim izmjenama nakon toga~~.

6~~7~~. Države članice donose kriterije za odobrenje iz članka 8~~7~~. Direktive (EU) 2019/944~~2009/72/EZ~~ ili kriterije za istovjetnu dozvolu kako bi:

(a) uzele u obzir ishod sveobuhvatne procjene iz stavka 13.;

(b) osigurale ispunjavanje zahtjeva iz stavka 4~~5~~.; ~~i~~

(c) uzele u obzir ishod analize troškova i koristi iz stavka 4~~5~~.

7~~8~~. Države članice mogu na temelju kriterija za odobrenje i kriterija za dozvolu iz stavka 6~~7~~. izuzeti pojedinačna postrojenja iz zahtjeva za provedbu opcija čije su koristi veće od troškova ako za to postoje imperativni pravni, vlasnički ili financijski razlozi. U tom slučaju dotična država članica Komisiji dostavlja svoju odluku s obrazloženjem u roku od tri mjeseca od dana donošenja. ⇨ Komisija može donijeti mišljenje o odluci u roku od tri mjeseca od primitka. ⇦

89. Stavci 4., 5., 6., 7. i 78. ovog članka primjenjuju se na postrojenja obuhvaćena Direktivom 2010/75/EU ne dovodeći u pitanje zahtjeve te direktive.

⇩ novo

9. Države članice prikupljaju informacije o analizama troškova i koristi provedenima u skladu sa stavkom 4. točkama (a), (b), (c) i (d) ovog članka. Te bi informacije trebale sadržavati barem podatke o dostupnim količinama topline za opskrbu i parametrima topline, broju planiranih radnih sati godišnje i geografskim lokacijama. Ti se podaci objavljuju uz poštovanje njihove moguće osjetljivosti.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

10. Na temelju usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti iz točke (f) Priloga IIIH.točke (f), države članice osiguravaju da se podrijetlo električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije može jamčiti na temelju objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija koje utvrđuje svaka država članica. One osiguravaju da je navedeno jamstvo o podrijetlu usklađeno sa zahtjevima i da sadrži najmanje barem informacije navedene u Prilogu XXI. Države članice uzajamno priznaju svoja jamstva o podrijetlu, isključivo kao dokaz informacija iz ovog stavka. Svako odbijanje priznavanja jamstva o podrijetlu kao takvog dokaza, posebno zbog razloga povezanih sa sprečavanjem prijevare, mora se temeljiti na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima. Države članice obavješćuju Komisiju o takvom odbijanju i razlozima. Kod odbijanja priznanja jamstva o podrijetlu, Komisija može donijeti odluku kojom obvezuje na priznanje stranu koja ga odbija, posebno s obzirom na objektivne, transparentne i nediskriminirajuće kriterije na kojima se takvo priznanje temelji.

Komisija je ovlaštena putem delegiranih akata u skladu s člankom 2923. ove Direktive preispitati usklađene referentne vrijednosti učinkovitosti utvrđene u Provedbenoj odluci Komisije 2011/877/EU[117]Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2015/2402[118] na temelju Direktive 2004/8/EZ do 31. prosinca 2014.

11. Države članice osiguravaju da je sva raspoloživa potpora kogeneraciji uvjetovana time da je proizvedena električna energija podrijetlom iz visokoučinkovite kogeneracije i da se otpadna toplina učinkovito upotrebljava za ostvarivanje ušteda primarne energije. Javna potpora kogeneraciji, proizvodnji centraliziranog grijanja i mrežama za centralizirano grijanje prema potrebi podliježe pravilima o državnim potporama.

117 SL L 343, 23.12.2011., str. 91.

118 Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2402 od 12. listopada 2015. o reviziji usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne i toplinske energije u primjeni Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije 2011/877/EU (SL L 333, 19.12.2015., str. 54.).

Članak 25~~15~~.

Pretvorba, prijenos odnosno transport i distribucija energije

1. ~~Države članice osiguravaju da~~ Nacionalna regulatorna tijela za energetiku ~~vode računa o energetskoj učinkovitosti pri provedbi~~ ⇨ primjenjuju načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu iz članka 3. ove Direktive u provođenju ⇦ regulatornih zadataka navedenih u direktivama (EU) 2019/944~~2009/72/EZ~~ i 2009/73/EZ u vezi sa svojim ~~njihovim~~ odlukama o radu infrastrukture za plin i električnu energiju ⇨ , uključujući njihove odluke o mrežnim tarifama ⇦ .

~~Države članice posebno osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela za energetiku putem razvoja mrežnih tarifa i propisa u okviru Direktive 2009/72/EZ i uzimajući u obzir troškove i koristi svake mjere osiguraju poticaje za mrežne operatore da korisnicima mreže stave na raspolaganje usluge sustava i time im omoguće provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u kontekstu daljnjeg uvođenja pametnih mreža.~~

~~Takve usluge sustava može odrediti operator sustava i one ne smiju imati negativan učinak na sigurnost sustava.~~

⇩ novo

2. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnih i distribucijskih mreža za električnu energiju i plin primjenjuju načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu u skladu s člankom 3. ove Direktive u donošenju odluka o planiranju mreža, razvoju mreža i ulaganju. Uz uzimanje u obzir sigurnosti opskrbe i integracije tržišta države članice osiguravaju da operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava ne ulažu u neiskoristivu imovinu kako bi se tako doprinijelo ublažavanju klimatskih promjena. Nacionalna regulatorna tijela trebala bi dati metodologije i smjernice za ocjenjivanje alternative u analizi troškova i koristi, uzimajući u obzir šire koristi, i provjeravati kako operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava primjenjuju načelo energetska učinkovitost na prvom mjestu u okviru odobravanja, provjeravanja i praćenja projekata koje su podnijeli operatori prijenosnih sustava ili operatori distribucijskih sustava.

3. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnih i distribucijskih mreža utvrđuju točke mrežnih gubitaka i poduzimaju troškovno učinkovite mjere za smanjenje mrežnih gubitaka. Operatori prijenosnih i distribucijskih mreža izvješćuju nacionalno regulatorno tijelo za energetiku o tim mjerama i o očekivanim uštedama energije postignutima smanjivanjem mrežnih gubitaka. Nacionalna regulatorna tijela za energetiku ograničavaju mogućnost operatora prijenosnih i distribucijskih mreža da iz tarifa koje plaćaju potrošači pokriju gubitke koje su mogli izbjeći. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnih i distribucijskih sustava procjenjuju mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti s obzirom na njihove postojeće sustave za prijenos/transport ili distribuciju električne energije i plina pa poboljšaju energetsku učinkovitost u projektiranju i radu infrastrukture. Države članice propisima na temelju poticaja potiču operatore prijenosnih i distribucijskih mreža da razvijaju inovativna rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti postojećih sustava.

4. Nacionalna regulatorna tijela za energetiku uvrštavaju poseban odjeljak o napretku u poboljšanju energetske učinkovitosti s obzirom na rad infrastrukture za plin i električnu energiju u godišnjem izvješću sastavljenom u skladu s člankom 59. točkom (l) Direktive (EU) 2019/944 i člankom 41. Direktive (EU) 2009/73/EZ. U tim izvješćima nacionalna regulatorna tijela za energetiku daju procjenu mrežnih gubitaka u radu infrastrukture za plin i električnu energiju i mjera koje su operatori prijenosnih i distribucijskih mreža proveli te prema potrebi daju preporuke za poboljšanja energetske učinkovitosti.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

5. Države članice za električnu energiju osiguravaju usklađenost propisa o mreži i mrežnih tarifa s kriterijima iz Priloga XIIXI., uzimajući u obzir smjernice i kodekse razvijene na temelju Uredbe (EU) 2019/943(EZ) br. 714/2009.

2. Države članice do 30. lipnja 2015. osiguravaju:

(a) provedbu procjene potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju, posebno u vezi s prijenosom odnosno transportom, distribucijom, upravljanjem opterećenjem interoperabilnošću te priključivanjem na postrojenja za proizvodnju energije, uključujući mogućnosti pristupa za mikrogeneratore energije;

(b) utvrđivanje konkretnih mjera i ulaganja za uvođenje troškovno učinkovitih poboljšanja energetske učinkovitosti u mrežnu infrastrukturu, uključujući rokove njihova uvođenja.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 11.

2.a Nakon savjetovanja s relevantnim dionicima Komisija do 31. prosinca 2020. priprema zajedničku metodologiju kako bi se mrežni operatori potaknuli da smanje gubitke, provedu ulagačke programe za troškovno i energetski učinkovitu infrastrukturu te da na odgovarajući način uzimaju u obzir energetsku učinkovitost i fleksibilnost mreže.

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

63. Države članice mogu dopustiti komponente programa i struktura tarifa sa socijalnim ciljem za prijenos/transport i distribuciju energije iz mreže, uz uvjetpod uvjetom da se svi narušavajući učinci na prijenosni/transportni i distribucijski sustav svedu na nužan minimum i da nisu nerazmjerni socijalnom cilju.

74. Države članice ⇨ Nacionalna regulatorna tijela ⇦ osiguravaju ukidanje onih poticaja u tarifama prijenosa/transporta i distribucije koji su štetni za cjelokupnu učinkovitost (uključujući energetsku učinkovitost) proizvodnje, prijenosa/transporta i distribucije električne energije ⇨ i plina ⇦ te opskrbe njomeima, ili onih koji mogu onemogućiti sudjelovanje u odgovoru na potražnju na tržištima uravnoteženja ili prilikom nabave pomoćnih usluga. Države članice osiguravaju da se mrežnim operatorima pružaju poticaji za poboljšanje učinkovitosti u planiranju i radu infrastrukture i, u okviru Direktive 2009/72/EZ, da tarife dobavljačima omogućuju poboljšanje sudjelovanja potrošača u učinkovitosti sustava, uključujući odgovor na potražnju, ovisno o nacionalnim okolnostima.

↓ 2019/944 članak 70. stavak 5. točka (a)

85. Operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava moraju ispunjavajuti zahtjeve utvrđene u Prilogu XII.

↓ 2012/27/EU
⇨ novo

~~Države članice mogu posebno olakšati priključivanje na mrežni sustav za električnu energiju iz visokoučinkovite kogeneracije proizvedenu u malim kogeneracijskim i mikrokogeneracijskim jedinicama. Države članice prema potrebi poduzimaju mjere kojima mrežne operatore potiču da usvoje proces jednostavnog obavješćivanja „postavi i obavijesti" za postavljanje mikrokogeneracijskih jedinica radi pojednostavljenja i skraćivanja postupka odobrenja za pojedinačne građane i instalatere.~~

~~6. Podložno zahtjevima koji se odnose na očuvanje pouzdanosti i sigurnosti mreže, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kojima osiguravaju da operatori visokoučinkovite kogeneracije mogu ponuditi usluge uravnoteženja i druge operativne usluge na razini operatora prijenosnih sustava ili operatora distribucijskih sustava ako je to tehnički i gospodarski izvedivo s obzirom na način rada visokoučinkovitog kogeneracijskog postrojenja. Operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava osiguravaju da su takve usluge uključene u proces nadmetanja za usluge koji je transparentan, nediskriminirajući i podložan kontroli.~~

9. ~~Države članice~~ ⇨ Nacionalna regulatorna tijela za energetiku ⇦ prema potrebi mogu od operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava zahtijevati da smanjivanjem pristojbi za priključenje i uporabu sustava potiču smještanje visokoučinkovite kogeneracije u blizini područja potražnje ⇨ za toplinom ⇦ .

10~~7~~. Države članice mogu proizvođačima električne energije iz visokoučinkovite kogeneracije koji se žele priključiti na mrežu dozvoliti objavu poziva za podnošenje ponuda za radove priključivanja na mrežu.

11~~9~~. Pri izvješćivanju u skladu s Direktivom 2010/75/EU i ne dovodeći u pitanje njezin članak 9. stavak 2., države članice razmatraju uključivanje informacija o razinama energetske učinkovitosti postrojenja za izgaranje goriva s ukupnom nazivnom ulaznom toplinskom snagom od 50 MW ili više u svjetlu relevantnih najboljih dostupnih tehnika razvijenih u skladu s Direktivom 2010/75/EU~~ i Direktivom 2008/1/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja~~[119]~~.

~~Države članice mogu poticati operatore postrojenja iz prvog podstavka na poboljšanje godišnjih prosječnih neto operativnih stopa.~~

POGLAVLJE VI~~IV~~.

HORIZONTALNE ODREDBE

Članak 26~~16~~.

Raspoloživost kvalifikacijskih, akreditacijskih i certifikacijskih sustava

~~1. Ako nacionalnu razinu tehničke kompetentnosti, objektivnosti i pouzdanosti smatra nedovoljnom, država članica do 31. prosinca 2014. osigurava da certifikacijski i/ili~~

~~119 Direktiva 2008/1/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja (SL L 24, 29.1.2008., str. 8.).~~

~~akreditacijski sustavi i/ili jednaki kvalifikacijski sustavi, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, postanu ili budu dostupni za pružatelje energetskih usluga i energetskih pregleda te za menadžere u području energetike i instalatere dijelova zgrada povezanih s energijom kako je definirano u članku 2. točki 9. Direktive 2010/31/EU.~~

~~2. Države članice osiguravaju da su sustavi iz stavka 1. transparentni za potrošače, pouzdani i da doprinose nacionalnim ciljevima energetske učinkovitosti.~~

⇩ novo

1. Države članice osiguravaju odgovarajuću razinu stručnosti za zanimanja u području energetske učinkovitosti koja odgovaraju potrebama tržišta. Države članice blisko surađuju sa socijalnim partnerima da se pobrinu da su certifikacijski i/ili jednaki kvalifikacijski sustavi, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, dostupni za zanimanja u području energetske učinkovitosti, među ostalim pružatelje energetskih usluga, pružatelje energetskih pregleda, energetske menadžere, neovisne stručnjake i instalatere dijelova zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU, da su ti sustavi pouzdani i da ti sustavi doprinose nacionalnim ciljevima energetske učinkovitosti i općim Unijinim ciljevima dekarbonizacije.

Pružatelji certifikacijskih i/ili jednakih kvalifikacijskih sustava, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, moraju biti akreditirani u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008[120].

2. Države članice osiguravaju da su u nacionalnim certifikacijskim i/ili jednakim kvalifikacijskim sustavima, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, uzete u obzir postojeće europske ili međunarodne norme.

🡻 2012/27/EU
⇨ novo

3. Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti certifikacijske ~~i/ili akreditacijske sustave~~ ili jednake kvalifikacijske sustave ⇨ ili odgovarajuće programe osposobljavanja ⇦ iz stavka 1. te surađuju jedna s drugom i s Komisijom na usporedbi sustava i njihovom priznavanju.

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za upoznavanje potrošača s dostupnošću ~~kvalifikacijskih i/ili certifikacijskih~~ sustava u skladu s člankom 27~~18~~. stavkom 1.

⇩ novo

4. Države članice do 31. prosinca 2024., a nakon toga svake četiri godine, ocjenjuju osiguravaju li sustavi potrebnu stručnost pružateljima energetskih usluga, izvođačima energetskih pregleda, energetskim menadžerima i instalaterima dijelova zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU pa objavljuju ocjenu i preporuke.

---

[120] Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

~~*Članak 17.*~~

~~**Obavješćivanje i osposobljavanje**~~

~~1. Države članice osiguravaju transparentnost informacija o dostupnim mehanizmima za energetsku učinkovitost i financijskim i pravnim okvirima te njihovo opsežno širenje svim relevantnim sudionicima na tržištu, kao što su potrošači, građevinari, arhitekti, inženjeri, okolišni i energetski revizori i instalateri dijelova zgrada kako je definirano u Direktivi 2010/31/EU.~~

~~4. Države članice, uz sudjelovanje dionika, uključujući lokalna i regionalna tijela, potiču odgovarajuće inicijative za informiranje, podizanje svijesti i osposobljavanje s ciljem obavješćivanja građana o koristima i praktičnim prednostima poduzimanja mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti.~~

Članak 27~~18~~.

Energetske usluge

1. Države članice promiču tržište energetskih usluga i pristup tom tržištu za MSP-ove ~~na sljedeće načine:~~

~~(a)~~ širenjem jasnih i lako dostupnih informacija o:

~~i.~~(a) dostupnim ugovorima o energetskim uslugama i klauzulama koje bi trebalo uključiti u takve ugovore kako bi se zajamčil~~i~~e uštede energije i prava krajnjih kupaca;

~~ii.~~(b) financijskim instrumentima, poticajima, financijskim potporama ⇨ , obnovljivim fondovima, jamstvima, programima osiguranja, ⇦ i zajmovima kojima se podupiru projekti u vezi s uslugama energetske učinkovitosti;

⇩ novo

(c) dostupnim pružateljima energetskih usluga koji su kvalificirani i/ili certificirani, pri čemu su njihove kvalifikacije i/ili certifikati u skladu s člankom 26.;

(d) dostupnim metodologijama za praćenje i provjeravanje te sustavima kontrole kvalitete.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

2.~~(b)~~ ⌦ Države članice potiču ⌫ ~~poticanjem~~ razvoj~~a~~ oznaka kvalitete~~kakvoće~~, između ostalog putem trgovačkih udruženja ⇨ , na temelju europskih ili međunarodnih normi ako je primjenjivo ⇦ ;

3.~~(c)~~ ⌦ Države članice ⌫ stavljaju~~anjem~~ na raspolaganje javnosti i redovit~~im~~o ažuriraju~~njem~~ popis~~a~~ dostupnih pružatelja energetskih usluga koji su kvalificirani i/ili certificirani i čije su kvalifikacije i/ili certifikacije u skladu s člankom 26~~16~~. ili osiguravaju~~njem~~ sučelj~~a~~ putem kojeg pružatelji energetskih usluga mogu davati informacije.~~:~~

⇩ novo

4. Države članice potiču javna tijela da za obnovu velikih zgrada upotrebljavaju ugovore o energetskom učinku. Države članice dužna su osigurati da javna tijela procjenjuju izvedivost primjene ugovora o energetskom učinku za obnovu velikih nestambenih zgrada ukupne korisne površine poda veće od 1 000 m^2.

Države članice mogu poticati javna tijela da kombiniraju ugovore o energetskom učinku s proširenim energetskim uslugama, uključujući upravljanje potrošnjom i skladištenje energije.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

5.~~(d)~~ ⌦ Države članice podupiru ⌫ ~~podupiranjem~~ javnogi sektora u prihvaćanju ponuda energetskih usluga, posebno za preuređenje zgrada, putem:

~~i.~~(a) osiguravanja obrazaca za ugovore o energetskom učinku koji uključuju ~~najmanje~~barem stavke navedene u Prilogu XIII. ⇨ i uzimaju u obzir postojeće europske i međunarodne norme, smjernice za javne natječaje i Eurostatov Vodič za statističku obradu ugovora o energetskom učinku ⇦ ;

~~ii.~~(b) pružanja informacija o najboljim praksama za ugovore o energetskom učinku, uključujući prema potrebi analizu troškova i koristi na temelju pristupa životnog vijeka;

⇩ novo

(c) javne dostupnosti baze podataka o provedenim i tekućim projektima na temelju ugovora o energetskom učinku koja sadržava podatke o planiranim i postignutim uštedama energije.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

6~~2~~. Države članice podupiru pravilno funkcioniranje tržišta energetskih usluga ~~prema potrebi na sljedeće načine~~ ⌦ sljedećim mjerama ⌫ :

(a) utvrđivanjem i objavljivanjem točaka za kontakt na kojima krajnji kupci mogu dobiti informacije iz stavka 1.;

(b) ~~prema potrebi poduzimanjem mjera za~~ uklanjanjem regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju uvođenje ugovora o energetskom učinku i drugih modela usluga energetske učinkovitosti za utvrđivanje i/ili provedbu mjera za uštede energije;

~~(c) razmatranjem uspostavljanja ili dodjele uloge neovisnog mehanizma, kao što je ombudsman, kako bi se osigurali učinkovito postupanje s pritužbama i izvansudsko rješavanje sporova proizišlih iz ugovora o energetskim uslugama;~~

⇩ novo

(c) uspostavljenjem i promicanjem uloge savjetodavnih tijela i neovisnih tržišnih posrednika, uključujući jedinstvene kontaktne točke ili slične mehanizme za podršku, kako bi se potaknuo razvoj tržišta i na strani ponude i na strani potražnje te osiguravanjem da su informacije o tim mehanizmima dostupne javnosti i pristupačne sudionicima na tržištu.

7. Radi podupiranja pravilnog funkcioniranja tržišta energetskih usluga države članice mogu uspostaviti pojedinačni mehanizam ili imenovati pravobranitelja kako bi osigurale učinkovito postupanje s pritužbama i izvansudsko rješavanje sporova proizišlih iz ugovora o energetskim uslugama i o energetskom učinku.

🡻 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

~~(d) omogućavanjem neovisnim posrednicima na tržištu da imaju ulogu u poticanju razvoja tržišta na strani potražnje i ponude.~~

8~~3~~. Države članice osiguravaju da se distributeri energije, operatori distribucijskih sustava i poduzeća za maloprodaju energije suzdrže od svih aktivnosti ~~kojima se može onemogućiti~~ koje mogu onemogućiti potražnj~~a~~u za energetskim uslugama ili ~~drugim~~ mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti ili njihov~~a~~u isporuk~~a~~u, ili spriječiti razvoj tržišta za takve usluge ili mjere, uključujući sprečavanje pristupa tržištu za konkurente ili zloporabu vladajućeg položaja.

Članak 28~~20~~.

Nacionalni fond za energetsku učinkovitost, financiranje i tehnička podrška

1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, države članice olakšavaju uspostavljanje novih ili uporabu postojećih instrumenata financiranja za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti financiranja iz više izvora ⇨ i kombinacije bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i tehničke pomoći ⇦ .

2. Komisija prema potrebi izravno ili putem europskih financijskih institucija pomaže državama članicama ~~pri~~u uspostavljanju instrumenata financiranja i ~~sustava tehničke podrške~~ ⇨ instrumenata za pomoć u razvoju projekata na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini ⇦ s ciljem povećanja ⇨ ulaganja u ⇦ energetsk~~e~~u učinkovitosti~~i~~ u različitim sektorima ⇨ i zaštite i osnaživanja ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju, uključujući integracijom perspektive ravnopravnosti tako da nitko ne bude zapostavljen. ⇦

⇨ 3. Države članice donose mjere kojima osiguravaju da financijske institucije široko nude kreditne proizvode, kao što su zelene hipoteke i zeleni krediti, osigurane ili neosigurane, na nediskriminirajući način i da su ti proizvodi vidljivi i dostupni potrošačima. Države članice donose mjere za olakšavanje provedbe programa financiranja u obliku otplate na računima i putem poreza. ⇦ Države članice ~~potiču pružanje informacija~~ ⇨ osiguravaju da se ⇦ bankama i drugim financijskim institucijama ⌦ pruže informacije o prilikama za sudjelovanje ⌫ ~~o mogućnostima sudjelovanja~~ u financiranju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, ~~također i~~među ostalim putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava.

43. Komisija olakšava razmjenu najboljih praksi između nadležnih nacionalnih ili regionalnih tijela, na primjer putem godišnjih sastanaka regulatornih tijela, javnih baza podataka s informacijama o provedbi mjera u državama članicama i usporedbe zemalja.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 12. (prilagođeno)
⇨ novo

5.3.a Kako bi se mobiliziralo privatno financiranje mjera energetske učinkovitosti i energetskih obnova, u skladu s pristupom iz Direktive 2010/31/EU Komisija vodi dijalog i s javnim i s privatnim financijskim institucijama radi određivanja potencijalnih mjera koje može poduzeti.

6.3.b Mjere iz stavka 4.3. uključuju sljedeće ⌦ elemente ⌫ :

(a) mobiliziranje kapitalnih ulaganja u energetsku učinkovitost, uzimajući u obzir šire učinke uštede energije ~~na upravljanje financijskim rizikom~~;

(b) osiguravanje boljih podataka o energetskoj i financijskoj učinkovitosti na sljedeće načine:

i. daljnjim razmatranjem načina na koje se ulaganjima u energetsku učinkovitost poboljšavaju temeljne vrijednosti imovine;

ii. podržavanjem studija za ocjenjivanje~~pristup~~ monetizaciji~~i~~ neenergetskih koristi ulaganjâ u energetsku učinkovitost.

7.3.c Za potrebe mobiliziranja privatnog financiranja mjera energetske učinkovitosti i energetskih obnova, države članice pri provedbi ove Direktive:

(a) razmatraju načine za bolje iskorištavanje energetskih pregleda iz članka 118. radi utjecaja na donošenje odluka;

(b) na najbolji način iskorištavaju mogućnosti i alate ⇨ dostupne iz proračuna Unije i ⇦ predložene u okviru inicijative Pametno financiranje za pametne zgrade ⇨ i u Komunikaciji Komisije Val obnove ⇦ .

8.3.d Komisija do ~~1. siječnja 2020.~~ ⇨ 31. prosinca 2024. ⇦ dostavlja državama članicama ⇨ i sudionicima na tržištu ⇦ smjernice o tome kako pokrenuti privatna ulaganja.

⇩ novo

Svrha je tih smjernica pomaganje državama članicama i sudionicima na tržištu da pripreme i provedu svoja ulaganja u energetsku učinkovitost u okviru raznih programa Unije i predlaganje adekvatnih financijskih mehanizama i rješenja s kombinacijom bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i pomoći za razvoj projekata kako bi se povećali razmjeri postojećih inicijativa i sredstva Unije iskoristila kao katalizator za stvaranje učinka poluge na privatno financiranje i poticanje tog financiranja.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

94. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za energetsku učinkovitost. Namjena tog fonda je ⇨ provođenje mjera energetske učinkovitosti, uključujući prioritetno provođenje mjera u skladu s člankom 8. stavkom 3. i člankom 22. kod ugroženih kupaca, osoba

pogođenih energetskim siromaštvom i osoba koje žive u socijalnom stanovanju, i ⇦ ~~pružanje podrške nacionalnim inicijativama za povećanje energetske učinkovitosti.~~ ⇨ nacionalnih mjera energetske učinkovitosti da bi se dala potpora državama članicama u ostvarivanju njihovih nacionalnih doprinosa energetskoj učinkovitosti i postizanju njihovih okvirnih putanja iz članka 4. stavka 2. Nacionalni fond za energetsku učinkovitost može se financirati iz prihoda s dražbi emisijskih jedinica u sustavu EU-a za trgovanje emisijama u sektoru zgrada i cestovnog prometa. ⇦

10~~5~~. Države članice mogu ~~omogućiti da se~~ ⇨ dopustiti javnim tijelima da ⇦ obveze iz članka 6~~5~~. stavka 1. ispunjavaju godišnjim doprinosima nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost ~~u iznosu koji je~~ jednakima ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza.

11~~6~~. Države članice mogu ~~predvidjeti~~propisati da stranke obveznice svoje obveze iz članka 9~~7~~. stavaka 1. i 4. mogu ispuniti u obliku godišnjeg doprinosa nacionalnom fondu za energetsku učinkovitost u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza.

12~~7~~. Države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od godišnjih emisijskih kvota u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ kako bi razvile inovativne mehanizme financiranja za ~~praktičnu primjenu ciilja poboljšanja energetskih svojstava zgrada iz članka 65~~ ⇨ poboljšanja energetske učinkovitosti ⇦ .

Članak 29~~21~~.

Faktori konverzije ⌦ i primarne energije ⌫

1. Za potrebe usporedbe ušteda energije i pretvorbe u usporedivu jedinicu primjenjuju se ⇨ neto kalorične vrijednosti iz Priloga VI. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/2066[121] i faktori primarne energije ⇦ ~~faktori konverzije~~ utvrđeni u ⌦ stavku 2. ⌫ ~~Prilogu IV.~~ osim ako je opravdana uporaba drugih ⇨ vrijednosti ili ⇦ faktora ~~konverzije~~.

⇩ novo

2. Faktor primarne energije primjenjuje se ako se uštede energije izračunavaju u vrijednostima primarne energije koristeći pristup odozdo prema gore na temelju krajnje potrošnje energije. 3. Za uštede električne energije u kWh države članice primjenjuju koeficijent kako bi točno izračunale uštedu u potrošnji primarne energije. Države članice primjenjuju zadani koeficijent od 2,1, osim ako iskoriste svoje diskrecijsko pravo na određivanje drukčijeg koeficijenta na temelju opravdanih nacionalnih okolnosti.

4. Za uštede energije drugih nositelja energije u kWh države članice primjenjuju koeficijent kako bi točno izračunale uštedu u potrošnji primarne energije. 5. Ako države članice određuju vlastiti koeficijent za zadanu vrijednost u skladu s ovom Direktivom, dužne su to činiti transparentnom metodologijom na temelju nacionalnih okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije. Te okolnosti moraju biti obrazložene, provjerljive i utemeljene na objektivnim i nediskriminirajućim kriterijima.

[121] Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012, SL L 334, 31.12.2018., str. 1.–93.

6. U određivanju vlastitog koeficijenta države članice uzimaju u obzir kombinacije izvora energije uključene u ažuriranju njihovih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova i naknadnom integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu koji se dostavljaju Komisiji u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999. Ako odstupe od zadane vrijednosti, države članice dužne su Komisiji u ažuriranju svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova i naknadnih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 javiti koeficijent koji koriste zajedno s metodologijom izračuna i podacima na temelju kojih je izračunan.

7. Do 25. prosinca 2022., a nakon toga svake četiri godine, Komisija revidira zadani koeficijent na temelju zabilježenih podataka. Ta se revizija provodi uzimajući u obzir njegov učinak na ostalo zakonodavstvo Unije, kao što su Direktiva 2009/125/EZ i Uredba (EU) 2017/1369.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno) ⇨ novo

POGLAVLJE VII~~V~~.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30~~13~~.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama primjenjivima u slučaju nepoštovanja nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ~~člancima od 7. do 11.a i člankom 18. stavkom 3.~~ ⇨ ovom Direktivom ⇦ te poduzimaju mjere potrebne za osiguravanje njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim odredbama do ⇨ [datuma prenošenja] ⇦ ~~5. lipnja 2014.~~, a o svim naknadnim izmjenama koje se na njih odnose obavješćuju je bez odlaganja.

Članak 31~~22~~.

Delegirani akti

1. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 32~~23~~. ~~radi~~ ⌦ u pogledu ⌫ preispitivanja usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti iz članka 24~~14~~. stavka 10. drugog podstavka.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 13. (prilagođeno)

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 32~~23~~. radi izmjene ⌦ ili dopune ⌫ ove Direktive prilagođavanjem vrijednosti, metoda izračuna, ~~zadnaog koeficijenta primarne energije~~ ⌦ zadanih koeficijenata primarne energije ⌫ i zahtjeva iz ⌦ članka 29. i ⌫ priloga II., III., V., od VII. do XI. i XIII. ~~od I. do V., od VII. do X. i Priloga XII.~~ tehničkom napretku.

⇩ novo

3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 32. radi dopune ove Direktive uspostavom, nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje održivosti podatkovnih centara koji se nalaze na njezinu području. U tom se sustavu moraju definirati pokazatelji održivosti podatkovnih centara te se, u skladu s člankom 10. stavkom 9. ove Direktive, moraju definirati minimalni pragovi za znatnu potrošnju energije i utvrditi ključni pokazatelji i metodologija za njihovo mjerenje.

⇩ 2012/27/EU

Članak 32~~23~~.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

⇩ 2018/2002 članak 1. stavak 14. točka (a)
⇨ novo

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 31~~22~~. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od ~~24. prosinca 2018~~ ⇨ [*datuma objave u SL-u*] ⇦ . Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

⇩ 2012/27/EU

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 31~~22~~. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan utvrđen u odluci. Ona ne utječe na valjanost ~~bilo kojih delegiranih akata koji su~~ nijednog delegiranog akta koji je već na snazi.

⇩ 2018/2002 članak 1. stavak 14. točka (b)

4.~~3.a~~ Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.[122].

[122] ~~SL L 123, 12.5.2016., str. 1.~~

↓ 2012/27/EU

54. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

65. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 3122. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće na njega ne uloži nikakav prigovor u roku od dva mjeseca od obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili prije isteka tog roka ako Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da nemaju namjeru uložiti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 3324.

Preispitivanje i praćenje provedbe

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 15. točka (a)

1.4.a U kontekstu izvješća o stanju energetske unije Komisija izvješćuje o funkcioniranju tržišta ugljika u skladu s člankom 35. stavkom 1. i člankom 35. stavkom 2. točkom (c) Uredbe (EU) 2018/1999, uzimajući u obzir učinke provedbe ove Direktive.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

~~5. Komisija preispituje stalnu potrebu za mogućnošću izuzeća utvrđenih u članku 14. stavku 6. prvi put tijekom procjene prvog nacionalnog akcijskog plana za energetsku učinkovitost i zatim svake tri godine nakon toga. Ako preispitivanje pokaže da bilo koji od kriterija za navedena izuzeća više nije opravdan s obzirom na raspoloživost toplinskog opterećenja i stvarne uvjete rada izuzetih postrojenja, Komisija predlaže odgovarajuće mjere.~~

⇩ novo

2. Do 31. listopada 2025., a nakon toga svake četiri godine, Komisija ocjenjuje postojeće mjere za povećanje energetske učinkovitosti i dekarbonizaciju u grijanju i hlađenju. U tom ocjenjivanju u obzir uzima:

(a) trendove energetske učinkovitosti i emisija stakleničkih plinova u grijanju i hlađenju, uključujući u centraliziranom grijanju i hlađenju;

(b) međusobnu povezanost poduzetih mjera;

(c) promjene energetske učinkovitosti i emisija stakleničkih plinova u grijanju i hlađenju;

(d) postojeće i planirane politike i mjere za energetsku učinkovitost i za smanjivanje stakleničkih plinova na nacionalnoj i Unijinoj razini; i

(e) mjere koje su države članice navele u svojim sveobuhvatnim procjenama u skladu s člankom 23. stavkom 1. i dostavile u skladu s člankom 17. stavkom (b) točkom 1. Uredbe (EU) 2018/1999.

Komisija može prema potrebi predložiti mjere da bi se osiguralo postizanje energetskih klimatskih ciljeva Unije.

↓ 2012/27/EU

3~~6~~. Države članice u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu III~~I~~. ~~svake godine~~ do 30. travnja svake godine Komisiji dostavljaju statističke podatke o nacionalnoj proizvodnji električne i toplinske energije iz visokoučinkovite i niskoučinkovite kogeneracije u odnosu na ukupnu proizvodnju toplinske i električne energije. One također dostavljaju godišnje statističke podatke o kogeneracijskim kapacitetima za proizvodnju toplinske i električne energije i gorivima za kogeneraciju te o proizvodnji i kapacitetima centraliziranoga grijanja i hlađenja u odnosu na ukupnu proizvodnju i kapacitete toplinske i električne energije. Države članice dostavljaju statističke podatke o uštedama primarne energije koje se postižu primjenom kogeneracije u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu III~~I~~.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)

~~7. Komisija do 30. lipnja 2014. Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja procjenu iz članka 3. stavka 2. kojoj prema potrebi prilaže prijedloge za daljnje mjere.~~

~~8. Uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene Direktivom 2004/18/EZ, Komisija do 5. prosinca 2015. preispituje učinkovitost provedbe članka 6. i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Tom se izvješću ako je to primjereno prilažu prijedlozi za daljnje mjere.~~

~~9. Komisija do 30. lipnja 2016. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi članka 7. Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog za jednu ili više sljedećih namjena:~~

~~(a) izmjenu krajnjeg datuma utvrđenog u članku 67. stavku 1.;~~

~~(b) preispitivanje zahtjeva utvrđenih u članku 67. stavcima 1., 2. i 3.;~~

~~(c) utvrđivanje dodatnih zajedničkih zahtjeva, posebno u vezi s pitanjima iz članka 7. stavka 7.~~

~~10. Komisija do 30. lipnja 2018. procjenjuje napredak koji su države članice ostvarile u uklanjanju regulatornih i neregulatornih prepreka iz članka 19. stavka 1. Ta je procjena prema potrebi popraćena prijedlozima za daljnje mjere.~~

2018/2002 članak 1. stavak 15. točka (b) (prilagođeno)
⇨ novo

~~12. Komisija do 31. prosinca 2019. procjenjuje učinkovitost provedbe definicije malih i srednjih poduzeća za potrebe članka 8. stavka 4. i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Što je prije moguće nakon podnošenja tog izvješća Komisija, ako je to primjereno, donosi zakonodavne prijedloge.~~

4~~13~~. Komisija do 1. siječnja 2021. obavlja procjenu potencijala za energetsku učinkovitost u konverziji, transformaciji, prijenosu, prijevozu i pohranjivanju energije te podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Tom se izvješću ako je to primjereno prilažu zakonodavni prijedlozi.

5~~14~~. ~~Osim ako u međuvremenu budu predložene izmjene odredaba u pogledu maloprodajnih tržišta iz Direktive 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina,~~ ⌦ Podložno svakoj promjeni odredbi o maloprodajnim tržištima Direktive 2009/73/EZ, ⌫ Komisija do 31. prosinca 2021. obavlja procjenu i podnosi Europskom parlamentu i Vijeću

izvješće o odredbama povezanima s mjerenjem, obračunom i informacijama za potrošače za prirodni plin s ciljem njihova usklađivanja, ako je to primjereno, s relevantnim odredbama za električnu energiju u Direktivi (EU) 2019/944~~2009/72/EZ,~~ kako bi se ojačala zaštita potrošača i omogućilo ~~da krajnji kupci češće dobivaju jasnije i najnovije~~ krajnjim kupcima da dobivaju redovitije, jasnije i ažurnije informacije o svojoj potrošnji prirodnog plina i da reguliraju svoju upotrebu energije. Što je prije moguće nakon podnošenja tog izvješća Komisija~~, ako je to primjereno,~~ ⌦ prema potrebi ⌫ donosi zakonodavne prijedloge.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 2. (prilagođeno)

6~~4~~. Komisija do 31. listopada 2022. ocjenjuje je li Unija ostvarila glavn~~e~~i cilj~~eve~~ energetske učinkovitosti za 2020.

🡻 2018/2002 članak 1. stavak 15. točka (b)
⇨ novo

7~~15~~. Do 28. veljače ~~2024.~~ ⇨ 2027. ⇦ ~~i svakih pet godina nakon toga~~, a nakon toga svakih pet godina, Komisija ocjenjuje ovu Direktivu i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

Ta ocjena uključuje:

~~(a) ispitivanje toga treba li nakon 2030. prilagoditi zahtjeve i alternativan pristup iz članka 5.;~~

(a~~b~~) procjenu opće djelotvornosti ove Direktive i potrebe za daljnjim prilagodbama Unijine politike energetske učinkovitosti u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma ~~o promjeni klime iz 2015. koji je uslijedio nakon 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime~~[123] i s obzirom na kretanja u području gospodarstva i inovacija;~~.~~

⇩ novo

(b) glavne ciljeve energetske učinkovitosti Unije za 2030. utvrđene u članku 4. stavku 1. kako bi se ti ciljevi povećali u slučaju znatnih smanjenja troškova koje proizlaze iz gospodarskih ili tehnoloških postignuća ili ako je to potrebno da se ispune Unijini ciljevi dekarbonizacije za 2040. ili 2050. ili njezine međunarodne obveze u pogledu dekarbonizacije;

(c) ostvaruju li države članice i dalje nove godišnje uštede u skladu s člankom 8. prvim podstavkom točkom (c) u desetogodišnjim razdobljima nakon 2030.;

(d) osiguravaju li države članice i dalje da se svake godine obnovi barem 3 % ukupne korisne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu javnih tijela u skladu s člankom 6. stavkom 1. radi preispitivanja stope obnove iz tog članka;

(e) postižu li države članice i dalje udio uštede energije kod ugroženih kupaca, osoba pogođenih energetskim siromaštvom i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u

---

123 ~~SL L 282, 19.10.2016., str. 4.~~

socijalnom stanovanju u skladu s člankom 8. stavkom 3. u desetogodišnjim razdobljima nakon 2030.;

(f) postižu li države članice i dalje smanjenje krajnje potrošnje energije u skladu s člankom 5. stavkom 1.

↓ 2018/2002 članak 1. stavak 15. točka (b)

Tom se izvješću, ako je to primjereno, prilažu prijedlozi za daljnje mjere.

↓ 2012/27/EU (prilagođeno)
⇨ novo

~~*Članak 25.*~~

~~**Internetska platforma**~~

~~Komisija uspostavlja internetsku platformu za poticanje praktične provedbe ove Direktive na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Platforma pruža podršku razmjeni iskustava u vezi s praksama, sustavnim vrednovanjem, aktivnostima umrežavanja i inovativnim praksama.~~

Članak 34~~26~~.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 35~~28~~.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ~~ovom Direktivom~~ ⌦ člancima […] i prilozima […] ⌫ [članci i prilozi koji su sadržajno izmijenjeni u odnosu na direktivu stavljenu izvan snage] do ⇨ […] ⇦ ~~5. lipnja 2014.~~

~~Neovisno o prvom podstavku, države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 4., člankom 5. stavkom 1. prvim podstavkom, člankom 5. stavkom 5., člankom 5. stavkom 6., člankom 7. stavkom 9. zadnjim podstavkom, člankom 14. stavkom 6., člankom 19. stavkom 2., člankom 24. stavkom 1. i člankom 24. stavkom 2. te Prilogom V. točkom 4. do datuma koji su u njima navedeni.~~

One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih ~~odredaba~~ ⌦ mjera ⌫ .

Kad~~a~~ države članice donose te~~ove~~ ~~odredbe~~ ⌦ mjere ⌫ , one~~te odredbe~~ prilikom ~~njihove~~ službene objave sadržavaju upućivanje~~uputu~~ na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takvo upućivanje~~takva uputa~~. ⌦ One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. ⌫ Države članice određuju načine tog upućivanja ⌦ i način oblikovanja te izjave ⌫ .

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 36~~27~~.

~~Izmjene i s~~Stavljanje~~a~~ izvan snage

~~1.~~ Direktiva 2012/27/EU~~2006/32/EZ~~ ⌦ kako je izmijenjena aktima iz dijela A Priloga XV. ⌫ stavlja se izvan snage ⌦ s učinkom ⌫ od ⇨ […] ⇦ [dan nakon datuma iz članka 35. stavka 1. prvog podstavka] ~~5. lipnja 2014., osim njezinog članka 4. stavaka od 1. do 4. i priloga I., III. i IV.~~, ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za ~~njezino~~ prenošenje ⌦ direktiva iz dijela B Priloga XV. ⌫ u nacionalno pravo. ~~Članak 4. stavci od 1. do 4. i prilozi I., III. i IV. Direktive 2006/32/EZ stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2017.~~

~~Direktiva 2004/8/EZ stavlja se izvan snage od 5. lipnja 2014., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za njezino prenošenje u nacionalno pravo.~~

Upućivanja na ⌦ povučenu ⌫ direktivu~~e 2006/32/EZ i 2004/8/EZ~~ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga XVI~~XV~~.

~~2. Članak 9. stavci 1. i 2. Direktive 2010/30/EU brišu se od 5. lipnja 2014.~~

~~3. Direktiva 2009/125/EZ mijenja se kako slijedi:~~

~~1. Umeće se sljedeća uvodna izjava:~~

~~„(35a) Direktivom 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada[124] od država članica zahtijeva se da odrede zahtjeve energetskih svojstava za dijelove zgrada koji čine dio ovojnice zgrade i zahtjeve sustava u pogledu ukupnih energetskih svojstava, ispravnog postavljanja i odgovarajućeg dimenzioniranja, ugađanja i nadzora tehničkih sustava koji se postavljaju u postojećim zgradama. U skladu je s ciljevima ove Direktive da se u određenim okolnostima navedenim zahtjevima može ograničiti postavljanje proizvoda povezanih s energijom koji su u skladu s ovom Direktivom i njezinim provedbenim mjerama, pod uvjetom da takvi zahtjevi ne predstavljaju neopravdanu tržišnu prepreku.~~

~~2. Na kraju članka 6. stavka 1. dodaje se sljedeća rečenica:~~

~~„Time se ne dovode u pitanje zahtjevi energetskih svojstava i zahtjevi sustava koje određuju države članice u skladu s člankom 4. stavkom 1. i člankom 8. Direktive 2010/31/EU.”~~

Članak 37~~29~~.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

⌦ Članci […] i prilozi [članci i prilozi koji nisu izmijenjeni u odnosu na direktivu stavljenu izvan snage] primjenjuju se od […] [dan poslije datuma iz članka 35. stavka 1. prvog podstavka]. ⌫

---

124 ~~SL L 153, 18.6.2010., str. 13.”~~

Članak 38~~30~~.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*